

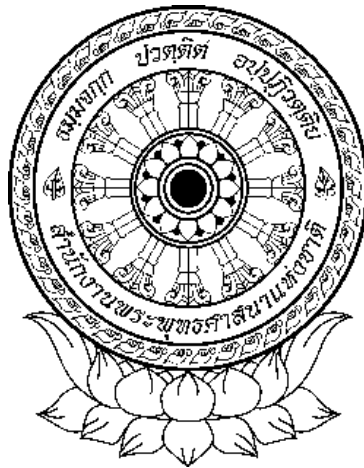
คู่มือพระวินยาศึกษา

กลุ่มคุ้มครองพระพุทธศาสนา
สำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม
สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

คู่มือ
พระวินยาศึกษา

กลุ่มคุ้มครองพระพุทธศาสนา
สำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม
สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ชื่อหนังสือ คู่มือพระวินยาธิการ

ที่ปรึกษา

พันตำรวจโทพงศ์พร พราหมณ์เสน่ห์
นายสมเกียรติ ธงศรี
นายสาโรจน์ กาลศิริศิลป์
นายกิตติศักดิ์ แก้ววิเชียร

ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
รองผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
ผู้อำนวยการสำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม
ผู้อำนวยการกลุ่มคุ้มครองพระพุทธศาสนา

รวบรวมและเรียบเรียง

นายวิภาค ล้อมเล็ก

เจ้าพนักงานการศาสนาชำนาญงาน

พิสูจน์อักษร

นายวิภาค ล้อมเล็ก
นายสุรียา สุตะโท

เจ้าพนักงานการศาสนาชำนาญงาน
เจ้าพนักงานการศาสนาปฏิบัติงาน

ผู้ประสานงาน

นายธรรมรัตน์ แยมขจร

นักวิชาการศาสนาชำนาญการ

จัดทำโดย

กลุ่มคุ้มครองพระพุทธศาสนา
สำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม
สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

พุทธประสงค์

วัตถุประสงค์ในการบัญญัติพระวินัยของพระพุทธเจ้า
มี ๑๐ ประการ คือ

๑. เพื่อความยอมรับว่าดีแห่งสงฆ์
๒. เพื่อความสำราญแห่งสงฆ์
๓. เพื่อข่มบุคคลผู้เก้อยาก
๔. เพื่ออยู่สำราญแห่งภิกษุมีศีลเป็นที่รัก
๕. เพื่อป้องกันอาสวะอันจะเกิดขึ้นในปัจจุบัน
๖. เพื่อกำจัดอาสวะอันจักบังเกิดในอนาคต
๗. เพื่อความเลื่อมใสของปวงชนที่ยังไม่ได้เลื่อมใส
๘. เพื่อความเลื่อมใสยิ่งขึ้นของปวงชนที่เลื่อมใสอยู่แล้ว
๙. เพื่อความตั้งมั่นแห่งพระสังฆธรรม
๑๐. เพื่อเอื้อเฟื้อพระวินัย

คำนำ

พระวินยาธิการ คือ พระภิกษุที่ได้รับการแต่งตั้งจากเจ้าคณะจังหวัด ซึ่งเป็นเจ้าคณะผู้ปกครองสูงสุดในจังหวัดนั้น ๆ เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือ สนับสนุนการปกครองของเจ้าอาวาสและเจ้าคณะผู้ปกครองสงฆ์ทุกระดับ ช่วยตรวจตรา ดูแล ชี้แจง แนะนำพระภิกษุสามเณรให้ประพฤติปฏิบัติชอบ ตามหลักพระธรรมวินัย กฎหมาย กฎมหาเถรสมาคม ระเบียบ คำสั่ง มติ ประกาศ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช และคำสั่งผู้บังคับบัญชาเหนือตน เพื่อการปกป้องคุ้มครอง และจรรโลงพระพุทธศาสนาให้มีความยั่งยืนสืบไป และเพื่อให้การปกครอง คณะสงฆ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย มหาเถรสมาคมได้มีมติเสนอแต่งตั้งคณะกรรมการ พิจารณาร่างกฎ ระเบียบ พระวินยาธิการ ซึ่งคณะกรรมการชุดดังกล่าวได้ร่าง ระเบียบมหาเถรสมาคม ว่าด้วย พระวินยาธิการ พ.ศ. ๒๕๖๒ เสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยมหาเถรสมาคมได้มีมติเห็นชอบระเบียบดังกล่าวและให้ดำเนินการประกาศ ใช้ต่อไป

หนังสือคู่มือพระวินยาธิการถือว่าเป็นสิ่งจำเป็น และเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง สำหรับพระวินยาธิการ ที่จะทำให้มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง ในการปฏิบัติงาน เข้าใจกฎหมาย กฎมหาเถรสมาคม ระเบียบ คำสั่ง มติ ประกาศ ของทางคณะสงฆ์ และทางราชการ ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่เพื่ออุปถัมภ์และคุ้มครอง พระพุทธศาสนา ให้เกิดความเรียบร้อยดีงามในสังฆมณฑลยิ่งขึ้น นอกจากนี้จะเป็น ประโยชน์แก่เจ้าคณะผู้ปกครองสงฆ์และพระวินยาธิการแล้ว ยังเป็นประโยชน์ แก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของในการสนองงานคณะสงฆ์ ตลอดจน ผู้ที่สนใจเกี่ยวกับการพระศาสนาอีกด้วย

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือคู่มือ พระวินยาธิการเล่มนี้จะเป็นประโยชน์แก่เจ้าคณะผู้ปกครองสงฆ์ พระวินยาธิการ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานด้านพระพุทธศาสนา

พันตำรวจโท

(พงศ์พร พรหมณ์เสนห์)

ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

เรื่อง พระภิกษุสามเณรปักกลดตามแหล่งชุมชน อันไม่ชอบด้วยฤตยวาท	๓๑
เรื่อง พระภิกษุสามเณรตั้งสำนักทรง	๓๒
เรื่อง พระภิกษุสามเณรพักอาศัยอยู่ในที่อโคจร	๓๒
เรื่อง พระภิกษุสามเณรพักค้างแรมตามบ้านเรือน แนวการปฏิบัติเพื่อให้สอดคล้องกับพระธรรมวินัย และคำสั่งมหาเถรสมาคม เรื่องควบคุมการเรียไร พ.ศ. ๒๕๓๙	๓๓
ระเบียบคณะสงฆ์กรุงเทพมหานคร	๓๕
ว่าด้วยการให้ที่พักอาศัยแก่พระภิกษุสามเณร อาศัยนตุงะต่างประเทศ พุทธศักราช ๒๕๕๖	
ประกาศกรมตำรวจ เรื่องเกี่ยวกับการเรียไร	๓๙
พระราชบัญญัติ คนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒	๔๑
พระราชบัญญัติ การพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘	๔๓
พระราชบัญญัติ ควบคุมการเรียไร พุทธศักราช ๒๔๘๗	๕๓
คำสั่งมหาเถรสมาคม	๕๙
เรื่อง ห้ามภิกษุสามเณรเที่ยวเตร็ดเตร่และพักค้างแรมตาม บ้านเรือน พ.ศ. ๒๕๒๑	๖๐
เรื่อง ห้ามภิกษุสามเณรเสพยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๑	๖๒
เรื่อง ห้ามภิกษุสามเณรเข้าไปพำนักอาศัยหรือดำเนินการใด ๆ ในสถานที่ซึ่งยังมิได้รับอนุญาตให้สร้างวัด พ.ศ. ๒๕๓๐	๖๔
เรื่อง ห้ามพระภิกษุสามเณรเกี่ยวข้องกับการเมือง ๒๕๓๘	๖๖

	หน้า
เรื่อง ห้ามพระภิกษุสามเณรเรียนวิชาชีพ หรือสอบแข่งขัน หรือสอบคัดเลือกอย่างคฤหัสถ์ พ.ศ. ๒๕๓๘	๖๙
เรื่อง ควบคุมการเรียไร พ.ศ. ๒๕๓๙	๗๐
ประกาศคณะสงฆ์	๗๗
เรื่อง ห้ามไม่ให้ภิกษุเป็นหมอทำเสน่ห์ยาแฝดอาถรรพณ์	๗๘
เรื่อง ห้ามพระภิกษุสามเณรไม่ให้เกี่ยวข้อง ในเรื่องราชการของฝ่ายบ้านเมือง	๘๐
เรื่อง ห้ามพระเณรไม่ให้บวชหญิงเป็นบรรพชิต	๘๑
เรื่อง ห้ามภิกษุสามเณรไม่ให้เป็นสมาชิกในสมาคม หรือสโมสรคฤหัสถ์	๘๒
เรื่อง ห้ามมิให้ภิกษุสามเณรเทศน์มหาชาติตลกคณะนอง เสียสมณสา रूप	๘๓
เรื่อง ภิกษุสามเณรเซ็นนามแสดงภาวะไม่แน่นอน ว่าเป็นบรรพชิตหรือคฤหัสถ์	๘๕
เรื่อง ห้ามภิกษุสามเณรไปจดเลขสลากกินแบ่ง และซื้อหรือมีสลากกินแบ่งไว้เป็นของตัวเอง	๘๗
เรื่อง ห้ามภิกษุสามเณรเรียกเงินค่าเวทมนตร์ และห้ามทดลองของขลัง	๘๘
เรื่อง ห้ามพระภิกษุสามเณรประกอบอาชีพเป็นหมอ หรือแพทย์รักษาโรค	๙๐
เรื่อง ห้ามการแสวงหาลาภด้วยวิธีออกบัตรคล้ายธนบัตรรัฐบาล	๙๒
เรื่อง ห้ามพระภิกษุสามเณรแสดงตนเป็นอาจารย์ บอกเลขสลากกินแบ่งหรือสลากกินรวบ	๙๔
เรื่อง ห้ามบรรพชิตรับบุตรบุญธรรม	๙๕
เรื่อง เกี่ยวกับกล้องถ่ายรูป กล้องส่องทางไกล	๙๖

	หน้า
เรื่อง เกี่ยวกับวิฑูและโทรทัศน์	๙๘
เรื่อง ห้ามพระภิกษุสามเณรพักแรมในสถานที่เป็นที่รังเกียจ ทางพระวินัย	๑๐๐
ประกาศห้ามไม่ให้พระภิกษุสามเณรเที่ยวสัญจร ขอเงินชาวบ้าน	๑๐๒
มติมหาเถรสมาคม	๑๐๓
เรื่อง การสร้างพระพุทธรูป ปูนชนียวัตถุ และรูปปั้นต่าง ๆ ที่ใช้ประดับตกแต่งสถานที่	๑๐๔
เรื่อง การบวชภิกษุณี	๑๐๖
เรื่อง กรณีหลอกหลวงขายพระเครื่องให้แก่นักท่องเที่ยว ต่างชาติ ภายในวัด	๑๐๘
เรื่อง การโฆษณาพระพุทธรูป/พระเครื่องและวัตถุมงคล ในสื่อหนังสือพิมพ์ สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อวิทยุโทรทัศน์	๑๑๐
เรื่อง พระภิกษุประพฤติตนไม่เหมาะสม	๑๑๒
เรื่อง พระภิกษุสามเณรเกี่ยวข้องกับการเมือง	๑๑๔
เรื่อง การแสดงไม่เหมาะสมในวัดพระพุทธศาสนา	๑๑๖
เรื่อง พระภิกษุสามเณรประพฤติตนไม่เหมาะสม กับสมณสาธูป	๑๑๙
เรื่อง เสนอแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณายกร่างกฎ ระเบียบพระวินยาศึกษา	๑๒๑
เรื่อง ร่างระเบียบมหาเถรสมาคม ว่าด้วยพระวินยาศึกษา พ.ศ.	๑๒๓
บันทึกถ้อยคำ	๑๒๕

ระเบียบมหาเถรสมาคม ว่าด้วยพระวินยาธิการ

พ.ศ. ๒๕๖๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ ตีรี้ แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ มหาเถรสมาคมวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้ เรียกว่า “ระเบียบมหาเถรสมาคม ว่าด้วยพระวินยาธิการ พ.ศ. ๒๕๖๒”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในแกลงการณ คณะสงฆ์ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้เลขาธิการมหาเถรสมาคมรักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“พระวินยาธิการ” หมายถึง พระภิกษุผู้ได้รับแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ช่วยเหลือ สนับสนุน เจ้าคณะปกครองในการดำเนินการตามระเบียบนี้

“เจ้าคณะปกครอง” หมายถึง เจ้าคณะตำบลหรือเจ้าคณะแขวง ในกรุงเทพมหานคร เจ้าคณะอำเภอหรือเจ้าคณะเขตในกรุงเทพมหานคร และ เจ้าคณะจังหวัดหรือเจ้าคณะกรุงเทพมหานคร

“สำนักงาน” หมายถึง สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

“คณะกรรมการพระวินยาธิการ” หมายถึง คณะกรรมการพระวินยาธิการ
หนกลาง คณะกรรมการพระวินยาธิการหนเหนือ คณะกรรมการพระวินยาธิการ
หนตะวันออก คณะกรรมการพระวินยาธิการหนใต้ และคณะกรรมการพระวินยาธิการ
คณะธรรมยุต

“คณะกรรมการพระวินยาธิการประจำจังหวัด” หมายความว่ารวมถึง
คณะกรรมการ พระวินยาธิการประจำกรุงเทพมหานคร

“ศูนย์พระวินยาธิการประจำจังหวัด” หมายถึง สำนักงานที่ทำการ
พระวินยาธิการประจำจังหวัดและสำนักงานที่ทำการพระวินยาธิการประจำ
กรุงเทพมหานคร

“เจ้าคณะใหญ่” หมายถึง เจ้าคณะใหญ่หนกลาง เจ้าคณะใหญ่หนเหนือ
เจ้าคณะใหญ่หนตะวันออก เจ้าคณะใหญ่หนใต้ และเจ้าคณะใหญ่คณะธรรมยุต

“เจ้าคณะจังหวัด” หมายความว่ารวมถึง เจ้าคณะกรุงเทพมหานคร

“เจ้าคณะอำเภอ” หมายความว่ารวมถึง เจ้าคณะเขต

“เจ้าคณะตำบล” หมายความว่ารวมถึง เจ้าคณะแขวง

“พระสังฆาธิการ” หมายถึง เจ้าอาวาส รองเจ้าอาวาสและผู้ช่วยเจ้าอาวาส

“ตำบล” หมายความว่ารวมถึง แขวงในกรุงเทพมหานคร

หมวด ๒

คณะกรรมการพระวินยาธิการ

ข้อ ๕ ให้มีคณะกรรมการพระวินยาธิการตามเขตปกครองคณะสงฆ์
ที่กำหนดไว้ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบปกครองคณะสงฆ์จำนวน
๕ คณะ ประกอบด้วยคณะกรรมการพระวินยาธิการหนกลาง คณะกรรมการ
พระวินยาธิการหนเหนือ คณะกรรมการพระวินยาธิการหนตะวันออก คณะกรรมการ
พระวินยาธิการหนใต้ และคณะกรรมการพระวินยาธิการคณะธรรมยุต โดยมี
องค์ประกอบของคณะกรรมการ พระวินยาธิการในแต่ละคณะ ประกอบด้วย

(๑) เจ้าคณะใหญ่ เป็นประธานกรรมการ

(๒) เจ้าคณะภาคในเขตปกครองเจ้าคณะใหญ่ เป็นกรรมการ

(๓) ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเจ้าคณะใหญ่แต่งตั้งมาจากผู้เชี่ยวชาญ ด้านหนึ่งด้านใด หรือหลาย ๆ ด้าน ดังนี้ ด้านวิชาการพระพุทธศาสนา พระธรรมวินัย กฎหมายหรือด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องจำนวน ๓ รูป/คน เป็นกรรมการ

(๔) เลขานุการเจ้าคณะใหญ่ เป็นกรรมการและเลขานุการ

(๕) ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

(๖) ข้าราชการสังกัดสำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคมที่ได้รับมอบหมาย เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

กรรมการตาม (๓) ให้มีวาระการดำรงตำแหน่ง ๔ ปีนับแต่วันแต่งตั้ง และอาจได้รับการแต่งตั้งใหม่อีกได้ ในระหว่างที่ยังมิได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อ ดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งนั้น ดำรงตำแหน่งได้เท่ากับวาระที่เหลืออยู่ ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตำแหน่งที่ว่าง หากวาระที่เหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวันจะไม่แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนก็ได้

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้คณะกรรมการ พระวินยาศึกษาประกอบด้วยกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่จนกว่าจะมีการแต่งตั้ง กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใหม่

ข้อ ๖ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) มรณภาพหรือตาย

(๒) ลาออก

(๓) เจ้าคณะใหญ่มีคำสั่งให้ออก

ข้อ ๗ คณะกรรมการพระวินยาศึกษามีหน้าที่และอำนาจในเขต ดังนี้

(๑) กำหนดนโยบายและแผนแม่บทการดำเนินงานพระวินยาศึกษา

(๒) กำกับดูแลและสนับสนุนส่งเสริมให้ศูนย์พระวินยาศึกษา ประจำจังหวัดดำเนินงานตามนโยบายและแผนแม่บท

(๓) พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนงานและงบประมาณการดำเนินงานพระวินยาธิการ

(๔) ออกประกาศ คำสั่ง มติ คู่มือการปฏิบัติ หรือข้อปฏิบัติอื่นใด อันเกี่ยวกับการดำเนินงานพระวินยาธิการ

(๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่มหาเถรสมาคมมอบหมาย

ข้อ ๘ การประชุมคณะกรรมการพระวินยาธิการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการที่เป็นพระภิกษุซึ่งมาประชุมรูปหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการท่านหนึ่งให้มียกเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

การประชุมคณะกรรมการพระวินยาธิการในแต่ละปีปฏิทินให้แบ่งเป็น ๔ ไตรมาส ในแต่ละไตรมาสต้องมีการประชุมอย่างน้อยไตรมาสละ ๑ ครั้ง

ข้อ ๙ ให้สำนักงานเจ้าคณะใหญ่ทำหน้าที่เป็นศูนย์พระวินยาธิการ มีหน้าที่รับผิดชอบ งานธุรการ สำนักงานเลขานุการ และบริหารงานทั่วไป ให้เจ้าคณะใหญ่ทำหน้าที่ควบคุมกำกับดูแลศูนย์พระวินยาธิการนั้น

หมวด ๓

คณะกรรมการพระวินยาธิการประจำจังหวัด

ข้อ ๑๐ ในกรุงเทพมหานครและทุกจังหวัดให้มีคณะกรรมการพระวินยาธิการประจำจังหวัด มีองค์ประกอบดังนี้

- (๑) เจ้าคณะจังหวัด เป็นประธานกรรมการ
- (๒) รองเจ้าคณะจังหวัด เป็นรองประธานกรรมการ
- (๓) เจ้าคณะอำเภอที่เจ้าคณะจังหวัดแต่งตั้งไม่เกิน ๕ รูป

เป็นกรรมการ

(๔) ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเจ้าคณะจังหวัดแต่งตั้งมาจากผู้เชี่ยวชาญด้านหนึ่งด้านใดหรือหลาย ๆ ด้าน ดังนี้ ด้านวิชาการพระพุทธศาสนา พระธรรมวินัย กฎหมาย หรือด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๓ รูป/คน เป็นกรรมการ

(๕) เลขานุการเจ้าคณะจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ

(๖) ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

(๗) ข้าราชการในสังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด ที่ได้รับมอบหมาย เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ในกรุงเทพมหานคร กรรมการตาม (๖) ให้หมายถึงผู้อำนวยการสำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ และ (๗) ให้หมายถึงข้าราชการสังกัดสำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคมที่ได้รับมอบหมาย เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ข้อ ๑๑ ให้นำความในข้อ ๕ วรรคสองและวรรคสาม และข้อ ๖ มาใช้บังคับกับกรรมการตามข้อ ๑๐ วรรคหนึ่ง (๓) และ (๔) โดยอนุโลม

ข้อ ๑๒ ให้นำความในข้อ ๘ มาใช้บังคับกับการประชุมคณะกรรมการพระวินยาธิการประจำจังหวัด โดยอนุโลม

ข้อ ๑๓ คณะกรรมการพระวินยาธิการประจำจังหวัด มีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

(๑) ปฏิบัติตามนโยบายและแผนแม่บทการดำเนินงานพระวินยาธิการ

(๒) กำกับดูแลและสนับสนุนส่งเสริมพระวินยาธิการประจำกรุงเทพมหานคร และพระวินยาธิการประจำจังหวัดให้ดำเนินงานเป็นไปตามนโยบายและแผนแม่บท

(๓) จัดทำแผนงบประมาณการดำเนินงานพระวินยาธิการประจำกรุงเทพมหานครและพระวินยาธิการประจำจังหวัด

(๔) ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการประจำกรุงเทพมหานครและพระวินยาธิการประจำจังหวัด

(๕) แก้ไขข้อขัดข้องของพระวินยาธิการผู้ปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบนี้ให้เป็นไปโดยชอบ

(๖) จัดทำรายงานผลการดำเนินงานประจำปีเสนอแก่ คณะกรรมการพระวินยาธิการ ตามเขตปกครองคณะสงฆ์หนั้น ๆ

(๗) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการพระวินยาธิการ มอบหมาย

ข้อ ๑๔ ให้สำนักงานเจ้าคณะจังหวัดทำหน้าที่ศูนย์พระวินยาธิการ ประจำจังหวัด มีหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการ สำนักงานเลขานุการ และงานบริหารงานทั่วไป ให้เจ้าคณะจังหวัด ทำหน้าที่ควบคุมกำกับดูแลศูนย์พระวินยาธิการประจำ จังหวัด

หมวด ๔

การส่งเสริมสนับสนุนพระวินยาธิการ

ข้อ ๑๕ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและสนับสนุนคณะกรรมการ พระวินยาธิการและพระวินยาธิการ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ ให้สำนักงานโดยความ เห็นชอบของคณะกรรมการพระวินยาธิการจัดทำแผนงบประมาณส่งเสริมและ สนับสนุน เสนอมหาเถรสมาคมให้ความเห็นชอบ

เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนการส่งเสริมและสนับสนุนตาม วรรคหนึ่ง ให้สำนักงานอุดหนุนงบประมาณสำหรับการจัดการส่งเสริมและสนับสนุน คณะกรรมการพระวินยาธิการและพระวินยาธิการ ตามความเหมาะสมและ ความจำเป็น

ข้อ ๑๖ ให้ศูนย์พระวินยาธิการประจำจังหวัดจัดทำทะเบียนพระวินยาธิการ และฐานข้อมูลการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการ โดยมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่าง ศูนย์พระวินยาธิการประจำจังหวัดอื่น ๆ เพื่อเป็นการพัฒนางานพระวินยาธิการให้มี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

หมวด ๕

พระวินยาธิการ

ข้อ ๑๗ ให้มีพระวินยาธิการปฏิบัติหน้าที่ช่วยเหลือสนับสนุนเจ้าคณะ ปกครองในการ ตรวจตรา แนะนำ ชี้แจง พระภิกษุสามเณรให้ปฏิบัติตามพระธรรม

วินัย กฎหมาย กฎมหาเถรสมาคม ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง มติ ประกาศ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช และคำสั่งผู้บังคับบัญชาเหนือตน

ข้อ ๑๘ จำนวนและเขตในการปฏิบัติหน้าที่ของพระวินยาธิการ ดังนี้

(๑) ในเขตการปกครองคณะสงฆ์ตำบลหนึ่ง ให้มีพระวินยาธิการ จำนวน ๒ รูป

(๒) ให้พระวินยาธิการปฏิบัติหน้าที่ในเขตที่ได้รับแต่งตั้ง

ข้อ ๑๙ พระภิกษุผู้จะดำรงตำแหน่งพระวินยาธิการต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นพระสังฆาธิการ

(๒) เป็นเปรียญหรือมีความรู้ชั้นธรรมชั้นเอก

(๓) มีร่างกายสมบูรณ์ สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

(๔) มีความประพฤติเรียบร้อยตามพระธรรมวินัย

ในกรณีไม่สามารถแต่งตั้งพระสังฆาธิการผู้มีคุณสมบัติตามวรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) ได้ หรืออาจแต่งตั้งได้ แต่ไม่เหมาะสม ประธานกรรมการพระวินยาธิการประจำ กรุงเทพมหานครหรือประธานกรรมการพระวินยาธิการประจำจังหวัดแล้วแต่กรณี อาจยกเว้นคุณสมบัติตามวรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) ได้ โดยให้ระบุเหตุผลไว้ในคำสั่งแต่งตั้ง

ข้อ ๒๐ ให้ประธานกรรมการพระวินยาธิการประจำกรุงเทพมหานคร พิจารณาแต่งตั้งพระวินยาธิการประจำกรุงเทพมหานคร ประธานกรรมการพระวินยาธิการประจำจังหวัดแต่งตั้งพระวินยาธิการประจำจังหวัด ตามข้อเสนอของ เจ้าคณะปกครองตามลำดับ

ในกรณีการแต่งตั้งพระภิกษุผู้ดำรงตำแหน่งรองเจ้าอาวาส ผู้ช่วยเจ้าอาวาส หรือพระภิกษุตามข้อ ๑๙ วรรคสอง ต้องได้รับความเห็นชอบจาก เจ้าอาวาส

เมื่อได้มีการแต่งตั้งพระวินยาธิการตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ประธานกรรมการพระวินยาธิการประจำกรุงเทพมหานครและประธานกรรมการพระวินยาธิการประจำจังหวัดแล้วแต่กรณี แจ้งคำสั่งแต่งตั้งให้เจ้าคณะปกครองตามเขตอำนาจหน้าที่ของพระวินยาธิการทราบ

ข้อ ๒๑ พระวินยาศิการอยู่ในตำแหน่งคราวละ ๔ ปี และอาจได้รับแต่งตั้ง
อีกได้

ในกรณีที่พระวินยาศิการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้พระวินยาศิการ
ซึ่งได้รับแต่งตั้งแทนอยู่ในตำแหน่งตามวาระของผู้ซึ่งตนแทน

ข้อ ๒๒ นอกจากพ้นจากตำแหน่งตามวาระ พระวินยาศิการพ้นจาก
ตำแหน่งเมื่อ

- (๑) มรณภาพ
- (๒) พ้นจากความเป็นพระภิกษุ
- (๓) ลาออก
- (๔) ย้ายออกไปนอกเขตที่ตนมีสำนักอยู่
- (๕) ประธานกรรมการพระวินยาศิการประจำกรุงเทพมหานคร
หรือประธานกรรมการพระวินยาศิการประจำจังหวัดแล้วแต่กรณีมีคำสั่งให้ออก

ข้อ ๒๓ พระวินยาศิการมีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

(๑) ตรวจตรา แนะนำ ชี้แจง พระภิกษุสามเณรให้ปฏิบัติชอบ
ตามพระธรรมวินัย กฎหมาย กฎมหาเถรสมาคม ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง มติ
ประกาศ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช และคำสั่งผู้บังคับบัญชาเหนือตน

(๒) นำพาพระภิกษุสามเณรผู้ประพฤติฝ่าฝืนใน (๑) มอบให้
เจ้าอาวาสหรือเจ้าคณะปกครองหรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจในเขตนั้น ๆ
แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ

(๓) ในกรณีที่พระภิกษุสามเณรผู้ประพฤติฝ่าฝืนใน (๑) ไม่ยินยอม
ให้พระวินยาศิการ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ขออารักขาต่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ

(๔) ช่วยเหลือเจ้าพนักงานในการสืบสวนสอบสวนแล้วแต่กรณี

(๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่เจ้าคณะปกครองมอบหมาย

ข้อ ๒๔ ให้มีบัตรประจำตัวพระวินยาศิการตามแบบทำยระเบียบนี้

ข้อ ๒๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ให้พระวินยาศิการแสดงตน หรือแสดงบัตร
ประจำตัวเพื่อให้ผู้อื่นทราบว่าตนเป็นพระวินยาศิการปฏิบัติการตามหน้าที่

ข้อ ๒๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ให้พระวินยาธิการจัดทำบันทึกการปฏิบัติงาน เพื่อเป็นหลักฐานแล้วรายงานให้เจ้าคณะปกครองทราบ

ข้อ ๒๗ ให้เจ้าอาวาสอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ของพระวินยาธิการตามสมควร

หมวด ๖

เบ็ดเตล็ด

ข้อ ๒๘ พระวินยาธิการที่ได้รับแต่งตั้งก่อนระเบียบนี้ใช้บังคับให้ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งพระวินยาธิการขึ้นใหม่ตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๗ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

(สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ)

สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

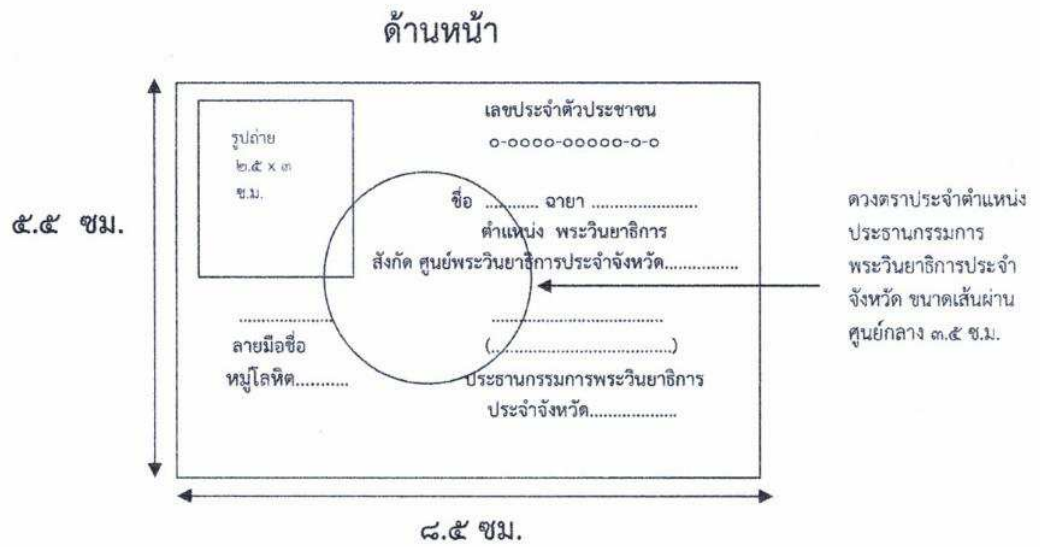
ประธานกรรมการมหาเถรสมาคม

หมายเหตุ: เหตุผลในการประกาศใช้ระเบียบมหาเถรสมาคม ว่าด้วยพระวินยาธิการ พ.ศ. ๒๕๖๒ เนื่องจากพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ให้อำนาจมหาเถรสมาคมตรากฎมหาเถรสมาคม ออกข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง ประกาศมหาเถรสมาคม ตามบทบัญญัติกำหนดอำนาจหน้าที่ของมหาเถรสมาคมตามมาตรา ๑๕ ตรี แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งการปฏิบัติหน้าที่ของพระวินยาธิการปัจจุบัน ยังไม่มีบทบัญญัติรองรับที่ชัดเจน ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของพระวินยาธิการ

เกิดความเรียบร้อยดีงาม ตามเจตนารมณ์แห่งการรักษาหลักพระธรรมวินัยและ
กฎหมาย จึงจำเป็นต้องออกกระเปียบนี้

แบบบัตรประจำตัวพระวินยาธิการ

ด้านหลัง

บัตรประจำตัวพระวินยาธิการ

เลขที่ ..... / ๒๕.....

ศูนย์พระวินยาธิการประจำจังหวัด.....

วันออกบัตร..... / ..... / ..... บัตรหมดอายุ..... / ..... / .....

บทที่ ๑

หมวดที่ ๑ ลักษณะอาจารย์ที่ไม่สมควร

๑. บิณฑบาตขาดความสำรวม นั่ง ยืนปักหลักบิณฑบาต
๒. เรียไรโดยไม่ได้รับอนุญาต
๓. เทียวเร่ร่อนเพื่อหาลาภสักการะ
๔. พักค้างแรมตามบ้านเรือน
๕. ปักกลดในย่านชุมชน
๖. นุ่งห่มไม่เรียบร้อย
๗. เข้าร่วมพิธีสงฆ์ โดยไม่ได้รับการนิมนต์
๘. กล่าวถ้อยคำไม่เหมาะสม
๙. พักอาศัยอยู่กับมาตุคาม
๑๐. พักอาศัยในพื้นที่ป่าสงวนหรือที่สาธารณะเพื่อสร้างที่พักสงฆ์
๑๑. ตั้งสำนักทรงเจ้า
๑๒. พักอาศัยอยู่ในที่อโคจร
๑๓. เล่นการพนัน
๑๔. อาจารย์ที่ไม่เหมาะสมอื่น ๆ ได้แก่ เสพยาเสพติดให้โทษ ดื่มสุรา ก่อความวุ่นวายในสถานที่ราชการ เป็นต้น

ข้อปฏิบัติเบื้องต้นเกี่ยวกับพระภิกษุสามเณรผู้มีอาจารย์ไม่สมควร

ในกรณีที่เจ้าคณะผู้ปกครองและพระวินยาธิการพบพระภิกษุสามเณรที่มีอาจารย์ไม่สมควรแก่สมณสาธูปดังกล่าว ควรปฏิบัติดังนี้

๑. ถวายคำแนะนำ ในกรณีที่

ความผิดนั้นไม่มีโทษร้ายแรงตามพระธรรมวินัย กฎหมาย กฎมหาเถรสมาคม ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง มติ ประกาศ พระบัญชา สมเด็จพระสังฆราช และผู้บังคับบัญชาเหนือตน และพระภิกษุสามเณรรูปนั้นกระทำความผิดเป็นครั้งแรก

๒. ทำทัณฑ์บน ในกรณีที่

ก. ความผิดนั้นไม่มีโทษร้ายแรง แต่ทำให้ประชาชนขาดความเชื่อความเลื่อมใส

ข. ความผิดนั้นเป็นโลกวัชชะ เป็นที่ตำหนิติเตียนของชาวโลก

ค. พระภิกษุสามเณรรูปนั้นเคยได้รับการแนะนำว่ากล่าวตักเตือนมาครั้งหนึ่งแล้ว แต่ยังไม่สำนึก

ง. พระภิกษุสามเณรรูปนั้นกระทำความผิดนั้น ๆ โดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์

๓. ให้สละสมณเพศ ในกรณีที่

ก. ความผิดนั้นมีโทษร้ายแรงตามพระธรรมวินัย กฎหมาย กฎมหาเถรสมาคม ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง มติ ประกาศ พระบัญชา สมเด็จพระสังฆราช

ข. ความผิดนั้นมีโทษทางพระธรรมวินัยน้อย แต่เป็นโลกวัชชะ เช่น การดื่มสุรา เล่นการพนัน เสพยาเสพติด เป็นต้น

ค. พระภิกษุสามเณรรูปนั้นมีเจตนากระทำความผิดและประพฤติผิดเป็นอาจิณมาโดยตลอด

ง. พระภิกษุสามเณรรูปนั้นเคยได้รับการแนะนำว่ากล่าวตักเตือน และได้ทำทัณฑ์บนไว้แล้วแต่ยังฝ่าฝืนกระทำความผิดนั้นอีก

อย่างไรก็ตามในบางครั้งก็มีการพบว่า พระภิกษุสามเณรซึ่งมีอาจารย์ไม่สมควรนอกเหนือจาก ๑๔ กรณีดังกล่าวข้างต้น และอาจไม่ปรากฏในพระธรรมวินัย กฎหมาย กฎมหาเถรสมาคม ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง มติ ประกาศ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช และคำสั่งผู้บังคับบัญชาเหนือตน เพื่อความเรียบร้อยดีงามแห่งสังฆมณฑล จึงให้ยึดหลักมหาปเทศ ๔ ประการ เพื่อประกอบการวินิจฉัยลงโทษ ดังนี้

มหาปเทศ ๔ ประการ

๑. สิ่งใดไม่ทรงห้ามไว้ว่าไม่ควร แต่เข้ากับสิ่งเป็นอกัปปิยะขัดกัน ต่อสิ่งเป็นกัปปิยะ สิ่งนั้นไม่ควร

๒. สิ่งใดไม่ได้ทรงห้ามไว้ว่าไม่ควร แต่เข้ากับสิ่งเป็นกัปปิยะขัดกันต่อสิ่งเป็นอกัปปิยะ สิ่งนั้นควร

๓. สิ่งใดไม่ได้ทรงอนุญาตไว้ว่าควร แต่เข้ากับสิ่งเป็นอกัปปิยะขัดกันต่อสิ่งเป็นกัปปิยะ สิ่งนั้นไม่ควร

๔. สิ่งใดไม่ได้ทรงอนุญาตไว้ว่าควร แต่เข้ากับสิ่งเป็นกัปปิยะขัดกันต่อสิ่งเป็นอกัปปิยะ สิ่งนั้นควร

จากมหาปเทศ ๔ ประการนี้สรุปได้ว่า

๑. สิ่งใดไม่ได้ทรงห้ามไว้ว่า ควรทำหรือไม่ควรทำ แต่เข้ากันได้กับสิ่งที่ไม่ควรทำ สิ่งนั้นไม่ควรทำ
๒. สิ่งใดไม่ได้ทรงห้ามไว้ว่า ควรทำหรือไม่ควรทำ แต่เข้ากันได้กับสิ่งที่ควรทำ สิ่งนั้นควรทำ

หมวดที่ ๒ เรื่องการบิณฑบาตในลักษณะเรียไร ขอบิณฑบาต ข้าวสาร อาหารแห้ง

การที่พระภิกษุสามเณรจักมาเที่ยวเดินเรียไรตามอำเภอใจ หรือเที่ยวบิณฑบาตข้าวสารอาหารแห้ง ในลักษณะที่ไม่ชอบด้วยวิธีการของสงฆ์นั้น เป็นการไม่เหมาะสม ไม่ควร และไม่งามอย่างยิ่ง ขัดต่อสายตาของประชาชน ขัดต่อพระธรรมวินัย ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่งมหาเถรสมาคม และหรือคำสั่งของคณะสงฆ์กรุงเทพมหานคร มีแต่จะก่อให้เกิดความเสื่อมศรัทธา เสื่อมความเคารพเสียหายแก่พระศาสนา และคณะสงฆ์ไทยโดยรวม เพื่อให้เกิดศรัทธาประสาธต่อคณะสงฆ์ และเพื่อป้องกันผู้แอบอ้างเอาศาสนาบังหน้าหากิน จึงวางแนวปฏิบัติไว้ดังนี้

๑. ให้เจ้าอาวาสหรือเจ้าสำนัก ที่จะออกบิณฑบาต ทำหนังสือยื่นขออนุญาตต่อเจ้าคณะเขต เจ้าคณะอำเภอเจ้าของท้องที่ล่วงหน้าก่อน ๑ เดือน หรืออย่างน้อย ๑๕ วัน

๒. ให้บอกชื่อวัด ชื่อสำนักพร้อมด้วยสถานที่ เช่น ตำบล/แขวง, อำเภอ/เขต, จังหวัด ให้ชัดเจนพอที่เจ้าคณะเขต/เจ้าคณะอำเภอจะตอบให้ทราบได้

๓. ให้แจ้ง วัน เดือน ปี เวลา สถานที่ที่จะบิณฑบาตและจำนวนพระภิกษุสามเณรที่แน่นอนพร้อมคฤหัสถ์(ถ้ามี)

๔. ให้แนบเอกสารการประชาสัมพันธ์ทั้งหมดที่จะโฆษณาประชาสัมพันธ์มา พร้อมหนังสือที่ขออนุญาต และหนังสือยินยอมจากเจ้าของพื้นที่นั้น ๆ

๕. การที่จะเห็นควรอนุญาต หรือไม่เห็นควรอนุญาตนั้นให้อยู่ในอำนาจของเจ้าคณะเขต เจ้าคณะอำเภอท้องที่นั้นๆ

๖. เมื่อเจ้าคณะเขตเจ้าของพื้นที่พิจารณาเห็นควรอย่างไร แล้วให้รายงานต่อเจ้าคณะกรุงเทพมหานครหรือเจ้าคณะจังหวัดนั้น ๆ เพื่อทราบโดยเป็นเอกสารเป็นลายลักษณ์อักษร

๗. ในกรณีที่เห็นควรอนุญาตให้เจ้าคณะเขต/เจ้าคณะอำเภอเจ้าของท้องที่มีคำสั่งหรือสั่งมอบหมายให้พระภิกษุในพื้นที่จำนวนหนึ่ง (ควรเป็นเจ้าหน้าที่พระวินยาศึกษา) เป็นตัวแทนไปคอยควบคุมดูแลความเรียบร้อยร่วมอยู่ด้วย

๘. ในกรณีที่เจ้าคณะเขต/เจ้าคณะอำเภอไม่เห็นควรอนุญาตให้ถือว่าเป็นอันสิ้นสุด

วิธีปฏิบัติ

เมื่อพระวินยาศึกษาได้รับแจ้งหรือได้รับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาให้ออกปฏิบัติงาน ควรถือแนวปฏิบัติดังนี้

๑. ให้แจ้งไปทางสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติหรือสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด เจ้าหน้าที่ตำรวจเจ้าของท้องที่ เพื่อขอกำลังร่วมปฏิบัติงาน

๒. ขอตรวจดูหนังสือที่ทางเจ้าคณะเขต/เจ้าคณะอำเภอ เจ้าของท้องที่อนุญาตให้บิณฑบาต พร้อมด้วยเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๓. เมื่อมีหนังสือถูกต้อง ควรปฏิบัติดังนี้

๓.๑ อนุญาตให้บิณฑบาตได้

๓.๒ คอยควบคุมดูแลการบิณฑบาตให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีระเบียบ สวยงาม

๓.๓ คอยควบคุมดูแลการบิณฑบาตให้เป็นไปโดยเอื้อเฟื้อต่อ
พระวินัยและคำสั่งของเจ้าคณะกรุงเทพมหานคร หรือเจ้าคณะจังหวัด

๓.๔ คอยควบคุมดูแลการบิณฑบาตให้เป็นไปตามที่ทางเจ้าคณะ
เขต/เจ้าคณะอำเภออนุญาตไว้ทุกประการ

๔. การบิณฑบาตนั้น ต้องออกบิณฑบาตเวลาได้รับอรุณแล้ว และให้
แล้วเสร็จไม่เกินเวลา ๐๘.๐๐ น. (ตามมติของเจ้าคณะเขตในกรุงเทพมหานคร
ส่วนจังหวัดต่างๆ แล้วแต่คำสั่งของเจ้าคณะจังหวัด)

๕. ในกรณีข้อ ๔ ถ้ามีเหตุจำเป็นด้วยประการใด ๆ ก็ตามที่ต้องยืด
เวลาในการบิณฑบาตออกไปอีก ก็อนุญาตให้แต่ไม่ควรให้เกินเวลา ๐๘.๓๐ น.

๖. ในกรณีที่ไม่มีหนังสืออนุญาตจากเจ้าคณะเขต/เจ้าคณะอำเภอ
เจ้าของท้องที่ หรือในกรณีผู้แอบอ้างหากินควรปฏิบัติดังนี้

๖.๑ ไม่ควรอนุญาตให้บิณฑบาต

๖.๒ ขอตรวจหนังสือสุทธิและหลักฐานต่างๆ ถ้าเป็นการไม่
ถูกต้องจะด้วยเหตุใดๆ ก็ตามให้ปฏิบัติตามที่เห็นสมควรแก่กรณี ดังนี้

๖.๒.๑ ว่ากล่าวตักเตือนหรือ

๖.๒.๒ ถวายคำแนะนำที่ถูกต้อง และที่เหมาะสมให้หรือ

๖.๒.๓ นำตัวไปมอบให้เจ้าคณะเขต/เจ้าคณะอำเภอ
เจ้าของท้องที่สอบสวนหรือ

๖.๒.๔ สั่งให้กลับวัดเดิมที่สังกัดอยู่และแจ้งให้เจ้าอาวาส
ทราบหรือ

๖.๒.๕ แนะนำให้สละสมณเพศ (ให้สึก) หรือ

๖.๒.๖ นำส่งเจ้าหน้าที่ตำรวจดำเนินการตามกฎหมาย

๗. รายงานการปฏิบัติงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบ

หมวดที่ ๓ เรื่องการบิณฑบาตไม่เอื้อต่อพระวินัย

ด้วยปรากฏตามรายงานของเจ้าหน้าที่ กลุ่มคุ้มครองพระพุทธศาสนา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และพระวินยาธิการ ที่ออกตรวจตราพื้นที่ ปรากฏว่ายังมีพระภิกษุสามเณรอีกจำนวนไม่น้อย ที่ไม่เอื้อเพื่อต่อพระวินัย โดยออกบิณฑบาตก่อนอรุณบั้ง(ในพรรษา) กลับเข้าวัดเกินเวลา ๐๘.๐๐ น. บ้าง รับมากเกินไปจนจำเป็นหรือถ่ายเทอาหารให้บุคคลภายนอก เวียนเทียนรับบาตร ยืน – นั่งอยู่ประจำที่ ยถาสัพพี ทิ้งดอกไม้ธูปเทียนไว้ข้างทางดังนี้ เป็นต้น บ้าง ทำให้คนใส่บาตรและผู้พบเห็นเสื่อมศรัทธาเสื่อมความเคารพ เป็นการกระทำที่ไม่เหมาะสมแก่สมณวิสัยโดยประการทั้งปวง เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ พระศาสนาและคณะสงฆ์เป็นอย่างยิ่ง เพื่อป้องกันเหตุดังกล่าว และเพื่อให้ เป็นไปตามหลักพระธรรมวินัย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งมหาเถร- สมาคม และหรือคำสั่งของคณะสงฆ์กรุงเทพมหานครจึงวางแนวปฏิบัติไว้ดังนี้

๑. ให้เจ้าคณะเขตทุกเขตทำหน้าที่สั่งแจ้งให้เจ้าอาวาสทุกวัดในเขต การปกครองของตนให้ทราบถึงแนวปฏิบัติโดยทั่วกัน

๒. ให้เจ้าอาวาสทุกวัด ประชุม อบรม ชี้แนะ แนวปฏิบัติที่ถูกต้อง ที่ควรที่เหมาะสมดีงาม ให้พระภิกษุสามเณรในวัดได้รับทราบ แล้วให้นำไป ปฏิบัติ

๓. ให้เจ้าอาวาสคอยตรวจตรา สอดส่องดูแล พระภิกษุสามเณรใน การบิณฑบาตให้เป็นไปตามหลักพระวินัย โดยยึดหลักเสขียวัตรเป็นเกณฑ์ และให้เป็นไปตามมติของเจ้าคณะเขตในกรุงเทพมหานคร ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่งมหาเถรสมาคมหรือคำสั่งของคณะสงฆ์กรุงเทพมหานคร

๔. การออกบิณฑบาตต้องให้เอื้อเพื่อต่อพระวินัย และประพฤติ ปฏิบัติให้เหมาะสมแก่สมณวิสัย ไม่ควรสับบุหรี สวมรองเท้าพูดคุยกันโดยไม่มี เหตุจำเป็น ถ่ายเทอาหาร หรือทิ้งดอกไม้ แยกกันเข้ารับของปัจจัย ห้อมล้อม รถผู้ที่มาใส่บาตร รับเกินความจำเป็น ยืน นั่งประจำอยู่กับที่ ยถาสัพพี

เป็นต้น ควรสำรวมระวัง รับบาตรแต่พอเต็มขอบบาตร รับด้วยความเคารพ
เดินแต่พองาม สงบเสงี่ยม นุ่งห่มให้เป็นปริมณฑล

๕. ให้เจ้าอาวาสคอยออกตรวจตรา สอดส่องดูแล การบิณฑบาตของ
พระภิกษุสามเณร ภายในวัดของตน ให้เป็นไปโดยเรียบร้อย มีระเบียบสวยงาม
ด้วยตนเองในบางครั้ง หรือจะมอบหมายให้พระภิกษุใดออกตรวจตราแทนก็ได้

๖. ให้เจ้าอาวาสคอยควบคุมดูแลพระภิกษุสามเณรในวัดให้ประพฤติดี
ปฏิบัติชอบตามหลักพระธรรมวินัย ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง มหาเถรสมาคม
และหรือคำสั่งของคณะสงฆ์กรุงเทพมหานครโดยเคร่งครัด

หมวดที่ ๔ เรื่อง พระภิกษุสามเณรบิณฑบาตขาดความสำรวม โทษทางพระวินัยเกี่ยวกับการบิณฑบาต

เกี่ยวกับการบิณฑบาตมีพระวินัยบัญญัติที่พระภิกษุสามเณรควรสำรวมไว้

๑. ภิกษุเข้าไปบิณฑบาตในบ้าน ทายกเขาเอาขนมมาถวายเป็น
อันมาก จะรับได้เป็นอย่างไรมากเพียง ๓ บาตรเท่านั้น ถ้ารับไว้
เกินกว่านั้นต้องอาบัติปาจิตตีย์ ของที่รับมามากเช่นนั้นต้องแบ่ง
ให้ภิกษุอื่นๆ (นวโกวาท โภชนวรรค ข้อที่ ๔)
๒. ภิกษุพึงทำความศึกษาว่า เราจักนุ่งห่มให้เรียบร้อย (นวโกวาท
เสขยวัตร หมวดสารูปข้อที่ ๑และ๒)
๓. ภิกษุพึงทำความศึกษาว่า เราจักรับบิณฑบาตโดยเคารพ (นวโกวาท
เสขยวัตร หมวดโภชนปฏิสังยุต ข้อ ๑)
๔. ภิกษุพึงทำความศึกษาว่า เมื่อรับบิณฑบาตเราจักแลดูแต่ในบาตร
(นวโกวาท เสขยวัตร หมวดโภชนปฏิสังยุต ข้อ ๒)
๕. ภิกษุพึงทำความศึกษาว่า เราจักรับแกงพอสมควรแก่ข้าวสุก
(นวโกวาท เสขยวัตร หมวดโภชนปฏิสังยุต ข้อ ๒)
๖. ภิกษุพึงทำความศึกษาว่า เราจักรับรับบิณฑบาตแต่พอเสมอขอบ
ปากบาตร (นวโกวาท เสขยวัตร หมวดโภชนปฏิสังยุต ข้อ ๔)

ข้อกำหนดเกี่ยวกับการบิณฑบาต

๑. การออกบิณฑบาตของพระภิกษุสามเณร จะต้องออกบิณฑบาต เวลาได้รับอรุณและบิณฑบาตได้ไม่เกินเวลา ๐๘.๐๐ น. แต่ถ้า จำเป็นให้ยืดเวลาได้ไม่ควรเกินเวลา ๐๘.๓๐ น. ถ้าเกินเวลาดังกล่าว ถ้าตรวจพบจะมีความผิดต้องถูกลงโทษ
๒. การบิณฑบาตโดยยืนหรือนั่งประจำที่ ตามร้านอาหารขายอาหารหรือบิณฑบาตโดยเร่ร่อนไปในสถานที่ต่างๆนอกพื้นที่ บิณฑบาตแห่งวัดตนไม่สมควรกระทำ
๓. การบิณฑบาตด้วยการนั่งรับบาตร หรือนั่งในรถรับบาตรไม่สมควรกระทำ
๔. สถานที่บางแห่งซึ่งเป็นที่อโคจร (สถานที่อันพระภิกษุสามเณรไม่ควรเข้าไป) พระภิกษุสามเณรไม่ควรเข้าไปบิณฑบาต เช่น สถานเริงรมย์ เป็นต้น
๕. การบิณฑบาตไม่ควรสุบหูหรือสวมรองเท้า พูดคุยกันโดยไม่มีเหตุจำเป็น ถ่ายเทอาหารหรือทิ้งดอกไม้ให้กับเจ้าของร้านอาหาร แย่งกันรับของปัจจัย ห้ามล้อมรถที่มาใส่บาตร
๖. เมื่อรับบิณฑบาตเสร็จแล้วไม่ควร ยถา....สัพพี

วิธีปฏิบัติ

เมื่อศุนย์ได้รับแจ้งหรือเมื่อพระวินยธิการได้รับแจ้งหรือได้รับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาให้ออกปฏิบัติหน้าที่ ในเรื่องมีพระบิณฑบาตไม่เอื้อเพื่อต่อพระวินยนั้น ให้นำความในข้อ ๒ หมวด ๒(๒.๒, ๒.๓) และหรือนำข้อปฏิบัติเบื้องต้นเกี่ยวกับพระภิกษุสามเณรผู้มีอาจารย์ไม่สมควรมาใช้โดยอนุโลม เป็นแนวทางในการปฏิบัติแล้วแต่กรณี

หมวดที่ ๕ เรื่อง พระภิกษุสามเณรเข้าไปในที่โคจร

การที่พระภิกษุสามเณร ไปเที่ยวประพฤติปฏิบัติตนเยี่ยงคฤหัสถ์ เช่น เข้าไปจับจ่ายซื้อของก็ดี เข้าไปเดินเล่นก็ดี ตามย่านชุมชนต่างๆ หรือตามศูนย์การค้า หรือสถานที่อันไม่สมควรเป็นการกระทำที่ไม่เหมาะสม ไม่ควรแก่สมณวิสัยทำให้เสื่อมความเคารพ เสื่อมศรัทธา ก่อให้เกิดความเสียหายแก่พระศาสนา และคณะสงฆ์เป็นอย่างยิ่ง เพื่อป้องกันความเสียหายอันจะมีแก่พระศาสนา เพื่อสร้างศรัทธาประสาทะและสร้างความเคารพให้เกิดขึ้นแก่คณะสงฆ์จึงวางแนวปฏิบัติไว้ดังนี้

๑. ห้ามมิให้พระภิกษุสามเณร เข้าไปย่านชุมชนแออัดต่าง ๆ เช่น ศูนย์การค้า ตามห้างสรรพสินค้า ตามโรงภาพยนตร์ โรงละคร ตลาด สวนจตุจักร สวนลุมพินี ฯลฯ และสถานที่ทางพระวินัยได้ห้ามไว้ โดยไม่มีเหตุอันควร

๒. ห้ามมิให้พระภิกษุสามเณรเที่ยว เดิน ยืน หรือนั่งดูพระเครื่อง พระบูชาหรือเครื่องรางของขลังตามริมถนนและในย่านชุมชนแออัด

๓. ห้ามมิให้พระภิกษุสามเณร เที่ยว เดิน ยืน หรือนั่งดูการละเล่นต่างๆ ที่ท้องสนามหลวง หรือที่สาธารณะ ย่านชุมชนแออัดต่างๆ ยกเว้นกรณี ที่ทางคณะสงฆ์หรือทางบ้านเมืองจัดกิจกรรมขึ้นเพื่อส่งเสริมพระพุทธศาสนา เท่านั้น

แม้ในกรณีเช่นนี้ ก็ให้สำรวมระวังให้อยู่แต่ในกรอบและขอบเขตของสมณวิสัย ให้รู้จักกาลเทศะ การควรไม่ควร

๔. ให้เจ้าอาวาสประชุมอบรมพระภิกษุสามเณรภายในวัด ให้รู้ถึงโทษและความเสียหาย ในการเข้าไปในที่โคจรสถาน และควรชี้แนะทางปฏิบัติที่เหมาะสมและถูกต้องดีงามให้นำไปปฏิบัติ

๕. ให้เจ้าอาวาสควบคุม ตรวจสอบ สอดส่องดูแล พระภิกษุสามเณร ในปกครองของตน ให้มีความประพฤติดี ปฏิบัติชอบ ตามหลักพระธรรมวินัย กฎหมาย กฎมหาเถรสมาคม ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง มติ ประกาศ พระบัญชา

สมเด็จพระสังฆราช และหรือคำสั่งของคณะสงฆ์กรุงเทพมหานคร เจ้าคณะ
จังหวัด โดยเคร่งครัด

วิธีปฏิบัติ

เมื่อศุภณฺย์ได้รับแจ้งหรือเมื่อพระวินยาศิการได้รับแจ้งหรือได้รับคำสั่ง
จากผู้บังคับบัญชาให้ออกปฏิบัติงาน ในเรื่องมีพระภิกษุสามเณรเข้าไปในที่
อโคจร ให้นำความในข้อ ๒ หมวด ๒(๒.๒, ๒.๓) และหรือนำข้อปฏิบัติเบื้องต้น
เกี่ยวกับพระภิกษุสามเณรผู้มีอาจารย์ไม่สมควรมาใช้โดยอนุโลม เป็นแนวทาง
ในการปฏิบัติแล้วแต่กรณี

หมวดที่ ๒ เรื่อง การเรียไรโดยไม่ได้รับอนุญาต

ด้วยปรากฏว่ามีพระภิกษุสามเณรบางกลุ่ม มีความประพฤติที่ไม่ชอบ
ด้วยสมณวิสัยโดยร่วมมือกับคฤหัสถ์บางพวกเที่ยวเรียไรหากินตามย่านชุมชน
ต่าง ๆ เช่นเดินแจกซองฎีกาบ้าง เดินบิณฑบาตขอปัจจัยบ้าง นารถบรรทุก
ลูกนิมิตหรือช่อฟ้ามาบ้าง ตั้งกระป๋องผ้าป่าบ้าง เป็นต้น ก่อให้เกิดความ
เสียหายแก่พระศาสนาและคณะสงฆ์ ทำให้ผู้ที่พบเห็นเสื่อมศรัทธา เสื่อม
ความเคารพ เป็นปัญหาต่อสังคมอย่างยิ่ง เพื่อให้พระภิกษุสามเณรได้มีแนว
ประพฤติปฏิบัติไว้ให้สอดคล้องกับหลักพระธรรมวินัย กฎหมาย กฎมหาเถร-
สมาคม คำสั่ง มติ ประกาศ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราชและคำสั่ง
ของคณะสงฆ์กรุงเทพมหานครดังนี้

๑. ห้ามมิให้วัดหรือพระภิกษุสามเณรนำรถบรรทุกลูกนิมิตหรือ
ช่อฟ้าหรือพระพุทธรูป และหรือวัตถุอื่นใด มาทำการบอกบุญเรียไร

๒. ห้ามมิให้พระภิกษุสามเณรเดินประพรมน้ำมนต์ โดยมีคณะศิษย์
หรือคณะพระภิกษุสามเณรเดินตามหลังคอยรับปัจจัยหรือวัตถุสิ่งของอื่น ๆ
ซึ่งผิดไปจากหลักพิธีกรรมและธรรมเนียมที่เคยปฏิบัติมาทางพุทธศาสนา

๓. ห้ามมิให้พระภิกษุสามเณรเดินบิณฑบาตขอปัจจัยหรือวัตถุสิ่งของ
อื่นๆ ซึ่งไม่ถูกต้องตามหลักเสขียวัตรและธรรมเนียมปฏิบัติของพระสงฆ์ไทย
ในพระพุทธศาสนา

๔. การเรียไร่นั้น ไม่ว่าจะ เป็นโดยวิธีการใดๆ ก็ตาม ห้ามมิให้วัดหรือ
พระภิกษุสามเณรทำการเรียไรหรือมอบหมายให้ผู้อื่นทำการเรียไรเป็นอันขาด
ยกเว้นการเรียไรในทางราชการคณะสงฆ์ หรือการเรียไรที่มหาเถรสมาคม
อนุญาตเฉพาะเรื่องเท่านั้น

บทที่ ๒

กรณีความผิดและการลงโทษ

ในสมัยพุทธกาล มาตรการทางวินัยที่พระพุทธองค์ทรงอนุญาตไว้ เพื่อให้สงฆ์ใช้เป็นเครื่องมือสำหรับลงโทษพระภิกษุที่ประพฤติกว้างละเมียด พระธรรมวินัยนั้นเรียกว่า **นิกหกรรม**

นิกหกรรม เป็นสังฆกรรมอย่างหนึ่งในทางพระพุทธศาสนา เป็นสังฆกรรมประเภทที่สงฆ์ใช้ลงโทษพระภิกษุที่ประพฤติกว้างละเมียดหรือประพฤตินั้นไม่สมควรแก่สมณสา रूप ซึ่งมีอยู่ ๖ วิธี คือ

๑. ตัชชนียกรรม คือ วิธีลงโทษด้วยการตำหนิโทษไว้
๒. นียสกรรม คือ วิธีลงโทษด้วยการถอดยศให้กลับไป เริ่มต้นถือนิสสัยใหม่
๓. ปัพพาชนียกรรม คือ วิธีลงโทษด้วยการขับไล่ออกไปจากหมู่คณะหรือจากวัด
๔. ปฎิสารณียกรรม คือ วิธีลงโทษด้วยการให้ระลึกถึงอุปการคุณของผู้อื่นหรือให้ไปขอขมาโทษ
๕. อุกเขปนียกรรม คือ วิธีการลงโทษด้วยการห้ามอยู่ร่วม ห้ามนั่งร่วมกับภิกษุทั้งหลายทั่วไป
๖. ตัสสาปาปิยสิกากรรม คือ วิธีลงโทษด้วยการพิจารณา ตามความเหมาะสมหรือควรที่จะเพิ่มโทษอีก

ปัจจุบันนี้ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๘ และมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มหาเถรสมาคม ตรากฎมหาเถรสมาคม

ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๒๑) ว่าด้วยการลงนิคหกรรมเพื่อเป็นมาตรการลงโทษ
กำหราบภิกษุผู้ล่วงละเมิดพระธรรมวินัย ส่วนความผิดและบทลงโทษในบทนี้
จะนำเสนอเฉพาะกรณีความผิดที่มีการประพฤติดังต่อไปนี้ มหาเถรสมาคม
จึงได้ออกกฎมหาเถรสมาคม ฉบับที่ ๒๑ (พ.ศ.๒๕๓๘) ว่าด้วยการให้พระภิกษุ
สละสมณเพศ

กฎหมายเถรสมาคม
ฉบับที่ ๒๑ (พ.ศ. ๒๕๓๘)
ว่าด้วยการให้พระภิกษุสละสมณเพศ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ ตีและมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ มหาเถรสมาคมตรากฎหมายเถรสมาคมไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎหมายเถรสมาคมนี้ เรียกว่า “กฎหมายเถรสมาคม ฉบับที่ ๒๑ (พ.ศ. ๒๕๓๘) ว่าด้วยการให้พระภิกษุสละสมณเพศ”

ข้อ ๒ กฎหมายเถรสมาคมนี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในแถลงการณ์คณะสงฆ์เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในกรณีพระภิกษุรูปใด

(๑) ประพฤติล่วงละเมิดพระธรรมวินัย เรื่องเดียวกันหรือหลายเรื่อง เป็นอาจิมให้เจ้าอาวาสวัด ซึ่งพระภิกษุรูปนั้นสังกัดหรือพำนักอาศัยมีอำนาจหน้าที่ แนะนำ ชี้แจง ตักเตือนให้พระภิกษุรูปนั้นประพฤติ ตามพระธรรมวินัย เป็นลายลักษณ์อักษรโดยกำหนดเวลาให้ปฏิบัติ หากพระภิกษุรูปนั้นไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำ ชี้แจง ตักเตือน ภายในเวลาที่กำหนดให้เจ้าอาวาสวัดซึ่งพระภิกษุรูปนั้นสังกัด หรือพำนักอาศัย รายงานโดยลำดับจนถึงเจ้าคณะอำเภอเจ้าสังกัด เพื่อวินิจฉัยให้สละสมณเพศต่อไป

(๒) ไม่สังกัดอยู่ในวัดใดวัดหนึ่ง หรือไม่มีวัดเป็นที่อยู่เป็นหลักแหล่ง ให้พระภิกษุผู้ดำรงตำแหน่งปกครอง หรือพระภิกษุผู้ดำรงตำแหน่งปกครองวัด หรือพระภิกษุผู้ดำรงตำแหน่งปกครองคณะสงฆ์ในเขตท้องที่ ที่พบพระภิกษุรูปนั้นมีอำนาจหน้าที่วินิจฉัย ให้พระภิกษุรูปนั้นสละสมณเพศเสียได้

ข้อ ๔ ในกรณีที่มีการฟ้องว่าพระภิกษุรูปใดกระทำความผิด อันเป็นครุกาบัติ เมื่อคณะผู้พิจารณาชั้นต้นได้สวนตามกฎหมายมหาเถรสมาคม ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๒๑) ว่าด้วยการลงนิกหกรรมแล้ว มีคำสั่งประทับฟ้องเพื่อดำเนินการพิจารณา วินิจฉัยต่อไปก็ดี คณะผู้พิจารณาชั้นต้นวินิจฉัยไม่ว่าจะลงนิกหกรรมหรือไม่ ก็ตาม และเรื่องยังอยู่ภายในกำหนดเวลาอุทธรณ์ก็ดี หรือมีการอุทธรณ์ภายใน กำหนดเวลาแล้ว ไม่ว่าคณะผู้พิจารณาชั้นอุทธรณ์ จะมีคำสั่งหรือวินิจฉัย อย่างไรก็ดี ให้คณะผู้พิจารณาชั้นอุทธรณ์ แล้วแต่กรณีรายงานข้อเท็จจริง ข้อกฎหมายหรือพระธรรมวินัยที่เกี่ยวข้องต่อมหาเถรสมาคม ในกรณีที่มีการ พิจารณาวินิจฉัยการลงนิกหกรรมอยู่ในชั้นฎีกา กรรมการมหาเถรสมาคมรูปใด รูปหนึ่งอาจรายงานต่อมหาเถรสมาคม เพื่อให้ดำเนินการตามข้อนั้น นอกเหนือจาก การพิจารณาวินิจฉัยการลงนิกหกรรมก็ได้

ในกรณีที่มหาเถรสมาคมพิจารณาจากรายงานดังกล่าวและพยาน หลักฐานอื่นประกอบกันแล้ว เห็นว่าพระภิกษุผู้เป็นจำเลยประพฤติล่วงละเมิด พระธรรมวินัยเรื่องเดียวกันหรือหลายเรื่อง อันเป็นโลกวัชชะเป็นอาจณ ทั้งความประพฤตินั้นเมื่อพิจารณาจากพฤติกรรมที่ล่วงมาแล้ว หากให้ดำรงเพศ บรรพชิตต่อไปจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่พระศาสนาและการปกครองของ คณะสงฆ์ มหาเถรสมาคมมีอำนาจวินิจฉัยให้พระภิกษุรูปนั้นสละสมณเพศได้ ทั้งนี้ไม่กระทบต่อการพิจารณาวินิจฉัยการลงนิกหกรรม ที่กำลังดำเนินการอยู่ ไม่ว่าในชั้นใด ๆ

ข้อ ๕ คำวินิจฉัยให้พระภิกษุสละสมณเพศตามข้อ ๓ หรือข้อ ๔ ให้เป็นอันถึงที่สุด

ข้อ ๖ เมื่อมีคำวินิจฉัยให้พระภิกษุรูปใดสละสมณเพศตามข้อ ๓ หรือข้อ ๔ แล้ว ให้เจ้าอาวาสวัดซึ่งพระภิกษุรูปนั้นสังกัดหรือพำนักอาศัย หรือพระภิกษุผู้ดำรงตำแหน่งปกครองวัด หรือพระภิกษุผู้ดำรงตำแหน่งปกครองคณะสงฆ์ในเขตท้องที่ที่พบพระภิกษุรูปนั้นแล้วแต่กรณี แจ้งผลคำวินิจฉัยให้พระภิกษุรูปนั้นทราบและจัดการให้พระภิกษุรูปนั้นสละสมณเพศ

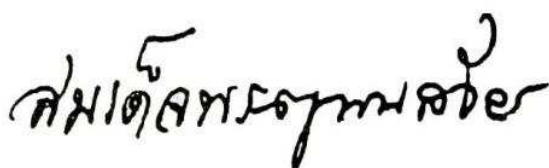
ในกรณีที่ไม้อาจพบพระภิกษุรูปนั้นไม่ยอมรับทราบคำวินิจฉัย เมื่อปิดประกาศคำวินิจฉัยไว้ ณ ที่พำนักอาศัยของพระภิกษุรูปนั้นถือว่าพระภิกษุนั้นทราบคำวินิจฉัยดังกล่าวแล้ว

ข้อ ๗ พระภิกษุผู้ต้องคำวินิจฉัยให้สละสมณเพศต้องสึกภายในสามวันนับตั้งแต่วันทราบหรือถือว่าทราบคำวินิจฉัยนั้น

ในกรณีที่พระภิกษุรูปนั้นไม่สึกภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้พระภิกษุผู้มีหน้าที่จัดการให้พระภิกษุรูปนั้นสละสมณเพศขออารักขาคือเจ้าหน้าที่ฝ่ายราชอาณาจักรเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามคำวินิจฉัย

ข้อ ๘ ให้คณะผู้พิจารณาชั้นต้นหรือชั้นอุทธรณ์แล้วแต่กรณี ซึ่งอยู่ระหว่างวินิจฉัยการลงนิคหกรรมตามกฎหมายอาศรัยฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๒๑) ว่าด้วยการลงนิคหกรรมและการพิจารณานั้นให้ถึงที่สุด ปฏิบัติตามกฎหมายอาศรัยฉบับนี้และกฎหมายอาศรัยฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๒๑) ต่อไป

ตราไว้ ณ วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๓๘

(สมเด็จพระญาณสังวร)

สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

ประธานกรรมการมหาเถรสมาคม

คู่มือพระวินยปฏิบัติกร ๒๗

เรื่องปลอมบวช^๑

โทษตามประมวลกฎหมายอาญาเกี่ยวกับการปลอมบวช

ตามประมวลกฎหมายอาญาส่วนที่เกี่ยวข้องกับความผิดทางศาสนา และวัตถุในทางศาสนา มาตรา ๒๐๘ กล่าวคือ ผู้ใดแต่งกายหรือใช้เครื่องหมาย ที่แสดงว่าเป็นภิกษุสามเณร นักพรต หรือนักบวชในศาสนาใด โดยมีชอบ เพื่อให้บุคคลอื่นเชื่อว่าตนเป็นบุคคลเช่นนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรานี้พอจะสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. เจตนาที่กระทำลงไปเพื่อให้คนอื่นเชื่อว่าเป็นเช่นนั้น
๒. แต่งกายหรือใช้เครื่องหมายที่แสดงว่าเป็นภิกษุสามเณร นักพรต หรือนักบวช ในศาสนาใดโดยมิชอบ
๓. เพื่อให้บุคคลอื่นเชื่อว่าตนเป็นบุคคลเช่นนั้น
๔. การปลอม

ลักษณะของการปลอมบวช

คำว่าปลอมตามมาตรานี้ แยกได้ ๒ ลักษณะ คือ
ลักษณะที่หนึ่ง หมายถึงผู้เอาผ้าเหลืองมานุ่งห่ม คือบวชเองโดยไม่มี
พระอุปัชฌาย์บวชให้

ลักษณะที่สอง หมายถึงผู้ที่ได้ทำการบรรพชาอุปสมบทถูกต้องตาม
หลักพระธรรมวินัย แต่ต่อมาได้ประพฤติก่อล่วงละเมิดอาบัติร้ายแรงคือปาราชิก
ข้อใดข้อหนึ่งหรือหลายข้อ แต่ไม่ละการแต่งกายอย่างเพศบรรพชิต หรือ
ลาสิกขาไปแล้วเพราะต้องโทษอาบัติปาราชิกแล้วมาบวชใหม่โดยปิดบังความจริง
ต่อพระอุปัชฌาย์

---

^๑ คู่มือพระสังฆาธิการ เรื่อง การปกครองคณะสงฆ์ สำนักงานเลขาธิการ มหาเถรสมาคม กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ โรงพิมพ์การศาสนา พ.ศ. ๒๕๔๔

โทษในการปลอมบวช

การปลอมบวชตามลักษณะข้อที่หนึ่งมีโทษตามกฎหมายมาตรา ๒๐๘ ผู้ใดกระทำผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

การปลอมบวชตามลักษณะข้อที่สอง มีโทษตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔๔ ว่าผู้ใดพ้นจากความเป็นพระภิกษุเพราะต้องปาราชิกมาแล้ว ไม่ว่าจะมีความวินิจฉัยตามมาตรา ๒๕ หรือไม่ก็ตามแต่มารับบรรพชาอุปสมบทใหม่โดยกล่าวความเท็จหรือปิดบังความจริง ต่อพระอุปัชฌาย์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี

เรื่อง พระภิกษุสามเณรตีมสุรา^๒

โทษทางพระวินัยเกี่ยวกับการตีมสุรา

๑. พระภิกษุตีมน้ำเมาต้องอาบัติปาจิตตีย์ (นวโกวาทสุราปานวรรค ข้อที่ ๑)

๒. พระมหาสมณวินิจฉัย บัญญัติไว้ว่า ตามโทษในพระวินัยปรับเพียงอาบัติปาจิตตีย์ก็จริง แต่เป็นความประพฤติเลวทรามไม่สมควรแก่สมณะ ไม่ควรอยู่ในเพศบรรพชิตต่อไป ควรแนะนำให้สึกเสีย ถ้าไม่สึกตามคำแนะนำ จงบังคับให้สึก (พระมหาสมณวินิจฉัย คำวินิจฉัยการกสงฆ์รับสั่งพิเศษ)

โทษตามคำสั่งมหาเถรสมาคมเกี่ยวกับการตีมสุรา

มหาเถรสมาคมได้มีคำสั่ง เรื่อง ห้ามพระภิกษุสามเณรฉันยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๑ ไว้ดังนี้

---

^๒ คู่มือพระสังฆาธิการ เรื่อง การปกครองคณะสงฆ์ สำนักงานเลขาธิการ มหาเถรสมาคม กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ โรงพิมพ์การศาสนา พ.ศ. ๒๕๔๔

ข้อที่ ๔ ว่าห้ามพระภิกษุสามเณรฉันยาที่มีคติเหมือนสุราเมรัยและยาเสพติดให้โทษที่มีคติอย่างเดียวกัน

ข้อที่ ๕ ว่าห้ามพระภิกษุสามเณรเสพหรือฉีดยาเสพติดให้โทษทุกชนิดเข้าสู่ร่างกาย (ยกเว้นปฏิบัติตามคำสั่งแพทย์เพื่อรักษาโรค)

หลักปฏิบัติสำหรับพระภิกษุสามเณรที่ประพฤติฝ่าฝืนมีดังนี้

๑. ถ้าไม่ได้เป็นพระสังฆาธิการ ให้เจ้าอาวาสเจ้าสังกัดสั่งพระภิกษุสามเณรรูปนั้นให้เลิกกระทำเสีย หากฝ่าฝืนอีกให้ขับเสียจากวัดและบันทึกในหนังสือสุทธิด้วย แล้วรายงานเจ้าคณะจังหวัดทราบ

๒. ถ้าเป็นพระสังฆาธิการ ให้เจ้าคณะสังกัดพิจารณาโทษฐานละเมิดจรรยาของพระสังฆาธิการตามควรแก่กรณี

เรื่องพระภิกษุสามเณรเล่นการพนัน

โทษทางพระวินัยเกี่ยวกับการเล่นการพนัน

๑. พระภิกษุสามเณรเล่นการพนัน คือ มีได้มีเสียมีแพ้มีชนะ ต้องอาบัติทุกกฏ

๒. โทษที่สงฆ์จะกระทำต่อพระภิกษุสามเณรที่ฝ่าฝืนมี ๓ สถาน สถานใดสถานหนึ่งดังนี้

๒.๑ ตัซชะนียกรรม หมายถึง การที่สงฆ์ตำหนิโทษผู้ทะเลาะวิวาทก่ออหิกรรมขึ้นในสงฆ์เป็นผู้มีอาบัติมาก และคลุกคลีกับคฤหัสถ์ในทางที่ไม่ควร

๒.๒ นิสยกรรม หมายถึง การถอดยศ คือ การปรับให้ถือนิสสัยใหม่ที่สงฆ์พึงกระทำกับพระภิกษุผู้มีอาบัติมาก ทั้งคลุกคลีกับคฤหัสถ์ด้วยการคลุกคลีที่ไม่สมควรโดยปรับให้ถือนิสสัยใหม่

๒.๓ ปัพพาชนียกรรม หมายถึง การขับไล่ออกจากพระธรรมวินัยหรือขับไล่ออกจากวัด (วินัยมุข เล่ม ๒ กัณฑ์ที่ ๑๘ ว่าด้วยเรื่องอาบัติทุกกฏ)

๓. พระมหาสมณวินิจฉัย บัญญัติไว้ว่า พระภิกษุสามเณรเล่นการพนัน เป็นบาปสมาจารเป็นความประพฤติลามก ต้องสั่งบังคับให้สึก (พระมหาสมณวินิจฉัยที่ ๙๒/๒๓๓)

ความจริงการที่พระภิกษุสามเณรเล่นการพนัน มีโทษทางพระวินัย คือ ปณณัติวัชชะเพียงอาบัติทุกกฏเท่านั้น แต่โลกวัชชะคือ เป็นโทษที่ชาวโลกตำหนิติเตียน เป็นการนำความเสื่อมเสียมาสู่พระพุทธศาสนา ฉะนั้น พระมหาสมณวินิจฉัยจึงบัญญัติไว้ว่าเป็นบาปสมาจาร ต้องสั่งบังคับให้สึกและทางโลกยังเป็นโทษทางอาญาอีกด้วย

เรื่อง พระภิกษุสามเณรปกกลตามแหล่งชุมชนอันไม่ชอบด้วยรุดงควัตรหลักในการปฏิบัติรุดงควัตรตามพระธรรมวินัย

รุดงค์ คือ องค์กรคุณเครื่องกำจัดกิเลส เพื่อส่งเสริมให้เกิดคุณธรรม มีความมั่งคั่ง เป็นต้น การปกกลจัดเป็นการรุดงค์ว่าด้วยเรื่องปฏิสังยุตด้วย เสนาสนะ คือ

อารัญญิกังคะ ถือเอาการอยู่ป่าเป็นวัตร

รุกขมุลิกังคะ ถือเอาการอยู่โคนไม้เป็นวัตร

อัปโภกาลีกังคะ ถือเอาการอยู่ในที่แจ้งเป็นวัตร

โสสานิกังคะ ถือเอาการอยู่ป่าช้าเป็นวัตร

ยถาสันถติกังคะ ถือเอาการอยู่ในเสนาสนะอันท่านจัดไว้อย่างไรเป็นวัตร

(ธรรมวิภาค ชั้นโท ว่าด้วยเรื่องรุดงค์)

ฉะนั้น การปกกลในแหล่งชุมชน จึงเข้าข่ายความผิดตามพระธรรมวินัย (โดยปกติต้องปกกลห่างจากหมู่บ้าน ๕๐๐ ชั่วธนู หรือ ๒๕ เส้น ตามทางเดิน ซึ่งประมาณ ๑ กิโลเมตร) และห้ามปกกลในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยเด็ดขาด (ตามคำสั่งมหาเถรสมาคม)

เรื่อง พระภิกษุสามเณรตั้งสำนักทรง

โทษทางพระวินัยเกี่ยวกับการตั้งสำนักทรง

พระภิกษุสามเณรตั้งสำนักทรง อยู่ในข่ายเคร่งฉานวิชา ซึ่งเป็นวิชาที่ขัดขวางต่อโลกุตรธรรมและไม่สามารถนำตนให้ออกจากกองทุกข์ได้มี ๕ ประการคือ

๑. เรื่องการทำเสน่ห์
๒. เรื่องการทำให้ผู้นั้นผู้นี้วิบัติ
๓. เรื่องภูตผีอวดฤทธิ์เดชต่าง ๆ
๔. เรื่องการทำนายทายทัก
๕. เรื่องความมมงาย

นอกจากนี้ยังเข้าข่ายอนเสนา คือการเลี้ยงชีพไม่สมควรตามพระธรรมวินัย เพราะการเลี้ยงชีพด้วยวิธีนี้ เป็นที่ตำหนิติเตียนของประชาชน และเป็น การไม่เอื้อเฟื้อต่อพระธรรมวินัย พระพุทธองค์ทรงห้ามมิให้พระภิกษุสามเณร ประพฤติในเรื่องเหล่านี้ (วินัยมุข เล่ม ๒ กัณฑ์ที่ ๑๙ ว่าด้วยเรื่องอุปถัมภ์กิริยา และกัณฑ์ที่ ๒๒ ว่าด้วยเรื่องปกิณกะ)

เรื่อง พระภิกษุสามเณรพักอาศัยอยู่ในที่อโคจร

โทษทางพระวินัยเกี่ยวกับการพักอาศัยหรือไปในที่อโคจร

อโคจร หมายถึง บุคคลหรือสถานที่ที่พระภิกษุสามเณรไม่ควรไปมาหาสู่ เช่น หญิงโสเภณี หญิงหม้าย ร้านสุรา และสถานเรีงรมย์ เป็นต้น

พระภิกษุไปมาหาสู่บุคคลและสถานที่เช่นนี้ เป็นอาการไม่ดี ไม่งาม น่ารังเกียจ ทำให้เป็นที่ตำหนิติเตียนของประชาชน และเป็น การไม่เอื้อเฟื้อตามพระวินัย

พระภิกษุเลือกบุคคลและสถานที่แล้วไปมาหาสู่ประพฤตินั้นไม่ให้เป็น ที่รังเกียจของสหธรรมิก เป็นผู้ถึงพร้อมด้วยมรรยาทและการโคจร ย่อมประดับ พระศาสนาให้เจริญรุ่งเรืองยิ่งขึ้น (วินัยมุข เล่ม ๒ กัณฑ์ที่ ๒๒ ว่าด้วยเรื่อง ปกิณกะ)

เรื่อง พระภิกษุสามเณรพักค้างแรมตามบ้านเรือน

โทษทางพระวินัยเกี่ยวกับการพักแรมในบ้านเรือน

๑. ภิกษุนอนในที่มุงที่บังเดียวกันกับอนุปสัมบัน เกิน ๓ คืบขึ้นไป ต้องปาจิตตีย์ (นวโกวาท มุสาวาทวรรค ข้อที่ ๕)

๒. ภิกษุนอนในที่มุงที่บังเดียวกันกับผู้หญิงแม้แต่ในคืบแรก ต้องปาจิตตีย์ (นวโกวาท มุสาวาทวรรค ข้อที่ ๖)

โทษตามคำสั่งมหาเถรสมาคมเกี่ยวกับการพักแรมในบ้านเรือน

มหาเถรสมาคมได้มีคำสั่ง เรื่องห้ามภิกษุสามเณรเที่ยวเตร็ดเตร่และพักค้างแรมตามบ้านเรือน พ.ศ. ๒๕๒๑ มีข้อปฏิบัติในกรณีพระภิกษุสามเณรฝ่าฝืนดังนี้

๑. ในกรณีที่ภิกษุสามเณรรูปนั้นมีหนังสือสุทธิโดยถูกต้องให้ปฏิบัติดังนี้

๑.๑ ให้เจ้าอาวาสและเจ้าคณะเจ้าของท้องที่แล้วแต่กรณีแนะนำภิกษุสามเณรรูปนั้นให้กลับสำนักเดิม

๑.๒ ให้รายงานเจ้าอาวาสเจ้าสังกัดทราบ โดยผ่านเจ้าคณะภาคเจ้าสังกัดของภิกษุสามเณรรูปนั้น

๒. ในกรณีที่ภิกษุสามเณรรูปนั้น เมื่อสอบสวนแล้ว ปรากฏว่ามีหนังสือสุทธิปลอม ให้ปฏิบัติดังนี้

๒.๑ ให้เจ้าอาวาสหรือเจ้าคณะเจ้าของท้องที่ดำเนินการให้ภิกษุสามเณรรูปนั้นสละสมณเพศ

๒.๒ ให้มอบตัวให้ฝ่ายบ้านเมืองดำเนินการตามกฎหมาย

๒.๓ ให้รายงานเจ้าคณะตำบลตามลำดับจนถึงมหาเถรสมาคม

แนวทางปฏิบัติเพื่อให้สอดคล้องกับพระธรรมวินัย

และคำสั่งมหาเถรสมาคม เรื่อง ควบคุมการเรียไร พ.ศ. ๒๕๓๙

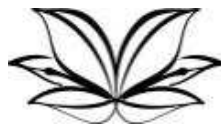
๑. ห้ามมิให้วัดหรือพระภิกษุสามเณรนำรถยนต์บรรทุกลูกนิมิตหรือพระประธานมาทำการบอกบุญ เรียไร

๒. ห้ามมิให้พระภิกษุสามเณรประพรมน้ำพระพุทธมนต์ โดยมีคณะศิษย์ หรือคณะพระภิกษุสามเณรเดินตามหลัง คอยรับปัจจัยหรือวัตถุสิ่งของอื่น ๆ หรือวางกระป๋องเรียไรตามร้านค้าต่าง ๆ

๓. ห้ามมิให้พระภิกษุสามเณรเดินบิณฑบาตขอปัจจัยหรือสิ่งของอื่น ๆ

๔. การเรียไรนั้น ไม่ว่าจะป็นวิธีการใด ๆ ก็ตาม ห้ามมิให้วัดหรือพระภิกษุสามเณรทำการเรียไร หรือมอบหมายหรือยินยอมให้ฆราวาสมาทำการเรียไรแทนเป็นอันขาด

ระเบียบคณะสงฆ์กรุงเทพมหานคร
ว่าด้วยการให้ที่พักอาศัยแก่พระภิกษุสามเณรอาศัยนาคันตฤกะต่างประเทศ
พุทธศักราช ๒๕๕๖

เพื่อให้คณะสงฆ์กรุงเทพมหานคร (ม.) มีหลักปฏิบัติในการรับพระภิกษุสามเณรอาศัยนาคันตฤกะต่างประเทศเข้าพำนักอาศัยภายในวัด สำนักสงฆ์ หรือที่พักสงฆ์ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย เป็นเอกภาพเดียวกัน ทั้งเป็นการป้องปรามมิให้เกิดความเสื่อมเสียแก่คณะสงฆ์ไทย จึงวางระเบียบนี้ไว้ให้เจ้าอาวาส เจ้าสำนักสงฆ์ หรือพระผู้ดูแลที่พักสงฆ์ ถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดดังนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้ เรียกว่า “ระเบียบคณะสงฆ์กรุงเทพมหานคร (ม.) ว่าด้วยการให้ที่พักอาศัยแก่พระภิกษุสามเณรอาศัยนาคันตฤกะต่างประเทศ พุทธศักราช ๒๕๕๖”

ข้อ ๒ ให้ยกเลิก บรรดาระเบียบ หลักเกณฑ์ หรือข้อบังคับ ที่ออกโดยคณะสงฆ์กรุงเทพมหานครอื่นใด ที่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้

ข้อ ๓ ให้ใช้ระเบียบนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๖ เป็นต้นไป

หมวด ๑

คำนิยาม

ข้อ ๔ “ที่พักอาศัย” หมายถึง วัด สำนักสงฆ์ หรือที่พักสงฆ์ ในกรุงเทพมหานคร

ข้อ ๕ “ผู้ให้ที่พักอาศัย” หมายถึง เจ้าอาวาส หรือเจ้าสำนักสงฆ์ และให้รวมถึงพระผู้ดูแลที่พักสงฆ์นั้น ๆ

ข้อ ๖ “เจ้าคณะผู้ปกครองสงฆ์” หมายถึง เจ้าคณะแขวง เป็นต้นไป

ข้อ ๗ “สถาบันการศึกษา” หมายถึง สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาแห่งคณะสงฆ์ไทย ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

หรือมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย รวมทั้งวิทยาเขตของมหาวิทยาลัย
สงฆ์นั้น ๆ เท่านั้น

ข้อ ๘ “สำนักปฏิบัติธรรม” หมายถึง สถานที่ปฏิบัติธรรมซึ่งได้รับ
การอนุมัติรับรองแต่งตั้งจากมหาเถรสมาคม เท่านั้น

ข้อ ๙ “สำนักเรียน” หมายถึง สำนักเรียนพระปริยัติธรรมทั้งแผนก
ธรรมและแผนกบาลี สังกัดกรุงเทพมหานคร เท่านั้น

หมวด ๒

หลักเกณฑ์การพิจารณาให้ที่พักอาศัย

ข้อ ๑๐ ให้เจ้าอาวาส หรือเจ้าสำนักสงฆ์ ที่จะรับพระภิกษุสามเณร
อาคันตุกะต่างประเทศเข้าพักอาศัยภายในวัดหรือสำนักสงฆ์ ต้องตรวจดูหนังสือ
เดินทางว่าจัดอยู่ในประเภทใด ดังต่อไปนี้

(๑) หนังสือเดินทางประเภทท่องเที่ยว (Tourist Visa)

(๒) หนังสือเดินทางประเภทมาพักชั่วคราว (Non - Immigrant Visa)

(๓) หนังสือเดินทางประเภทนักศึกษา (Student Visa)

แล้วรายงานเป็นหนังสือ แจ้งจำนวนพระภิกษุสามเณรอาคันตุกะต่างประเทศ
ประเภทหนังสือเดินทาง และมีความประสงค์จะพักอาศัยอยู่ในวัด หรือสำนักสงฆ์
นั้น ๆ เป็นเวลาเท่าไร แก่เจ้าคณะผู้ปกครองสงฆ์ให้รับทราบเป็นลำดับไป
จนถึงเจ้าคณะกรุงเทพมหานคร

ข้อ ๑๑ ในกรณีผู้มาขอพักอาศัย ได้แสดงความประสงค์เพื่อมาศึกษา
ระดับอุดมศึกษาในมหาวิทยาลัยสงฆ์ทั้งสองแห่ง ให้เจ้าอาวาสหรือเจ้าสำนักสงฆ์
ตรวจหนังสือรับรองการรับเข้าศึกษาจากสถาบันการศึกษาสงฆ์ ตามความ
ในข้อ ๗ และต้องมีหนังสือแสดงหลักฐานการใช้จ่ายในขณะที่พำนักอยู่ใน
ประเทศไทย ดังนี้

(๑) ถ้าใช้ปัจจัยส่วนตัว ต้องมีหนังสือรับรองสถานะการเงินของตนเอง
ออกโดยสถาบันการเงิน มาแสดง หรือ

(๒) ถ้ามีผู้ประสงค์จะถวายความอุปถัมภ์ ต้องมีหนังสือรับรองสถานะการเงินของผู้ถวายความอุปถัมภ์นั้น มาแสดงให้ชัดเจน

ถ้าเป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาอื่น นอกจากมหาวิทยาลัยสงฆ์ทั้งสองแห่งนั้น ให้อยู่ในดุลยพินิจของเจ้าคณะผู้ปกครองสงฆ์ตามความในข้อ ๖ ร่วมพิจารณาถึงความเห็นอนุมัติรับรอง เฉพาะกรณีไป

ข้อ ๑๒ ในกรณีแสดงความประสงค์จะมาพำนักอาศัยเพื่อปฏิบัติธรรม ต้องมีหนังสือรับรองจากสำนักปฏิบัติธรรมนั้น ๆ มาแสดงเป็นหลักฐาน

ข้อ ๑๓ ในกรณีแสดงความประสงค์จะมาพำนักอาศัยเพื่อศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมหรือแผนกบาลี ต้องมีหนังสือรับรองจากเจ้าสำนักเรียนพระปริยัติธรรมนั้น ๆ และต้องมีหนังสือมาแสดงว่ามีที่พักอาศัยเป็นหลักแหล่งแล้ว โดยมีเจ้าอาวาส หรือเจ้าสำนักสงฆ์ลงลายมือชื่อรับรอง

ข้อ ๑๔ ถ้าเจ้าอาวาส หรือเจ้าสำนักสงฆ์ ที่ความประสงค์จะรับตัวไว้จะเป็นกรณีตามความในข้อ ๑๑ ข้อ ๑๒ หรือข้อ ๑๓ อย่างใดอย่างหนึ่ง ให้เจ้าอาวาส หรือเจ้าสำนักสงฆ์ ทำหนังสือพร้อมรวบรวมเอกสารหลักฐานตามความในข้อ ๑๐ ข้อ ๑๑ ข้อ ๑๒ หรือข้อ ๑๓ รายงานเจ้าคณะผู้ปกครองสงฆ์เป็นลำดับ จนถึงเจ้าคณะกรุงเทพมหานคร

ข้อ ๑๕ ในกรณีขอต่อหนังสือเดินทาง ให้พระภิกษุสามเณรอาคันตูกะต่างประเทศต้องปฏิบัติตามเงื่อนไข ดังนี้

(๑) ต้องมีหนังสือรับรองจากเจ้าอาวาสวัดนั้น ๆ เจ้าคณะผู้ปกครองสงฆ์ในเขตนั้น ๆ ลงนามรับรองตามลำดับ มาแสดง และ

(๒) กรณีมาพำนักอาศัยเพื่อศึกษาระดับอุดมศึกษา ต้องมีหนังสือรับรองผลการศึกษาของปีการศึกษานั้น ๆ จากมหาวิทยาลัยที่ตนกำลังศึกษามาแสดง หรือ

(๓) กรณีมาพำนักอาศัยเพื่อปฏิบัติธรรม ต้องมีหนังสือรับรองจากเจ้าสำนักปฏิบัติธรรมนั้น ๆ มาแสดง หรือ

(๔) กรณีมาขอพำนักอาศัยเพื่อศึกษาพระปริยัติธรรม ต้องมีหนังสือ
ระบุเวลาเรียน ผลการเรียนจากสำนักเรียนพระปริยัติธรรมนั้น ๆ โดยมี
เจ้าอาวาสหรืออาจารย์ใหญ่แห่งสำนักเรียนนั้นๆ ลงนามรับรอง มาแสดงเป็น
หลักฐาน

หมวด ๓

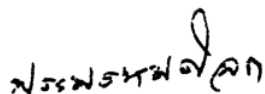
เบ็ดเตล็ด

ข้อ ๑๖ ในระหว่างที่พระภิกษุสามเณรอาคันตูกะต่างประเทศพักอาศัย
อยู่ในประเทศไทยต้องปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของคณะสงฆ์ไทย
อย่างเคร่งครัด

ถ้าปรากฏว่าได้ประพฤติล่วงละเมิดพระธรรมวินัยอย่างร้ายแรง หรือไม่
ปฏิบัติตามระเบียบจารีตประเพณีอันดีงามของคณะสงฆ์ไทย ให้เจ้าอาวาส
หรือเจ้าสำนักสงฆ์ หรือพระผู้ดูแลที่พักสงฆ์ ต้องดำเนินการให้ผู้ที่มาขอพัก
อาศัยออกไปจากที่พักอาศัยนั้นทันที พร้อมแจ้งเจ้าหน้าที่ฝ่ายบ้านเมืองประสาน
สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง (สตม.) ดำเนินการเพิกถอนสิทธิที่จะอยู่ในประเทศ
ไทยต่อไป

ถ้าไม่ดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามความในวรรคสอง ในการระงับ
ความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่คณะสงฆ์ อันก่อให้เกิดวิกฤตศรัทธาของ
พุทธศาสนิกชนแล้ว ไม่ว่าจะเกิดด้วยกรณีใด ให้ถือว่าผู้ให้ที่พักอาศัยนั้น
มีเจตนาไม่เอื้อเพื่อในระเบียบนี้ เจ้าคณะผู้ปกครองสงฆ์ ผู้มีอำนาจสั่งการ
จะได้พิจารณาวางโทษมากขึ้นตามผลกระทบอันเกิดจากความเสียหายนั้นฐาน
ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ต่อไป.

ประกาศ ณ วันที่ ๑ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๖

(พระพรหมติลก)

เจ้าคณะกรุงเทพมหานคร

ประกาศกรมตำรวจ เรื่อง เกี่ยวกับการเรียไร

เนื่องจากขณะนี้ปรากฏว่า มีบุคคลบางพวกได้แอบอ้างเอาศาสนา บังหน้าหาผลประโยชน์ส่วนตัว โดยการหลอกลวงประชาชนว่ามีการทอดกฐิน ที่วัดนั้นวันนี้ ขอให้ประชาชนช่วยกันบริจาคเงินทอดกฐินสามัคคี พุทธการณ ดังกล่าวเป็นไปโดยสุจริตบ้าง ไม่สุจริตบ้าง บางรายได้ออกเรียไรตามบ้านราษฎร แต่ส่วนมากผู้ออกทำการเรียไรมักจะกำหนดเอาเวลาในระหว่างที่หัวหน้า ครอบครัวไม่อยู่ เช่น เวลาที่ไปประกอบอาชีพนอกบ้าน คงอยู่แต่แม่บ้าน เด็ก และคนรับใช้เท่านั้น การเรียไรที่ไม่ได้เป็นไปโดยสุจริต อาจมีทั้งการเข้าชี้หรือใช้อุบายต่าง ๆ ตลอดจนขู่เข็ญ โดยปริยาย จนทำให้เจ้าของบ้านต้องให้เงินไป เสมือนซื้อความรำคาญมากกว่าที่จะบริจาคด้วยความเสื่อมใสศรัทธา

กรมตำรวจเห็นว่าวิธีการเช่นนี้ นอกจากจะเป็นการหลอกลวงประชาชน แล้ว ยังทำให้เกิดความเสียหายต่อบวรพุทธศาสนาอย่างยิ่ง จึงขอชี้แจงแนะนำ ให้ทราบว่าผู้ที่ทำการเรียไรนั้นจะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานตำรวจ เสียก่อน และจะต้องนำใบอนุญาตติดตัวไปด้วยในขณะที่ทำการเรียไร ใบอนุญาต นี้จะต้องมีลายเซ็นของเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตและมีตราประทับ ต้องมีสมุดจดรายชื่อผู้บริจาคเงินด้วย เมื่อมีผู้บริจาคต้องออกใบเสร็จรับเงินให้เป็นหลักฐานในใบเสร็จรับเงิน มีลายเซ็นชื่อเจ้าพนักงานและตราประทับในสมุด เช่นเดียวกับใบอนุญาต

ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ขณะนี้มีการเรียไรที่อ้างว่า เพื่อทอดกฐินสามัคคี โดยวิธีหลายอย่าง เช่น ที่ทำกันอยู่ทั่วไปก็มีแจกซองให้ผู้บริจาคกรอรายการเองว่าจะบริจาคเป็นเงินเท่าไร แล้วเก็บเงินในเวลานั้นหรือภายหลัง บางราย

ก็ใช้แห่โฆษณาตามท้องถนนหลวง เช่น แห่เถิดเทิงแล้วขอเรียไร เป็นต้น การกระทำเช่นนี้เป็นความผิดต่อพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พ.ศ. ๒๔๘๗ ทั้งสิ้น ซึ่งจะต้องขออนุญาตจากเจ้าพนักงานเสียก่อนจึงทำได้

ฉะนั้น หากมีผู้ใดขอเรียไรจะเพื่อการใดก็ตาม ขอให้สอบถามผู้เรียไร เสียก่อนว่า มีใบอนุญาตแสดงหรือไม่ หากปรากฏว่าไม่มีหรือมีพฤติการณ์ ไม่สุจริตก็ขอให้แจ้งต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจท้องที่ทราบ เพื่อจะได้จัดการต่อไป

จึงขอประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน
ประกาศ ณ วันที่ ๒๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๐๘

พลตำรวจโทกระเชียร ศรีตานนท์
รองอธิบดี ฯ ทำการแทนอธิบดีกรมตำรวจ

พระราชบัญญัติ^๓
คนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒
(เฉพาะบางมาตรา)

มาตรา ๒๓ ผู้ใดนำหรือพาคนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักรหรือกระทำการด้วยประการใด ๆ อันเป็นอุปการะหรือช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกแก่คนต่างด้าวให้เข้ามาในราชอาณาจักร โดยฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปีและปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๓ และภายในพาหนะนั้นมีคนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักร โดยฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะนั้นได้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนไม่สามารถรู้ได้ว่าภายในพาหนะนั้นมีคนต่างด้าวดังกล่าวอยู่ แม้ว่าได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรแล้ว

มาตรา ๒๔ ผู้ใดรู้ว่าคนต่างด้าวคนใดเข้ามาในราชอาณาจักรโดยฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ให้เข้าพักอาศัย ซ่อนเร้น หรือช่วยด้วยประการใด ๆ เพื่อให้คนต่างด้าวนั้นพ้นจากการจับกุม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

---

^๓ คู่มือ พระสังฆาธิการ เรื่อง การปกครองคณะสงฆ์ สำนักงานเลขาธิการมหาเถรสมาคม กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ โรงพิมพ์การศาสนา พ.ศ. ๒๕๔๔

ผู้ใดให้คนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักร โดยฝ่าฝืนพระราชบัญญัติ
นี้เข้าพักอาศัย ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นรู้ว่าคนต่างด้าวดังกล่าวเข้ามาใน
ราชอาณาจักร โดยฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนไม่รู้โดยได้
ใช้ความระมัดระวังตามสมควรแล้ว

ถ้าการกระทำความผิดวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำเพื่อช่วยบิดา มารดา
บุตร สามี ภรรยาของผู้กระทำความผิดจะไม่ลงโทษก็ได้

หมายเหตุ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ มี ๙๒ มาตรา แต่ที่นำมาลงเพียง
สองมาตรา เพราะเห็นว่าเป็นมาตราที่ควรทราบ

พระราชบัญญัติ
การพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล
คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร
ลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๗๘)

น.อ. อาทิตย์ ทิพอาภา ร.น.
เจ้าพระยายมราช
พล.อ.เจ้าพระยาพิชเยนทรโยธิน
ตราไว้ ณ วันที่ ๓๑ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๗๘
เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรเพิ่มเติมและรวบรวมพระราช-
บัญญัติการพนันเสียใหม่

จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำ
และยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการพนัน
พุทธศักราช ๒๔๗๘”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ตั้งแต่วันใช้พระราชบัญญัตินี้ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. ๒๔๗๓ และกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ซึ่งมีความขัดแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ความในมาตรา ๘๕๓, ๘๕๔ และ ๘๕๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๔ ห้ามมิให้อนุญาตจัดให้มี หรือเข้าเล่น หรือเข้าพนันในการเล่นอันระบุไว้ใน บัญชี ก. ท้ายพระราชบัญญัตินี้ หรือการเล่นซึ่งมีลักษณะคล้ายกัน หรือการเล่นอันร้ายแรงอื่นใด ซึ่งรัฐมนตรี เจ้าหน้าที่ได้ออกกฎกระทรวงระบุเพิ่มเติมห้ามไว้ แต่เมื่อรัฐบาลพิจารณาเห็นว่า ณ สถานที่ใดสมควรจะอนุญาตภายใต้บังคับเงื่อนไขใด ๆ ให้มีการเล่นชนิดใดก็อนุญาตได้ โดยออกพระราชกฤษฎีกา

การเล่นอันระบุไว้ในบัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัตินี้ หรือการเล่นซึ่งมีลักษณะคล้ายกัน หรือการเล่นอื่นใดซึ่งรัฐมนตรี เจ้าหน้าที่ได้ออกกฎกระทรวงระบุเพิ่มเติมไว้ จะจัดให้มีขึ้นเพื่อเป็นทางนำมาซึ่งผลประโยชน์แก่ผู้จัดโดยทางตรงหรือทางอ้อมได้ ต่อเมื่อรัฐมนตรีเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตเห็นสมควรและออกใบอนุญาตให้ หรือมีกฎกระทรวงอนุญาตให้จัดขึ้นโดยไม่ต้องมีใบอนุญาต

ในการเล่นอันระบุไว้ในวรรค ๒ ข้างต้นนั้นจะพนันกันได้เฉพาะ เมื่อได้มีใบอนุญาตให้จัดมีขึ้น หรือมีกฎกระทรวงอนุญาตให้จัดขึ้นได้โดยไม่ต้องมีใบอนุญาต

การเล่นหมายเลข ๕ ถึง ๑๕ ในบัญชี ข. หรือการเล่นซึ่งมีลักษณะคล้ายกัน หรือการเล่นอื่นใดซึ่งรัฐมนตรีเจ้าหน้าที่ได้ออกกฎกระทรวงระบุเพิ่มเติมไว้ นั้น จะให้รางวัลตีราคาเป็นเงินไม่ได้และห้ามมิให้ผู้ได้รับรางวัลที่ให้ไปแล้ว กลับคืน หรือรับซื้อหรือแลกเปลี่ยนรางวัลนั้นในสถานงานหรือการเล่นหรือบริเวณต่อเนื่องในระหว่างมีงานหรือการเล่น

พ.ร.บ. การพนัน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๔๘๕ มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๔ ทวิ

“**มาตรา ๔ ทวิ** ในการเล่นอื่นใดนอกจากที่กล่าวในมาตรา ๔ จะพนันกันหรือจะจัดให้มีเพื่อให้พนันกันได้เฉพาะการเล่นที่ระบุชื่อ และเงื่อนไขไว้ในกฎกระทรวง

คำว่า “การเล่น” ในวรรคก่อน ให้หมายความรวมถึงการทายและการทำนายด้วย

มาตรา ๕ ผู้ใดจัดให้มีการเล่น ซึ่งตามปกติย่อมพนันเอาเงินหรือทรัพย์สินอย่างอื่นแก่กัน ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นจัดให้มีขึ้นเพื่อนำมาซึ่งผลประโยชน์แห่งตน และผู้ใดเข้าเล่นอยู่ด้วยก็ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นพนันเอาเงินหรือทรัพย์สินอย่างอื่น

มาตรา ๖ ผู้ใดอยู่ในวงการเล่นอันขัดต่อบทแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือขัดต่อข้อความในกฎกระทรวง หรือใบอนุญาตซึ่งออกตามพระราชบัญญัตินี้ ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นเล่นด้วย เว้นแต่ผู้ซึ่งเพียงแต่ดูการเล่นในงานรื่นเริงสาธารณะ หรือในงานนักขัตฤกษ์ หรือในที่สาธารณสถาน

มาตรา ๗ ใบอนุญาตทุกฉบับต้องกำหนด

(๑) ลักษณะข้อจำกัดและเงื่อนไขของการเล่นพนันโดยชัดแจ้ง

(๒) สถานที่ วัน เดือน ปี และกำหนดเวลาที่อนุญาตให้เล่น ถ้าเป็นใบอนุญาตสลากกินแบ่ง สลากกินรวบ และสวิป ให้ระบุจำนวนสลากที่จะขายกับสถานที่ วันและเวลาที่จะออกด้วย

(๓) จำนวนบุคคลผู้จะเข้าเล่นมีกำหนดหรือไม่ และไม่ให้บุคคลอายุต่ำกว่า ๒๐ ปีบริบูรณ์หรือไม่บรรลุนิติภาวะเข้าเล่นด้วย เว้นแต่การเล่นตามบัญชี ข. หมายเลข ๑๖

มาตรา ๘ การจัดให้มีการแถมพกหรือรางวัลด้วยการเสี่ยงโชคโดยวิธีใด ๆ ในการประกอบกิจการค้า หรืออาชีพ จะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตก่อนจึงจะทำได้

มาตรา ๙ สลากกินแบ่ง สลากกินรวบ และสวิป หรือการเล่น
อย่างไรที่เสี่ยงโชคให้เงิน หรือประโยชน์อย่างอื่นแก่ผู้เล่นคนหนึ่งคนใดนั้น ต้องส่ง
สลากให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตประทับตราเสียก่อน จึงนำออกจำหน่ายได้

ถ้ายังมีได้รับอนุญาตให้มีการเล่นที่กล่าวไว้ในวรรคก่อน ห้ามมิให้
ประกาศโฆษณาหรือชักชวนโดยทางตรงหรือทางอ้อมให้บุคคลใด ๆ เข้าร่วมใน
การเล่นนั้น

พ.ร.บ. การพนัน (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓ ให้เพิ่มความ
ต่อไปนี้เป็นมาตรา ๙ ทวิ และมาตรา ๙ ตริ

“มาตรา ๙ ทวิ ห้ามมิให้ผู้ใดเสนอขายหรือขายสลากกินแบ่งที่ออก
จำหน่ายตามมาตรา ๙ และที่ยังมิได้ออกรางวัลเกินกว่าราคาที่กำหนดในสลาก”

“มาตรา ๙ ตริ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๙ ทวิ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน
หนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐ ทรัพย์สินพนันกันซึ่งจับได้ในวงการเล่นอันขัดต่อบทแห่ง
พระราชบัญญัตินี้ หรือขัดต่อข้อความในกฎกระทรวงหรือใบอนุญาตซึ่งออก
ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ริบเสียทั้งสิ้น เว้นแต่ทรัพย์สินซึ่งมิได้ออกพนัน
เครื่องมือที่ใช้ในการเล่นนั้น ให้ศาลมีอำนาจริบได้ตามกฎหมายลักษณะอาญา

ประกาศหรือเอกสารอย่างใด ๆ อันมุ่งหมายให้เป็นการชักชวนผู้อื่นให้
เข้าเล่นดังกล่าวไว้ในมาตรา ๙ วรรค ๒ นั้น ตำรวจหรือกรมการอำเภอยึดและ
ทำลายเสียก็ได้ ถ้าประกาศหรือเอกสารนั้นส่งทางไปรษณีย์ถึงผู้รับที่อยู่
ในราชอาณาจักร เจ้าพนักงานไปรษณีย์จะยึดประกาศหรือเอกสารนั้นไว้ก็ได้
แต่เจ้าพนักงานไปรษณีย์ต้องแจ้งให้ผู้รับทราบ ถ้าผู้รับมีข้อโต้แย้งว่าประกาศ
หรือเอกสารนั้นมิได้เกี่ยวแก่การพนัน ผู้รับจะนำคดีไปฟ้องศาลภายในกำหนด
๑ เดือน นับแต่วันที่ได้รับความแจ้งจากพนักงานไปรษณีย์ก็ได้ ถ้าผู้รับมิได้นำ
คดีไปฟ้องศาลก็ดี หรือเมื่อศาลสั่งยึดการยึดนั้นก็ดี เจ้าพนักงานไปรษณีย์มี
อำนาจทำลายประกาศหรือเอกสารที่ยึดไว้แล้วนั้นได้

แต่เจ้าพนักงานไปรษณีย์จะเปิดซองหรือห่อออกดูโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรานี้ ไม่ได้เว้นแต่จะมีเครื่องหมายภายนอกแสดงว่า ในซองหรือในห่อนั้นมีสิ่งที่จะต้องรับและทำลายตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๑ เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตมีสิทธิจะเรียกใบอนุญาตคืนเมื่อมีเหตุสมควรเชื่อว่า ผู้รับใบอนุญาตกระทำการละเมิดพระราชบัญญัตินี้ หรือกฏกระทรวง หรือใบอนุญาตซึ่งออกตามพระราชบัญญัตินี้

ความในมาตรา ๑๒ เดิม ถูกยกเลิกโดย พ.ร.บ. การพนัน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๐๔ และใช้ความใหม่แทนดังต่อไปนี้

“มาตรา ๑๒ ผู้ใดจัดให้มีการเล่น หรือทำอุบายล่อ ช่วยประกาศ โฆษณาหรือชักชวนโดยทางตรงหรือทางอ้อมให้ผู้อื่นเข้าเล่น หรือเข้าพนันในการเล่น ซึ่งมีได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน หรือรับอนุญาตแล้วแต่เล่นพลิกแพลง หรือผู้ใดเข้าเล่นหรือเข้าพนันในการเล่นอันขัดต่อบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือกฏกระทรวง หรือข้อความในใบอนุญาต ผู้นั้นมีความผิดต่อไปนี้

๑. ถ้าเป็นความผิดในการเล่นตามบัญชี ก. หมายเลข ๑ ถึงหมายเลข ๑๖ หรือ การเล่นตามบัญชี ข. หมายเลข ๑๖ เฉพาะสลากกินรวบ หรือการเล่นซึ่งมีลักษณะคล้ายกันนี้ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๓ เดือนขึ้นไปจนถึง ๓ ปี และปรับตั้งแต่ ๕๐๐ บาท ขึ้นไปจนถึง ๕,๐๐๐ บาท ด้วยอีกโทษหนึ่ง เว้นแต่ผู้เข้าเล่นหรือเข้าพนันที่เรียกว่าลูกค้า ให้จำคุกไม่เกิน ๓ ปี หรือปรับไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๒. ถ้าเป็นความผิดในการเล่นอื่นใดตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๒ ปี หรือปรับไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่ความผิดตามมาตรา ๔ ทวิ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๓ ผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา ๔ อันว่าด้วยการกลับคืนหรือรับซื้อ หรือแลกเปลี่ยนรางวัลนั้น มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๓ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๕๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๔ ผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา ๘ มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๕๐ บาท ขึ้นไปจนถึง ๒,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

พ.ร.บ. การพนัน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๘๕ มาตรา ๓ ให้เพิ่มข้อความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๔ ทวิ

“มาตรา ๑๔ ทวิ ผู้ใดกระทำความผิดต้องระวางโทษตามพระราชบัญญัตินี้ เมื่อพ้นโทษแล้วยังไม่ครบกำหนดสามปีกระทำความผิดต่อพระราชบัญญัตินี้อีก

(๑) ถ้าโทษซึ่งกำหนดไว้สำหรับความผิดที่กระทำครั้งหลังเป็นโทษจำคุกและปรับ ให้วางโทษทวิคูณ

(๒) ถ้าโทษซึ่งกำหนดไว้สำหรับความผิดที่กระทำครั้งหลังเป็นโทษจำคุกหรือปรับ ให้วางโทษทั้งจำทั้งปรับ

พ.ร.บ. การพนัน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๔๙๐ มาตรา ๓ ให้ยกเลิกมาตรา ๑๕ เดิม และใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๕ นอกจากโทษที่มีบัญญัติไว้แล้ว ในพระราชบัญญัตินี้ ถ้าเป็นกรณีที่มีผู้นำจับผู้กระทำผิด ให้พนักงานอัยการร้องขอต่อศาลให้จำยาสินบนแก่ผู้นำจับด้วย และให้ศาลสั่งไว้ในคำพิพากษาให้ผู้กระทำผิดใช้เงินสินบนแก่ผู้นำจับกึ่งหนึ่งของจำนวนเงินค่าปรับด้วยอีกโสดหนึ่ง ถ้าผู้กระทำผิดไม่ชำระสินบนดังกล่าว ให้จ่ายจากเงินที่ได้จากของกลางซึ่งศาลสั่งริบเมื่อคดีถึงที่สุดแล้ว หรือจ่ายจากเงินค่าปรับที่ได้ชำระต่อศาล”

พ.ร.บ. การพนัน (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๐๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๖ เดิม และใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๖ รัฐมนตรีเจ้าหน้าที่รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ มีอำนาจกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตการเล่นหมายเลข ๑๗ ในบัญชี ข. เสียภาษีไม่เกินกว่าร้อยละสิบแห่งยอดรายรับก่อนหักรายจ่าย การเล่นหมายเลข ๑๘

ในบัญชี ข. ไม่เกินร้อยละสิบแห่งยอดรายรับซึ่งหักรายจ่ายแล้ว และการเล่น
หมายเลข ๑๖ หมายเลข ๑๘ และหมายเลข ๒๐ ในบัญชี ข. ไม่เกินร้อยละสิบ
แห่งยอดราคาสลากซึ่งมีผู้รับซื้อก่อนหักรายจ่าย

รัฐมนตรีเจ้าหน้าที่ยุติการตามพระราชบัญญัตินี้ จะกำหนดให้ผู้รับ
ใบอนุญาต การเล่นเกมหมายเลข ๑๗ หมายเลข ๑๘ และหมายเลข ๑๙ ในบัญชี ข.
เสียภาษีเพิ่มขึ้นอีกไม่เกินร้อยละสองครึ่ง เพื่อให้เป็นรายได้ของเทศบาลแห่ง
ท้องที่ที่เล่นการพนันตามใบอนุญาตโดยกำหนดในกฎกระทรวงก็ได้”

พ.ร.บ. การพนัน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๘๒ ให้เพิ่มเติมมาตรา ๑๖ ทวิ
มีข้อความดังนี้

“มาตรา ๑๖ ทวิ ภาษีที่จะต้องเสียตามความในมาตรา ๑๖ และเงิน
ค่าธรรมเนียมตามความในมาตรา ๑๗ นั้น ให้รัฐมนตรีเจ้าหน้าที่ตามพระราช-
บัญญัตินี้กำหนดตามสภาพแห่งท้องถิ่นได้

มาตรา ๑๗ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นเจ้าหน้าที่
รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง
ตั้งเจ้าพนักงานดำเนินการตามพระราชบัญญัติ กำหนดเงินค่าธรรมเนียม
กำหนดเงื่อนไขในการเล่นพนัน และวางระเบียบเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตาม
พระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้
ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

(ตามมติคณะรัฐมนตรี)

พระยานิติศาสตร์ไพศาลย์

(๕๒ ร.จ. ๑๙๓๘ ตอนที่ ๖๘ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๔๗๘)

คู่มือพระวินยการ ๔๙

บัญชี ก.

๑. หอย ก.ข.
๒. โปชั่น
๓. โปก้า
๔. ถั่ว
๕. แปก้า
๖. จับยี้ก
๗. ต่อแต้ม
๘. เปี้ยบอก หรือคู้คี่ หรืออีจั้ง
๙. ไฟ่สามใบ
๑๐. ไม้สามอัน
๑๑. ช้างงา หรือปือก
๑๒. ไม้ดำ ไม้แดง หรือปลาดำปลาแดง หรืออีดำอีแดง
๑๓. อีโปงครอบ
๑๔. กำตัด
๑๕. ไม้หมุน หรือล้อหมุนทุก ๆ อย่าง
๑๖. หัวโตหรือทายภาพ
๑๗. การเล่นซึ่งมีการทรมานสัตว์ เช่น เอามีดหรือหนามผูกหรือวางยา
เปื่อยาเมาให้สัตว์ชนหรือต่อสู้กัน หรือสุ่มไฟบนหลังเต่าให้วิ่งแข่งกัน หรือ
การเล่นอื่น ๆ ซึ่งเป็นการทรมานสัตว์อันมีลักษณะคล้ายกับที่ว่ามานี้
๑๘. บิลเลียดรู ตีผี
๑๙. โยนจิม
๒๐. สี่เหงาลัก
๒๑. ขลุ่กขลิก
๒๒. น้ำเต้าทุก ๆ อย่าง

๒๓. ไฮโล

๒๔. อีโก้ย

๒๕. ปั่นแปะ

๒๖. อีโปงชด

๒๗. บาคารา (เพิ่มขึ้น โดยข้อ ๒ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๗

(พ.ศ. ๒๕๐๓) ฯลฯ)

๒๘. สล็อตแมชชีน (เพิ่มขึ้นโดยข้อ ๑ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๘

(พ.ศ. ๒๕๐๔) ฯลฯ)

บัญชี ข.

๑. การเล่นต่าง ๆ ซึ่งให้สัตว์ต่อสู้หรือแข่งขัน เช่น ชนโค ชนไก่ กัดปลา
แข่งม้า ฯลฯ นอกจากที่กล่าวไว้ในหมายเลข ๑๗ แห่ง บัญชี ก.

๒. วึ่งวัวคน

๓. ชกมวย มวยปล้ำ

๔. แข่งเรือฟ่ง แข่งเรือลื้อ

๕. ชู้รูป

๖. โยนห่วง

๗. โยนสตาจค์หรือวัตถุใด ๆ ลงในภาชนะต่าง ๆ

๘. ตกเบ็ด

๙. จับฉลากโดยวิธีใด ๆ

๑๐. ยิงเป้า

๑๑. ปาหน้าคน ปาสัตว์ หรือสิ่งใด ๆ

๑๒. เต้าข้ามด่าน

๑๓. หมากแฉว

๑๔. หมากหัวแดง

๑๕. บิงโก

๑๖. สลากกินแบ่ง สลากกินรวบ หรือการเล่นอย่างใดที่เสี่ยงโชค ใช้เงินหรือประโยชน์อย่างอื่นแก่ผู้เล่นคนใดคนหนึ่ง

๑๗. โตแต้ไลเซเตอร์ สำหรับการเล่นอย่างใดอย่างหนึ่ง

๑๘. สวีป สำหรับการเล่นอย่างใดอย่างหนึ่ง

๑๙. บู้คเมกิง สำหรับการเล่นอย่างใดอย่างหนึ่ง

๒๐. ขายเป็นสลากกินแบ่ง สลากกินรวบ หรือสวีป ซึ่งไม่ใช่ออกในประเทศไทย แต่ได้จัดให้มีขึ้นโดยชอบด้วยกฎหมายของประเทศที่จัดนั้น

๒.๑ ไฟนกระจอก ไฟต่อแต้ม ไฟต่าง ๆ

๒.๒ ดวด

๒.๓ บิลเลียด

๒.๔ ช้องอ้อย

๒.๕ สะบ้าทอย เพิ่มขึ้นโดยข้อ ๓ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๗

(พ.ศ. ๒๕๐๓) ฯลฯ

๒.๖ สะบ้าชุด เพิ่มขึ้นโดยข้อ ๓ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๗

(พ.ศ. ๒๕๐๓) ฯลฯ

๒.๗ ฟุตบอลโต๊ะ

๒๘. เครื่องเล่นซึ่งใช้ไฟฟ้าจักรกล หรือสปริงดีด ยิง หรือโยนวัตถุใด ๆ ในลักษณะโดยมีการนับแต้มหรือเครื่องหมายใด ๆ (เพิ่มขึ้นโดยข้อ ๒ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๘ (พ.ศ. ๒๕๐๔) ฯลฯ)

พระราชบัญญัติ
ควบคุมการเรียไร พุทธศักราช ๒๕๘๗

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล
คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร
ลงวันที่ ๔ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๘๐
และวันที่ ๑๖ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๘๔)
อาทิตยทิพอาภา
ปรีดี พนมยงค์
ตราไว้ ณ วันที่ ๑๑ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๘๗
เป็นปีที่ ๑๑ ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรปรับปรุงกฎหมายควบคุมการ
เรียไรให้รัดกุมยิ่งขึ้น

จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำ
และยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติควบคุมการ
เรียไร พุทธศักราช ๒๕๘๗”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วัน
ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ นับแต่วันใช้พระราชบัญญัตินี้ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช ๒๔๘๐ และบรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับ ซึ่งขัดแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“การเรียไร” หมายความว่า ความรวมตลอดถึงการซื้อขาย แลกเปลี่ยน ชดใช้ หรือบริการ ซึ่งมีการแสดงโดยตรงหรือโดยปริยาย ว่ามิใช่เป็นการซื้อขาย แลกเปลี่ยน ชดใช้ หรือบริการธรรมดา เพื่อรวบรวมทรัพย์สินที่ได้มาทั้งหมด หรือบางส่วนไปใช้ในกิจการอย่างใดอย่างหนึ่งนั้นด้วย

“ยุทธภัณฑ์” หมายความว่า ยุทธภัณฑ์ตามความหมายแห่งกฎหมาย ว่าด้วยการควบคุมยุทธภัณฑ์

“สิ่งพิมพ์” หมายความว่า สิ่งพิมพ์ตามความหมายแห่งกฎหมายว่าด้วยการพิมพ์

มาตรา ๕ ห้ามมิให้จัดให้มีการเรียไรหรือทำการเรียไรดังต่อไปนี้

(๑) การเรียไรเพื่อรวบรวมทรัพย์สินมาให้หรือชดใช้แก่จำเลย เพื่อใช้เป็นค่าปรับ เว้นแต่จะเป็นการเรียไรในระหว่างวงศัญชาติของจำเลย

(๒) การเรียไรโดยกำหนดเก็บเงินหรือทรัพย์สินอย่างอื่นเป็นอัตราโดยคำนวณตามเกณฑ์ปริมาณสินค้า ผลประโยชน์หรือวัตถุอย่างอื่น

(๓) การเรียไรอันอาจเป็นเหตุให้เสื่อมทรามแก่ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

(๔) การเรียไรอันอาจเป็นเหตุกระทบกระเทือนอย่างรุนแรงถึงทางสัมพันธ์ไมตรีกับต่างประเทศ

(๕) การเรียไรเพื่อจัดหายุทธภัณฑ์ให้แก่ต่างประเทศ

มาตรา ๖ การเรียไรซึ่งอ้างว่าเพื่อประโยชน์แก่ราชการเทศบาลหรือสาธารณะประโยชน์ จะจัดให้มีได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการควบคุมการเรียไรแล้ว

ความในวรรคก่อนมิให้ใช้บังคับแก่การเรียไรซึ่งกระทรวง ทบวงหรือ กรมเป็นผู้จัดให้มี

มาตรา ๗ ให้มีคณะกรรมการควบคุมการเรียไร ประกอบด้วยปลัด กระทรวงมหาดไทยซึ่งเป็นประธานโดยตำแหน่ง และกรรมการอื่นคือ ผู้แทน กระทรวงกลาโหมหนึ่งคน ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการหนึ่งคน ผู้แทนกระทรวง การสาธารณสุขหนึ่งคน ผู้แทนกระทรวงการคลังหนึ่งคน ผู้แทนกรมตำรวจ หนึ่งคน และผู้แทนกระทรวงมหาดไทยหนึ่งคน กรรมการต้องมาประชุมไม่น้อย กว่าสี่คนจึงเป็นองค์ประชุม

มาตรา ๘ การเรียไรในถนนหลวงหรือในที่สาธารณะ การเรียไรโดย โฆษณาด้วยสิ่งพิมพ์ ด้วยวิทยุกระจายเสียง หรือด้วยเครื่องแปลงเสียง จะจัดให้มี หรือทำได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว

ข้อความในวรรคก่อนนี้มิให้ใช้บังคับแก่

(๑) การเรียไรซึ่งได้รับอนุญาตหรือได้รับยกเว้นตามมาตรา ๖

(๒) การเรียไรเพื่อกุศลสงเคราะห์ในโอกาสที่บุคคลชุมนุมกันประกอบ ศาสนกิจ

(๓) การเรียไรโดยขายสิ่งของในงานออกร้าน หรือในที่นัดประชุม เฉพาะแห่งอันได้จัดให้ขึ้นโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งผู้ได้รับอนุญาตให้มีการ ออกร้าน หรือผู้จัดให้มีการนัดประชุมเป็นผู้จัดให้มีขึ้น

มาตรา ๙ เมื่อมีผู้ขอรับอนุญาตตามมาตรา ๖ คณะกรรมการควบคุม การเรียไรมีอำนาจสั่งไม่อนุญาต หรือสั่งอนุญาตโดยกำหนดเงื่อนไข

(๑) จำนวนเงินหรือทรัพย์สินอื่นอย่างสูงที่ให้เรียไรได้

(๒) เขตหรือสถานที่และเวลาที่อนุญาตให้ทำการเรียไร

(๓) วิธีการเก็บรักษาและทำบัญชีเงิน หรือทรัพย์สินที่เรียไรได้

(๔) วิธีทำการเรียไร

ในกรณีที่สั่งอนุญาต ให้คณะกรรมการกำหนดวันสิ้นอายุแห่งใบอนุญาตไว้ด้วย และในกรณีที่สั่งไม่อนุญาต ให้แจ้งและแสดงเหตุผลให้ผู้ขออนุญาตทราบ

มาตรา ๑๐ เมื่อมีผู้ขออนุญาตตามมาตรา ๘ ให้นำความในมาตรา ๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่ถ้าสั่งไม่อนุญาตให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งและแสดงเหตุผลให้ผู้ขออนุญาตทราบภายในกำหนดสิบวัน นับแต่วันได้รับคำร้องขอ

ในกรณีที่สั่งไม่อนุญาต ผู้ขออนุญาตมีสิทธิยื่นอุทธรณ์คำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในกำหนดสิบห้าวัน นับแต่วันได้ทราบคำสั่งไม่อนุญาต การยื่นอุทธรณ์ในจังหวัดพระนครและธนบุรีให้ยื่นต่อคณะกรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งขึ้น ในจังหวัดอื่นให้ยื่นต่อคณะกรรมการจังหวัด คำชี้ขาดของคณะกรรมการหรือคณะกรรมการจังหวัดแล้วแต่กรณีให้เป็นที่สุด

มาตรา ๑๑ ห้ามมิให้อนุญาตให้บุคคลดังต่อไปนี้จัดให้มีการเรียไร หรือทำการเรียไร

(๑) บุคคลมีอายุต่ำกว่า ๑๖ ปี

(๒) บุคคลผู้มีจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ ผู้ไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ

(๓) บุคคลเป็นโรคติดต่อที่น่ารังเกียจ

(๔) บุคคลผู้เคยต้องโทษฐาน ลักทรัพย์ วิ่งราวทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ โจรสลัด กรรโชก ฉ้อโกง ยักยอกทรัพย์ รับของโจร หรือทุจริตต่อหน้าที่ ตามกฎหมายลักษณะอาญา และพ้นโทษมาแล้วยังไม่ครบห้าปี

(๕) บุคคลที่พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่ามีความประพฤติหรือหลักฐานไม่น่าไว้วางใจ

มาตรา ๑๒ บุคคลผู้ได้รับอนุญาตให้ทำการเรียไรต้องมีใบอนุญาตติดตัวอยู่ในขณะทำการเรียไร และต้องให้เจ้าหน้าที่หรือบุคคลผู้ประสงค์จะเข้าส่วนในการเรียไรตรวจดู เมื่อเจ้าหน้าที่หรือบุคคลนั้นเรียกร้อง

ในกรณีการเรียไรรซึ่งได้รับอนุญาตให้จัดทำประจำที่ ผู้รับอนุญาตต้อง
แสดงใบอนุญาตไว้ ณ ที่ทำการเรียไรให้เห็นได้โดยชัดเจน

มาตรา ๑๓ ในการรับเงินหรือทรัพย์สินที่เรียไรได้ ต้องออกใบรับให้แก่
ผู้บริจาคันั้นมีต้นขั้วใบรับไว้เป็นหลักฐาน และให้ผู้จัดให้มีการเรียไรประกาศ
ยอด้รับและจ่ายเงินและทรัพย์สินให้ประชาชนทราบเป็นครั้งคราวตามสมควร
และเมื่อได้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินนั้นหมดไปแล้ว ให้ประกาศยอด้บัญชีอีกครั้งหนึ่ง

มาตรา ๑๔ ห้ามมิให้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินที่เรียไรได้มานั้นในกิจการ
อย่างอื่นนอกว้ตลุประสงค์แห่งการเรียไรตามที่ได้แสดงไว้ เว้นแต่จ่ายเป็น
ค่าใช้จ่ายพอสมควรในการเรียไรนั่นเอง

มาตรา ๑๕ เงินหรือทรัพย์สินที่เรียไรได้มานั้น ถ้าไม่ต้องจ่ายเพราะ
ไม่อาจดำเนินการตามว้ตลุประสงค์แห่งการเรียไรตามที่ได้แสดงไว้ หรือเหลือจ่าย
เพราะเหตุใด ๆ ให้ผู้จัดให้มีการเรียไรรายงานให้คณะกรรมการควบคุมการ
เรียไร หรือพนักงานเจ้าหน้าที่แล้วแต่กรณีทราบ และให้คณะกรรมการหรือ
พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ส่งเงินหรือทรัพย์สินดังกล่าวแล้วไปประกอบ
การกุศลหรือสาธารณประโยชน์อย่างหนึ่งอย่างใดตามแต่เห็นควร

ถ้าผู้จัดให้มีการเรียไรตายลงเสียก่อน ให้หน้าที่ของผู้จัดให้มีการเรียไร
ดังกล่าวในวรรคก่อน ตกเป็นของผู้ครอบครองเงินและทรัพย์สินดังกล่าวแล้ว

มาตรา ๑๖ ในการเรียไรห้ามมิให้ใช้ถ้อยคำหรือวิธีการใด ๆ ซึ่งเป็น
การบังคับผู้ถูกเรียไรโดยตรงหรือโดยปริยาย หรือซึ่งจะทำให้ผู้ถูกเรียไรเกิด
ความหวาดหวั่นหรือเกรงกลัว

มาตรา ๑๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕ มาตรา ๖ วรรคแรก มาตรา ๗
วรรคแรก มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกิน
หนึ่งเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๑๘ ผู้ใดทำผิดเงื่อนไขในการอนุญาต ซึ่งคณะกรรมการควบคุมการเรียไรกำหนดตามมาตรา ๙ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดตามมาตรา ๑๐ หรือฝ่าฝืนมาตรา ๑๒ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท

มาตรา ๑๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๒๐ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๖ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๒๑ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่และกิจการอื่น เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงนั้นเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ป. พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

(๖๑ รจ. ๑๑๗ ตอนที่ ๖ ลงวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๔๘๗)

คำสั่งมหาเถรสมาคม

คำสั่งมหาเถรสมาคม

เรื่อง ห้ามภิกษุสามเณรเที่ยวเตร็ดเตร่และพักค้างแรมตามบ้านเรือน

พ.ศ. ๒๕๒๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มหาเถรสมาคม ออกคำสั่งมหาเถรสมาคมไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ คำสั่งมหาเถรสมาคมนี้ เรียกว่า “คำสั่งมหาเถรสมาคม เรื่อง ห้ามภิกษุ สามเณร เที่ยวเตร็ดเตร่และพักค้างแรมตามบ้านเรือน พ.ศ. ๒๕๒๑”

ข้อ ๒ คำสั่งมหาเถรสมาคมนี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ ในแถลงการณ์คณะสงฆ์เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกคำสั่งหรือประกาศคณะสงฆ์อันเกี่ยวกับการห้าม ภิกษุสามเณรเที่ยวเตร็ดเตร่และพักค้างแรมตามบ้านเรือน ซึ่งได้กำหนดไว้แล้ว ในคำสั่งมหาเถรสมาคมนี้ หรือซึ่งขัด หรือแย้งกับคำสั่งมหาเถรสมาคมนี้

ข้อ ๔ ห้ามภิกษุสามเณรเที่ยวเตร็ดเตร่ไปในที่ต่าง ๆ โดยไม่มีที่อยู่ เป็นหลักแหล่ง

ข้อ ๕ ห้ามภิกษุสามเณรพักค้างแรมตามบ้านเรือนติดต่อกันเกิน สมควรโดยไม่จำเป็น

ข้อ ๖ ภิกษุสามเณรรูปใดฝ่าฝืนคำสั่งมหาเถรสมาคมนี้

(๑) ในกรณีที่ภิกษุสามเณรรูปนั้นมีหนังสือสุทธิโดยถูกต้อง ให้ เจ้าอาวาสหรือเจ้าคณะเจ้าของท้องที่แล้วแต่กรณี แนะนำภิกษุสามเณรรูปนั้น ให้กลับสำนึกเดิม พร้อมกับรายงานเจ้าอาวาสเจ้าสังกัดทราบ โดยผ่าน เจ้าคณะภาคเจ้าสังกัดของภิกษุสามเณร รูปนั้น

(๒) ในกรณีที่ภิกษุสามเณรรูปนั้นเมื่อสอบสวนแล้ว ปรากฏว่ามีหนังสือสุทธิปลอม ให้เจ้าอาวาสหรือเจ้าคณะเจ้าของท้องที่ดำเนินการให้ภิกษุสามเณรรูปนั้นสละสมณเพศแล้วมอบตัวให้ฝ่ายบ้านเมืองดำเนินการตามกฎหมาย พร้อมกับรายงานเจ้าคณะตามลำดับ จนถึงมหาเถรสมาคม

ข้อ ๗ พระสังฆาธิการรูปใดฝ่าฝืนคำสั่งมหาเถรสมาคมนี้ ให้ถือว่าละเมิดจรรยาพระสังฆาธิการอย่างร้ายแรง

สั่ง ณ วันที่ ๒๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๑

สมเด็จพระสังฆราช

(สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ)

สมเด็จพระสังฆราช ประธานกรรมการมหาเถรสมาคม

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้คำสั่งมหาเถรสมาคมฉบับนี้ คือ โดยปกติภิกษุสามเณรต้องมีสังกัดอยู่ในวัดใดวัดหนึ่ง กับทั้งมีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง แต่ปรากฏว่ามีภิกษุสามเณรบางรูปเที่ยวเตร็ดเตร่ไปในที่ต่าง ๆ และพักค้างแรมตามบ้านเรือนติดต่อกันโดยไม่จำเป็น การประพฤติเช่นนี้ไม่เหมาะสมกับสมณวิสัย เป็นที่ตำหนิติเตียนของประชาชนทั่วไป ประกอบกับเรื่องนี้ได้มีพระมหาสมณานัติ ลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ กำหนดวิธีดำเนินการต่อภิกษุสามเณรที่ประพฤติดังกล่าวอยู่แล้ว แล้วยังกระจัดกระจาย และไม่สอดคล้องกับเหตุการณ์ในปัจจุบันทำให้ไม่สะดวกแก่การนำมาใช้ในการบริหารการคณะสงฆ์จึงสมควรประมวลและปรับปรุงออกเป็นคำสั่งมหาเถรสมาคมนี้

คู่มือพระวินยาศาสนา ๖๑

คำสั่งมหาเถรสมาคม
เรื่อง ห้ามภิกษุสามเณรเสพยาเสพติดให้โทษ

พ.ศ. ๒๕๒๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มหาเถรสมาคมออกคำสั่งมหาเถรสมาคมไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ คำสั่งมหาเถรสมาคมนี้ เรียกว่า “คำสั่งมหาเถรสมาคม เรื่อง ห้ามภิกษุสามเณรเสพยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๑”

ข้อ ๒ คำสั่งมหาเถรสมาคมนี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ ในแถลงการณ์คณะสงฆ์เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกคำสั่งหรือประกาศคณะสงฆ์อันเกี่ยวกับการห้าม ภิกษุสามเณรเสพยาเสพติดให้โทษซึ่งกำหนดไว้แล้วในคำสั่งมหาเถรสมาคมนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับคำสั่งมหาเถรสมาคมนี้

ข้อ ๔ ห้ามภิกษุสามเณร ฉันทยาที่มีคติเหมือนสุราเมรัย และยาเสพติดให้โทษอื่นใดที่มีคติอย่างเดียวกัน

ข้อ ๕ ห้ามภิกษุสามเณร เสพหรือฉีดยาเสพติดให้โทษทุกชนิดเข้าสู่ ร่างกาย ยกเว้นกรณีปฏิบัติตามคำสั่งแพทย์เพื่อรักษาโรค

ข้อ ๖ ภิกษุสามเณรรูปใดฝ่าฝืนคำสั่งมหาเถรสมาคมนี้

(๑) ถ้ามิได้เป็นพระสังฆาธิการ

(ก) ให้เจ้าอาวาสเจ้าสังกัดสั่งภิกษุสามเณรรูปนั้นให้เลิก การกระทำเช่นนั้นเสีย หากสั่งแล้วยังฝ่าฝืนอีก ให้จัดการให้ภิกษุสามเณรรูปนั้น

ออกไปเสียจากวัดและบันทึกเหตุที่ให้ออกไปนั้นในหนังสือสุทธิ แล้วรายงานตามลำดับชั้นจนถึงเจ้าคณะจังหวัดเจ้าสังกัดทราบ

(ข) ถ้าภิกษุสามเณรผู้กระทำความผิดนั้นอยู่ในท้องที่อื่นในจังหวัดเดียวกัน ให้เจ้าคณะท้องที่นั้นแจ้งแก่เจ้าอาวาสผ่านเจ้าคณะจังหวัดเจ้าสังกัดแต่ถ้ามีสังกัดอยู่ต่างจังหวัด ให้แจ้งแก่เจ้าอาวาสผ่านเจ้าคณะภาคเจ้าสังกัดเพื่อดำเนินการตามความในข้อ (ก)

(๒) ถ้าเป็นพระสังฆาธิการ ให้เจ้าคณะเจ้าสังกัดพิจารณาลงโทษฐานละเมิดจรรยาพระสังฆาธิการตามควรแก่กรณี แต่ถ้าพระสังฆาธิการได้กระทำความผิดในเขตจังหวัดที่ตนมิได้สังกัดอยู่ ให้เจ้าคณะในเขตที่ความผิดนั้นเกิดขึ้น แจ้งแก่เจ้าคณะเจ้าสังกัดของผู้กระทำความผิด เพื่อดำเนินการดังกล่าวแล้วโดยแยกการแจ้งดังนี้

(ก) ในกรุงเทพมหานคร ให้แจ้งแก่เจ้าคณะกรุงเทพมหานคร

(ข) ในจังหวัดอื่น ให้แจ้งแก่เจ้าคณะจังหวัดผ่านเจ้าคณะภาค

สั่ง ณ วันที่ ๒๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๒๑

สมเด็จพระสังฆราช

(สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ)

สมเด็จพระสังฆราช ประธานกรรมการมหาเถรสมาคม

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้คำสั่งมหาเถรสมาคมฉบับนี้ คือ ด้วยการตีฆราวาสหรือการเสพ หรือฉีดยาเสพติดให้โทษเข้าสู่ร่างกาย เป็นการไม่ชอบด้วยพระวินัยและสมณวิสัย เป็นที่ตำหนิตติเตียนของผู้ที่ได้พบเห็น นำความเสื่อมเสียมาสู่วงการปกครองคณะสงฆ์ และพุทธศาสนา และเคยมีระเบียบกรรมการศาสนา ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๖๗ เรื่อง กำหนดวิธีดำเนินการต่อภิกษุสามเณรฉันทยาที่มีคติเหมือนฆราวาสอยู่เดิมแล้วแต่ไม่ครอบคลุมถึงยาเสพติดให้โทษที่เกิดขึ้นภายหลัง จึงเห็นสมควรออกคำสั่งมหาเถรสมาคมนี้

คู่มือพระวินยาธิการ ๖๓

คำสั่งมหาเถรสมาคม

เรื่อง ห้ามภิกษุสามเณรเข้าไปพำนักอาศัยหรือดำเนินการใด ๆ
ในสถานที่ซึ่งยังมิได้รับอนุญาตให้สร้างวัด พ.ศ. ๒๕๓๐

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มหาเถรสมาคมออกคำสั่งมหาเถรสมาคมไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ คำสั่งมหาเถรสมาคมนี้เรียกว่า “คำสั่งมหาเถรสมาคม เรื่อง ห้ามภิกษุสามเณรเข้าไปพำนักอาศัยหรือดำเนินการใด ๆ ในสถานที่ซึ่งยังมิได้รับอนุญาตให้สร้างวัด พ.ศ. ๒๕๓๐”

ข้อ ๒ คำสั่งมหาเถรสมาคมนี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในแถลงการณ์คณะสงฆ์เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ห้ามภิกษุสามเณรเข้าไปพำนักอาศัยหรือดำเนินการใด ๆ ในสถานที่ซึ่งยังมิได้รับอนุญาตให้สร้างวัดตามกฎหมายกระทรวง แม้จะเป็นการชั่วคราว เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากเจ้าคณะจังหวัดเจ้าสังฆมณฑลที่

ข้อ ๔ ภิกษุสามเณรรูปใดฝ่าฝืนคำสั่งนี้ ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ให้เจ้าอาวาส เจ้าสังฆมณฑลเรียกภิกษุสามเณรรูปนั้นกลับไปอยู่ประจำที่วัดสังฆมณฑลและว่ากล่าวตักเตือน หากพระภิกษุสามเณรฝ่าฝืนอีก ให้ดำเนินการตามมาตรา ๓๘ (๒) และ (๓) แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕

(๒) ในกรณีผู้ฝ่าฝืนเป็นพระสงฆ์หรือภิกษุสามเณร ให้ผู้บังคับบัญชา
ลงโทษฐานละเมิดจรรยาพระสงฆ์หรือภิกษุสามเณร ตามควรแก่กรณี

ข้อ ๕ ภิกษุสามเณรรูปใด เข้าไปพำนักอาศัยหรือดำเนินการใด ๆ
ในสถานที่ซึ่งยังมิได้รับอนุญาตให้สร้างวัดอยู่ก่อนคำสั่งนี้ประกาศใช้ให้ปฏิบัติ
ดังนี้

(๑) ให้กลับไปอยู่ประจำที่วัดสังกัดเดิม หรือ

(๒) ถ้าประสงค์จะอยู่ต่อไป ให้ขออนุญาตเจ้าคณะจังหวัด
เจ้าสังกัดท้องที่เป็นลายลักษณ์อักษร

ข้อ ๖ เพื่อให้การปฏิบัติให้เป็นไปตามคำสั่งข้อ ๓ และ ข้อ ๔ ให้
เจ้าคณะตำบลหรือเจ้าคณะแขวง เจ้าสังกัดท้องที่ แล้วแต่กรณี แจ้งเจ้าคณะ
ตามลำดับชั้น จนถึงเจ้าคณะจังหวัด หรือเจ้าคณะกรุงเทพมหานคร เจ้าสังกัด
ท้องที่แล้วแต่กรณี

ทั้งนี้ ภายในกำหนด ๙๐ วัน นับตั้งแต่วันที่คำสั่งนี้มีผลบังคับใช้

สั่ง ณ วันที่ ๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๐

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ

(สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ)

สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

ประธานกรรมการมหาเถรสมาคม

คำสั่งมหาเถรสมาคม
เรื่อง ห้ามพระภิกษุสามเณรเกี่ยวข้องกับการเมือง
พ.ศ. ๒๕๓๘^๔

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ ตรี แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ มหาเถรสมาคมออกคำสั่งมหาเถรสมาคมไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ คำสั่งมหาเถรสมาคมนี้เรียกว่า “คำสั่งมหาเถรสมาคม เรื่อง ห้ามพระภิกษุสามเณรเกี่ยวข้องกับการเมือง พ.ศ. ๒๕๓๘”

ข้อ ๒ คำสั่งมหาเถรสมาคมนี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในแถลงการณ์คณะสงฆ์เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ตั้งแต่วันใช้คำสั่งมหาเถรสมาคมนี้ ให้ยกเลิกคำสั่งมหาเถรสมาคม เรื่อง ห้ามพระสงฆ์เกี่ยวข้องกับการเมือง พ.ศ. ๒๕๑๗

ข้อ ๔ ห้ามพระภิกษุสามเณรเข้าไปในที่ชุมนุม หรือในบริเวณสภาเทศบาล หรือสภาการเมืองอื่นใด หรือในที่ชุมนุมทางการเมือง ไม่ว่ากรณีใดๆ

ข้อ ๕ ห้ามพระภิกษุสามเณรทำการใด ๆ อันเป็นการสนับสนุนช่วยเหลือโดยตรงหรือโดยอ้อมแก่การหาเสียง เพื่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสภาเทศบาล หรือสภาการเมืองอื่นใด แก่บุคคลหรือคณะบุคคลใด ๆ

---

^๔ ประกาศในแถลงการณ์คณะสงฆ์ เล่ม ๘๓ ตอนที่ ๑ วันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๓๘

ข้อ ๖ ห้ามพระภิกษุสามเณรร่วมชุมนุมในการเรียกร้องสิทธิของบุคคล หรือคณะบุคคลใดๆ

ข้อ ๗ ห้ามพระภิกษุสามเณรร่วมอภิปราย หรือบรรยายเรื่องเกี่ยวกับการเมืองซึ่งจัดตั้งขึ้นทั้งในวัดและนอกวัด

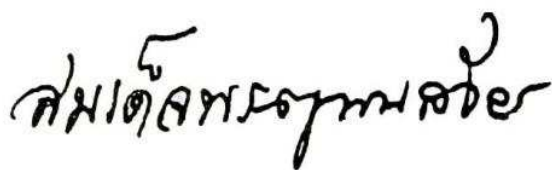
ข้อ ๘ ให้พระสังฆาธิการตั้งแต่ชั้นเจ้าอาวาสขึ้นไป ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการปกครองชี้แจงแนะนำผู้อยู่ในปกครองของตนให้ทราบคำสั่งมหาเถรสมาคมนี้ และกวดขันอย่าให้มีการฝ่าฝืนละเมิด

ข้อ ๙ พระภิกษุสามเณรรูปใดฝ่าฝืนและละเมิดคำสั่งมหาเถรสมาคมนี้ ให้พระสังฆาธิการผู้ปกครองใกล้ชิดดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของตน

ถ้าความผิดเกิดขึ้นนอกเขตสังกัด ให้เจ้าคณะเจ้าของเขตที่ความผิดเกิดขึ้น ว่ากล่าวตักเตือนแล้ว แจ้งให้พระสังฆาธิการผู้ปกครองใกล้ชิดดำเนินการ

ข้อ ๑๐ ให้พระสังฆาธิการผู้มีอำนาจหน้าที่ในทางปกครองทุกชั้น ปฏิบัติการให้เป็นไปตามคำสั่งมหาเถรสมาคมนี้โดยเคร่งครัด

สั่ง ณ วันที่ ๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๘

(สมเด็จพระญาณสังวร)

สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

ประธานกรรมการมหาเถรสมาคม

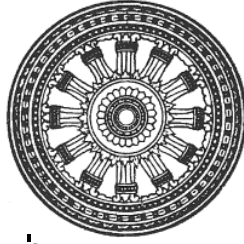

หมายเหตุ: เหตุผลในการประกาศใช้คำสั่งมหาเถรสมาคม ห้ามพระภิกษุสามเณรเกี่ยวข้องกับ การเมือง พ.ศ. ๒๕๓๘ เนื่องจากมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ให้ อำนาจมหาเถรสมาคมตรากฎหมายมหาเถรสมาคมออกข้อบังคับ วางระเบียบ หรือออกคำสั่งของ มหาเถรสมาคม ได้ถูกยกเลิกและได้บัญญัติอำนาจหน้าที่ของมหาเถรสมาคมดังกล่าวใหม่ เป็น มาตรา ๑๕ ตีรี้ แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ คณะสงฆ์ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๓๕ จึงจำเป็นต้องออกคำสั่งมหาเถรสมาคมนี้

๒. โดยที่พระภิกษุได้นามว่า สมณะ แปลว่า ผู้สงบ ได้นามว่า บรรพชิต แปลว่า ผู้เว้นกิจกรรมอันเศร้าหมอง มีโทษสมควรเป็นผู้สังวรระวังการกระทำของตนให้เป็นไป แต่ในทาง สงบปราศจากโทษทั้งแก่ตนทั้งแก่หมู่คณะ ด้วยเหตุนี้พระบรมศาสดาจึงทรงบัญญัติสิกขาบทห้าม พระภิกษุสงฆ์มิให้ประพฤตินอกทางของสมณะบรรพชิต ทรงปรับโทษแก่ผู้ฝ่าฝืนและละเมิดใน การที่บ้านเมืองมีการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรเข้าเป็นสมาชิกแห่งสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นธุรกิจ แห่งบ้านเมือง เป็นหน้าที่ของฆราวาสผู้มีสิทธิตามกฎหมายโดยเฉพาะ ไม่ใช่หน้าที่ของพระภิกษุ สามเณรผู้อยู่นอกเหนือการเมือง ไม่มีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง แม้ผู้ ได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้วหากบวชเป็นพระภิกษุสามเณรในพระพุทธศาสนา ก็ขาดจากสมาชิกภาพแห่งสภาผู้แทนราษฎรทันที ข้อนี้แสดงว่าความเป็นพระภิกษุสามเณรไม่ ควรแก่การเมืองโดยประการทั้งปวง การที่พระภิกษุสามเณรเข้าไปเกี่ยวข้องช่วยสนับสนุนการ เลือกตั้งบุคคลใดๆ เพื่อเป็นสมาชิกแห่งสภาผู้แทนราษฎรหรือสภาเทศบาลเป็นต้น ย่อมเป็น การประพฤตินอกวิสัยของสมณบรรพชิต นำความเสื่อมเสียมาสู่ตนเองและหมู่คณะตลอดถึง พระศาสนา เป็นที่ติเตียนของสาธุชนทั้งในและนอกพระศาสนาเพราะบรรพชิตสมควรวางตนเป็น กลาง ทำจิตให้กว้างขวาง ด้วยเมตตาทั่วไปแก่ชนทั้งปวงผู้ทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาโดยไม่เลือก หน้า ในตำแหน่งที่มีผู้แข่งขันกันมากคน พระภิกษุสามเณรเข้าช่วยให้ผู้ใดได้ย่อมเป็นที่พึงพอใจ ของผู้นั้น แต่ผู้ที่ไม่ได้ก็อีกเป็นจำนวนมากกับพวกพ้องย่อมไม่พอใจ เสื่อมคลายความเคารพนับถือ ความเป็นอยู่ของพระสงฆ์และความดำรงอยู่แห่งพระศาสนาขึ้นอยู่กับความเคารพนับถือของ ประชาชน พระภิกษุสามเณรจึงควรทำตนให้เป็นที่เคารพนับถือของประชาชนทั่วไป ไม่ควรทำ ตนให้เป็นพวกเป็นฝ่ายของผู้ใดผู้หนึ่ง ซึ่งจะทำให้ชนทั้งหลายเห็นว่าไม่ตั้งอยู่ในธรรม เกิดความ เปื่อหน่ายคลายความนับถือและติเตียนต่าง ๆ ดังเคยมีตัวอย่างปรากฏมาแล้วมาราย

เพื่อสงวนและชิตชูพระภิกษุสงฆ์ให้ตั้งอยู่ในฐานะอันน่าเคารพนับถือ ไม่เป็นที่ดูหมิ่นติ เตียนของมหาชน และป้องกันความเสื่อมเสียของคณะสงฆ์และพระศาสนาอันมีพระภิกษุสงฆ์เป็น ผู้ดำรงรักษาไว้เช่นเดียวกับบูรพาจารย์ได้เคยปฏิบัติมา จึงออกคำสั่งมหาเถรสมาคมไว้ เพื่อให้ พระภิกษุสามเณรถือปฏิบัติต่อไป

คำสั่งมหาเถรสมาคม

เรื่อง ห้ามพระภิกษุสามเณรเรียนวิชาชีพ หรือสอบแข่งขัน หรือสอบคัดเลือกอย่างคฤหัสถ์ พ.ศ. ๒๕๓๘^๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ ตีรี้ แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ มหาเถรสมาคมจึงออกคำสั่งไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ คำสั่งมหาเถรสมาคมนี้เรียกว่า “คำสั่งมหาเถรสมาคม เรื่อง ห้ามพระภิกษุสามเณรเรียนวิชาชีพ หรือสอบแข่งขัน หรือสอบคัดเลือกอย่างคฤหัสถ์ พ.ศ. ๒๕๓๘”

ข้อ ๒ คำสั่งมหาเถรสมาคมนี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในแถลงการณ์คณะสงฆ์เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ตั้งแต่วันใช้คำสั่งมหาเถรสมาคมนี้ ให้ยกเลิกคำสั่งมหาเถรสมาคม เรื่อง ห้ามพระภิกษุสามเณรเรียนวิชาชีพ หรือสอบแข่งขัน หรือสอบคัดเลือกอย่างคฤหัสถ์ พ.ศ. ๒๕๒๑

ข้อ ๔ ห้ามภิกษุสามเณรเรียนวิชาชีพอย่างคฤหัสถ์ในโรงเรียน หรือสถานที่ต่าง ๆ ปะปนกับคฤหัสถ์ชายหญิง เช่น พิมพ์ดีด ชวเลข คอมพิวเตอร์ การบัญชี ช่างวิทยุ-โทรทัศน์ ช่างไฟฟ้า ช่างเครื่องยนต์ และวิชาชีพอย่างอื่นที่นับว่าเป็นวิชาชีพอย่างคฤหัสถ์

ข้อ ๕ ห้ามภิกษุสามเณรสอบแข่งขัน สอบคัดเลือก เพื่อเข้ารับราชการ หรือการอาชีพอย่างคฤหัสถ์

---

^๕ ประกาศในแถลงการณ์คณะสงฆ์ เล่ม ๘๓ ตอนที่ ๓ วันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๓๘

ข้อ ๖ ห้ามมิให้บุคคลใดรับทุนรัฐบาล ทุนต่างประเทศ และทุนอื่น ๆ ซึ่งอยู่ในลักษณะเดียวกัน

ข้อ ๗ ภาษีสรรพสามิต

(๑) ถ้ามิได้เป็นพระสังฆาธิการ

ก. ให้เจ้าอาวาสเจ้าสังกัดตักเตือนภาษีสรรพสามิตรูปนั้นให้เลิกกระทำเช่นนั้นเสีย หากตักเตือนแล้วยังฝ่าฝืนอีก ให้จัดการให้ภาษีสรรพสามิตรูปนั้นออกไปเสียจากวัด และให้บันทึกเหตุให้ออกนั้นในหนังสือสุทธิ แล้วรายงานตามลำดับชั้น จนถึงเจ้าคณะจังหวัดเจ้าสังกัดทราบ

(๒) ถ้าเป็นพระสังฆาธิการ ให้เจ้าคณะเจ้าสังกัดพิจารณาลงโทษฐานละเมิดจรรยาพระสังฆาธิการตามควรแก่กรณี แต่ถ้าพระสังฆาธิการได้กระทำความผิดในเขตจังหวัดที่ตนมิได้สังกัดอยู่ ให้เจ้าคณะในเขตที่ความผิดนั้นเกิดขึ้นแจ้งแก่เจ้าสังกัดของผู้กระทำความผิดเพื่อดำเนินการดังกล่าวแล้วโดยแยกการแจ้งดังนี้

(ก) ในกรุงเทพมหานครให้แจ้งแก่เจ้าคณะกรุงเทพมหานคร

(ข) ในจังหวัดอื่น ให้แจ้งเจ้าคณะจังหวัดผ่านเจ้าคณะภาค

สั่ง ณ วันที่ ๑๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๘

สมเด็จพระสังฆราช

(สมเด็จพระญาณสังวร)

สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

ประธานกรรมการมหาเถรสมาคม

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้คำสั่งมหาเถรสมาคม ห้ามมิให้บุคคลใดรับทุนรัฐบาล ทุนต่างประเทศ หรือสอบแข่งขัน หรือสอบคัดเลือกอย่างคุณวุฒิ พ.ศ. ๒๕๓๘ เนื่องจากมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ให้อำนาจมหาเถรสมาคมตรากฎหมายมหาเถรสมาคม ออกข้อบังคับ วางระเบียบ หรือออกคำสั่งมหาเถรสมาคม ได้ถูกยกเลิก และได้บัญญัติอำนาจหน้าที่ของมหาเถรสมาคมดังกล่าวขึ้นใหม่เป็นมาตรา ๑๕ ตรี แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๕ จึงจำเป็นต้องออกคำสั่งมหาเถรสมาคมนี้

คู่มือพระวินยาธิการ ๗๐

คำสั่งมหาเถรสมาคม เรื่อง ควบคุมการเรียไร

พ.ศ.๒๕๓๙^๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ ตรี แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ มหาเถรสมาคมจึงออกคำสั่งไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ คำสั่งมหาเถรสมาคมนี้เรียกว่า “คำสั่งมหาเถรสมาคม เรื่อง ควบคุมการเรียไร พ.ศ.๒๕๓๙”

ข้อ ๒ คำสั่งมหาเถรสมาคมนี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ ในแถลงการณ์คณะสงฆ์ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ตั้งแต่วันใช้คำสั่งมหาเถรสมาคมนี้ ให้ยกเลิกคำสั่งมหาเถร-สมาคม เรื่อง ควบคุมการเรียไร พ.ศ.๒๕๒๗

ข้อ ๔ ในคำสั่งนี้ การเรียไร หมายถึง การขอรวมตลอดถึงการซื้อ ขายแลกเปลี่ยน ชดใช้ หรือบริการ ซึ่งมีการแสดงโดยตรงหรือโดยอ้อม ว่ามิใช่ เป็นการซื้อขายแลกเปลี่ยน ชดใช้ หรือบริการตามธรรมดา และให้มีความ หมายถึง การออกเรียไร การแจกซองฎีกา การบอกบุญบวชนาคโดยสาธารณะ การใช้นานพาหนะบรรพทุกุกุณินิต พระพุทธรูปประพรมน้ำ พระพุทธรูปมนต์ การตั้งองค์กฐินผ้าป่าตามสถานที่ต่าง ๆ การบอกบุญโดยใช้

---

^๖ ประกาศในแถลงการณ์คณะสงฆ์ เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๘ : ๒๕ สิงหาคม ๒๕๓๙

บาตรจำลอง กระบอกไม้ไผ่ กระจ่างผ้าป่า การโฆษณาบอกบุญทางสถานีวิทยุกระจายเสียง ทางสถานีโทรทัศน์ หรือทางสื่อมวลชนอื่น ๆ เพื่อรวบรวมทรัพย์สินที่ได้มาทั้งหมดหรือบางส่วนไปใช้ในกิจการอย่างใดอย่างหนึ่ง

ข้อ ๕ ห้ามมิให้วัดหรือพระภิกษุสามเณรทำการเรียไร หรือมอบหมายหรือยินยอมให้ผู้อื่นทำการเรียไร ทั้งโดยทางตรงและโดยทางอ้อม เพื่อประโยชน์แก่วัดหรือพระศาสนา หรือเพื่อประโยชน์อย่างอื่นใดแก่ตนหรือผู้อื่น เว้นแต่ในกรณีที่กำหนดไว้ในคำสั่งมหาเถรสมาคมนี้

ข้อ ๖ ในกรณีที่มีการบำเพ็ญกุศลในวัด ซึ่งเป็นงานประจำปี หรืองานพิเศษถ้าจะมีการเรียไร การโฆษณาเรียไร และการรับเงิน หรือทรัพย์สินจากการเรียไร ให้กระทำได้เฉพาะภายในบริเวณวัด ห้ามมิให้กระทำนอกบริเวณวัด

ข้อ ๗ ให้มีคณะกรรมการควบคุมการเรียไร ๒ คณะ

(๑) คณะกรรมการควบคุมการเรียไรส่วนกลาง ซึ่งสมเด็จพระสังฆราชทรงแต่งตั้งตามมติมหาเถรสมาคม มีจำนวนไม่ต่ำกว่า ๕ ไม่เกิน ๙ มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑.๑) อนุมัติและควบคุมการเรียไรทั่วประเทศ

(๑.๒) อนุมัติและควบคุมการเรียไร ทางสถานีวิทยุ ทางโทรทัศน์ และทางสื่อมวลชนอื่น ๆ

(๑.๓) เพิกถอนการเรียไรทุกประเภทที่ผิดวัตถุประสงค์หรือไม่เหมาะสม

(๑.๔) ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับการเรียไรตามมติมหาเถรสมาคมมอบหมาย

(๒) คณะกรรมการควบคุมการเรียไรส่วนจังหวัด ซึ่งเจ้าคณะจังหวัดเจ้าสังกัดแต่งตั้ง มีจำนวนไม่ต่ำกว่า ๕ ไม่เกิน ๙ โดยมีเจ้าคณะจังหวัดเป็นประธาน มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(๒.๑) อนุมัติและควบคุมการเรียไรภายในจังหวัด

(๒.๒) อนุมัติและควบคุมการเรียไรของจังหวัดอื่นที่มาขอ
เรียไรในจังหวัดที่รับผิดชอบ

(๒.๓) เพิกถอนการเรียไรภายในจังหวัดที่ผิดวัตถุประสงค์
หรือไม่เหมาะสม

(๒.๔) ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับการเรียไรที่คณะกรรมการ
เรียไรส่วนกลาง หรือมหาเถรสมาคมมอบหมาย

ข้อ ๘ ถ้ามีกรณีจำเป็นจะต้องทำการเรียไรนอกบริเวณวัด เพื่อก่อสร้าง
หรือปฏิสังขรณ์ถาวรวัตถุใด ถาวรวัตถุนั้นต้องได้มีการก่อสร้าง หรือปฏิสังขรณ์ไว้
แล้วไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของงานก่อสร้าง หรือปฏิสังขรณ์ทั้งหมด และให้
เจ้าอาวาสปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) ให้งานขออนุมัติการเรียไร

(๑.๑) ในกรณีการเรียไรภายในจังหวัด เสนอผู้บังคับบัญชา
ตามลำดับ จนถึงเจ้าคณะอำเภอเจ้าสังกัด เมื่อเจ้าคณะอำเภอเจ้าสังกัด
เห็นชอบแล้ว ให้เสนอไปยังคณะกรรมการควบคุมการเรียไรส่วนจังหวัดพิจารณา
โดยผ่านสำนักงานเจ้าคณะจังหวัด

ในกรณีที่มีความประสงค์จะทำการเรียไรข้ามจังหวัด เมื่อได้รับอนุมัติ
ให้ทำการเรียไรภายในจังหวัดแล้ว ให้ทำเรื่องขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการ
ควบคุมการเรียไรของจังหวัดที่จะข้ามไปเรียไร โดยผ่านสำนักงานเจ้าคณะจังหวัด
เจ้าสังกัด

(๑.๒) ในกรณีการเรียไรทั่วประเทศ เสนอผู้บังคับบัญชา
ตามลำดับจนถึงเจ้าคณะภาคเจ้าสังกัด เมื่อเจ้าคณะภาคเจ้าสังกัดพิจารณา
เห็นชอบแล้ว ให้เสนอไปยังคณะกรรมการควบคุมการเรียไรส่วนกลาง เพื่อ
พิจารณาโดยผ่านสำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม

ในรายงานขออนุมัติทำการเรียไรตามความใน (๑.๑) และ (๑.๒) ให้
แสดงรายการก่อสร้างหรือปฏิสังขรณ์ จำนวนเงินหรือทรัพย์สินที่จะทำการเรียไร
กำหนดเวลาทำการเรียไรและข้อความที่จะโฆษณาเรียไร

(๒) เมื่อได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการควบคุมการเรียไรตามข้อ ๗ (๑) หรือ ข้อ ๗ (๒) แล้ว จึงให้จัดการขออนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการเรียไรต่อไป

(๓) ในกรณีได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการเรียไรแล้ว ห้ามพระภิกษุสามเณรออกทำการเรียไรด้วยตนเอง และต้องปฏิบัติให้ชอบด้วยวิธีการตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการเรียไรทุกประการ

(๔) เมื่อครบกำหนดเวลาที่ได้รับอนุญาตให้ทำการเรียไรแล้ว ให้รายงานยอดรายรับรายจ่าย เงินและทรัพย์สินในการเรียไรเสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับ จนถึงคณะกรรมการควบคุมการเรียไรตามข้อ ๗ (๑) หรือ ข้อ ๗ (๒) ที่อนุญาต ผ่านสำนักงานเจ้าคณะจังหวัดเจ้าสังกัด หรือสำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคมแล้วแต่กรณี เมื่อได้ใช้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินไปในการก่อสร้างหรือปฏิสังขรณ์ถาวรวัตถุนั้นเสร็จแล้ว ก็ให้รายงานตามลำดับดังกล่าวข้างต้น

ข้อ ๘ พระภิกษุสามเณรรูปใดฝ่าฝืนคำสั่งมหาเถรสมาคม

(๑) ถ้ามิได้เป็นพระสังฆาธิการ

(๑.๑) เมื่อเจ้าอาวาสเจ้าสังกัดได้ทราบความผิดนั้นแล้ว ให้จัดการให้พระภิกษุสามเณรรูปนั้นออกไปเสียจากวัด หากไม่ยอมออก เป็นการขัดคำสั่งของเจ้าพนักงานตามความในประมวลกฎหมายอาญา ให้ขออารักขาจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายบ้านเมือง และให้บันทึกเหตุที่ให้ออกนั้นในหนังสือสุทธิด้วยหรือ

(๑.๒) เมื่อเจ้าคณะในเขตที่ความผิดนั้นเกิดขึ้นได้ทราบความผิดนั้นแล้ว ถ้าผู้ฝ่าฝืนมีสังกัดอยู่ในจังหวัดเดียวกันให้แจ้งแก่เจ้าอาวาสผ่านเจ้าคณะจังหวัดเจ้าสังกัด แต่ถ้ามีสังกัดอยู่ต่างจังหวัดให้แจ้งแก่เจ้าอาวาสผ่านเจ้าสังกัด เพื่อดำเนินการตามความใน (๑.๑)

(๒) ถ้าเป็นพระสังฆาธิการ ให้เจ้าคณะเจ้าสังกัดพิจารณาลงโทษฐานละเมิดจริยาพระสังฆาธิการตามควรแก่กรณี แต่ถ้าพระสังฆาธิการ

ได้กระทำผิดในเขตจังหวัดที่ตนมิได้สังกัดอยู่ให้เจ้าคณะในเขตที่ความผิดนั้น
เกิดขึ้นแจ้งแก่เจ้าคณะสังกัดของผู้กระทำผิดเพื่อดำเนินการดังนี้

(๒.๑) ในกรุงเทพมหานคร ให้แจ้งแก่เจ้าคณะกรุงเทพมหานคร

(๒.๒) ในจังหวัดอื่น ให้แจ้งแก่เจ้าคณะจังหวัด หรือ
เจ้าคณะภาคแล้วแต่จะเห็นสมควร

(๒.๓) ถ้าปรากฏว่าความผิดตามกรณี (๑) หรือ (๒) เป็น
ความผิดอาญาด้วย ย่อมจะมีโทษตามกฎหมายอีกต่างหากจากโทษที่ได้รับจาก
เจ้าอาวาสหรือเจ้าคณะเจ้าสังกัด

ข้อ ๑๐ คำสั่งมหาเถรสมาคมนี้ มิให้ใช้บังคับแก่การเรียไร
ดังต่อไปนี้

(๑) การเรียไรในทางการคณะสงฆ์ หรือ

(๒) การเรียไรที่มหาเถรสมาคมอนุมัติเฉพาะเรื่อง

สั่ง ณ วันที่ ๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๙

(สมเด็จพระญาณสังวร)

สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

ประธานกรรมการมหาเถรสมาคม

ประกาศคณะสงฆ์

ประกาศ

ห้ามไม่ให้ภิกษุเป็นหมอทำเสน่ห์ยาแฝดอาถรรพณ์^๗

ด้วยมีข่าวว่า มีภิกษุตั้งตนเป็นหมอทำเสน่ห์ยาแฝดให้คฤหัสถ์ทำแก่บุคคลตามประสงค์ของเขา การทำเสน่ห์ยาแฝดหรืออาถรรพณ์ จะเป็นไปได้จริงหรือไม่ก็ตาม แต่ภิกษุทำย่อมไม่ควรอย่างยิ่ง เพราะการทำเช่นนั้นให้แก่ผู้ใด ผู้นั้นหาได้ประพาสสุจริตไม่ มุ่งแต่จะประพาสสุจริตฝ่ายเดียว แต่มีความประสงค์จะให้แลเห็นว่าประพาสสุจริต จึงต้องหาผู้รู้ทำเสน่ห์ยาแฝดแก่ผู้ที่ตนประสงค์จะได้หลงเชื่อว่าตนเป็นคนดี หรือแก่ล้งจะให้ผู้ใดผู้หนึ่งถึงความพินาศ ถ้าบุคคลประพาสโดยซื่อสัตย์สุจริตเป็นปกติแล้ว หาต้องการผู้รู้ทำเสน่ห์ยาแฝดให้ใคร ๆ หลงไม่

ภิกษุผู้มีศีลเป็นที่รัก ย่อมเห็นโทษในเรื่องนี้ไม่กล้าทำเลย ส่วนภิกษุผู้มีความปรารถนาเป็นบาป อยากได้ลาภยศสรรเสริญ ให้คนนับหน้าถือตา จึงกล้าทำเช่นนั้น เมื่อภิกษุทำเช่นนั้น คนโง่เขลา ย่อมนิยมนับถือมากโดยเข้าใจว่าเป็นผู้มีศีล อาจทำได้ขลังยิ่งกว่าคฤหัสถ์ทำ ส่วนผู้ที่มีปัญญาทราบชัดซึ่งความเป็นไปของภิกษุผู้ตั้งตนเป็นหมอทำเสน่ห์ยาแฝดแล้ว ไม่นับถือเลยที่เดียว

การทำเสน่ห์ยาแฝดนั้นไม่น่าเชื่อว่าเป็นได้จริง ถ้าภิกษุผู้ทำโง่เขลาเข้าใจเสียว่าอาจเป็นได้จริง ก็คงมีโทษเฉพาะล่วงละเมิดพระพุทธรบัตถบัญญัติห้าม ถ้ารู้ตัวอยู่ว่าไม่อาจเป็นได้จริง แต่อาศัยมุ้งโลกามิส ก็เชื่อว่าลวงให้คนหลงมีโทษมากขึ้นอีก

^๗ ประกาศในแถลงการณ์คณะสงฆ์ เล่ม ๑๒ หน้า ๒๓๙ พ.ศ. ๒๔๖๗

ก็พระพุทธบัญญัติห้ามเรื่องนี้มาในจุลลวักค์ว่า น ภิกขเว ตีรจฺฉาน-
วิชา ปรียาปุณฺณิตพฺพา โย ปรียาปุณฺณยฺย อาปตฺติ ทุกฺกกุสฺส ฯ น ภิกขเว
ตีรจฺฉานวิชา วาเจตพฺพา โย วาเจยฺย อาปตฺติ ทุกฺกกุสฺส ดั่งนี้ ฯ
แปลว่า ภิกษุไม่ควรเรียนหรือบอกตีรจฉานวิชา ห้ามมิให้ภิกษุเรียนหรือบอกฯ
ถ้าเรียนหรือบอกต้องทุกกฏาบัติฯ

ทำเสน่ห์หยาแฝดอาถรรพณ์หรือหมอปุลูกใช้ผีเหล่านั้น ชื่อว่าตีรจฉาน
วิชาห้ามมิให้ภิกษุเรียนและบอกฯ ภิกษุผู้มีความปรารถนาลามกกล้าทำเสน่ห์
หยาแฝดได้ ก็เพราะเรียนรู้อย่างแล้วโดยฝ่าฝืนพระพุทธบัญญัติ ภิกษุผู้ฝ่าฝืน
พระพุทธบัญญัตินี้ มีโทษเพียงเป็นทุกกฏาบัติ แต่ก็จัดเป็นมิจฉาชีพแท้ทีเดียว
เมื่อว่าตามวิบัติ ๔ ทำดั่งนี้ก็ชื่อว่าอาชีวิวิบัติฯ

ทางปกครองคณะสงฆ์เห็นว่า ภิกษุผู้ตั้งตนเป็นหมอปุลูกทำเสน่ห์หยาแฝด
หรืออาถรรพณ์เป็นผู้เลวทรามมาก ทำให้เสื่อมเสียเกียรติคุณของตนตลอดจน
คณะสงฆ์ เพราะฉะนั้นตั้งแต่บัดนี้ไป อย่าให้ภิกษุทำเสน่ห์หยาแฝดหรืออาถรรพณ์
ถ้าไม่ฟังยังขึ้นทำ มีผู้ฟ้องหรือผู้เล่า บอกเป็นหลักฐาน หรือเจ้าคณะรู้เห็นเอง
ว่า ภิกษุชื่อนี้ได้เป็นหมอปุลูกทำเสน่ห์หยาแฝดหรืออาถรรพณ์ ให้พิจารณาความจริง
จักลงโทษให้สึกภิกษุนั้นเสียฯ

ประกาศห้ามไว้ ณ วันที่ ๒๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๖๗

กรมหมื่นชินวรสิริวัฒน์

ประกาศ

ห้ามพระภิกษุสามเณรไม่ให้เกี่ยวข้องในเรื่องราชการของฝ่ายบ้านเมือง

ด้วยปรากฏว่า มีพระสงฆ์ต่างชั้น ในหัวเมืองต่างจังหวัด พร้อมใจกันลงชื่อยื่นเรื่องราวต่อกระทรวงมหาดไทย เพื่อขอให้ข้าราชการบางคนได้เลื่อนตำแหน่งบ้าง เพื่อมิให้โยกย้ายบ้าง ซึ่งเป็นหน้าที่ของฝ่ายปกครองโดยตรง คณะสงฆ์ไม่ควรก้าวล่วงเกี่ยวข้องเลย ปรากฏเรื่องชนิดนี้ให้เจ้าคณะมณฑลว่ากล่าวตักเตือนหลายรายแล้ว แต่ก็ยังมีขึ้นอีกเรื่อยๆ ฉะนั้น จึงขอประกาศให้คณะสงฆ์ทราบทั่วกันว่าตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไปขอพระภิกษุสามเณรทั้งหลายจงมีสมณสัญญาตั้งอยู่ในสังวรอย่าประพฤติดังนั้น หรือในเรื่องทำนองเดียวกัน ถ้าปรากฏว่า พระภิกษุสามเณรรูปใดขึ้นประพฤติดีก คณะสงฆ์จะถือเป็นความผิดและจะให้พิจารณาลงโทษตามที่เห็นสมควร

ประกาศไว้ ณ วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๔๗๖

สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์

ประธานกรรมการมหาเถรสมาคม

บัญชาการคณะสงฆ์แทนพระองค์สมเด็จพระสังฆราชเจ้า

ประกาศ

ห้ามพระเณรไม่ให้บวชหญิงเป็นบรรพชิต

หญิงซึ่งจักได้สมมติตนเป็นสามเณรี โดยถูกต้องพระพุทธานุญาตนั้น ต้องสำเร็จด้วยนางภิกษุณีให้บรรพชา เพราะพระองค์ทรงอนุญาตให้นางภิกษุณีมี พรรษา ๑๒ ล่วงแล้วเป็นปวัตตินี คือ เป็นอุปัชฌาย์ ไม่ได้ทรงอนุญาตให้ พระภิกษุเป็นอุปัชฌาย์ นางภิกษุณีหมดสาบสูญขาดเชื้อสายมานานแล้ว เมื่อ นางภิกษุณีผู้รักษาขนบธรรมเนียมสืบต่อสามเณรีไม่มีแล้ว สามเณรีผู้บวช สืบต่อมาจากภิกษุณีก็ไม่มี เป็นอันเสื่อมสูญไปตามกัน ผู้ใดให้บรรพชาเป็น สามเณรี ผู้นั้นชื่อว่าบัญญัติสิ่งที่พระพุทธเจ้าไม่บัญญัติ เลิกถอนสิ่งที่พระพุทธเจ้า ทรงบัญญัติไว้แล้ว เป็นเลี่ยนหนามแก่พระศาสนา เป็นตัวอย่างที่ไม่ดี ฯ

เพราะเหตุนี้ ห้ามไม่ให้พระเณรทุกนิกาย บวชหญิงเป็นภิกษุณีเป็น สิกขมานา และเป็นสามเณรีตั้งแต่นี้ไป ฯ

ประกาศแต่วันที่ ๑๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๑

กรมหลวงชินวราลริวัฒน์

ประกาศ
ห้ามภิกษุสามเณรไม่ให้สมาชิกในสมาคม
หรือสโมสรรคฤหัสถ์

ด้วยหนังสือพิมพ์รายวัน ๒ ฉบับ ลงข้อความคล้ายกันว่า เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ศกนี้ สมเด็จพระสังฆราชเจ้าตรีศเรียกประชุมมหาเถรสมาคมที่ วัดราชบพิธ ปรีक्षाเห็นพร้อมกันอนุญาตให้ภิกษุสามเณรเป็นสมาชิกในสมาคม หรือสโมสรรคฤหัสถ์ได้ แต่ต้องได้รับอนุญาตจากสมเด็จพระสังฆราชเจ้าก่อน และบัดนี้ สมเด็จพระสังฆราชเจ้ากำลังประกาศให้คณะสงฆ์ทราบทั่วไป ดังนี้ เป็นความไม่จริงตลอด อาศัยเหตุที่เล่าลือกันผิดๆ นี้ ถือเป็นโอกาส มหาเถร-สมาคมประชุมกัน ประกาศห้ามไม่ให้ภิกษุสามเณรเข้าเป็นสมาชิกในสมาคม หรือสโมสรรคฤหัสถ์ เพราะไม่สมควรเกี่ยวข้องกับคฤหัสถ์ในกิจที่ไม่ควรแก่ บรรพชิต มีพระบาลีว่า อัสสญฺฐํ คหฺนุญฺเหหิ เป็นที่อ้างๆ

ประกาศไว้ ณ วันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๔๗๖

กรมหลวงชินวราลริวัฒน์

ประกาศ

ห้ามมิให้ภิกษุสามเณรเทศน์มหาชาติตลกคะนองเสียสมณสา रूप

เรื่องการเทศน์มหาชาตินิยมกันแพร่หลายว่า เป็นเรื่องมีคติมาก จับใจผู้อ่านผู้ฟัง แม้ในเมืองไทยครั้งโบราณก็นิยม เคยมีคฤหัสถ์สวดให้อุบาสกอุบาสิกาฟัง ในกาลต่อมาเปลี่ยนเป็นภิกษุสามเณรเทศน์ เพราะเป็นเหตุปลุกความเชื่อความเลื่อมใสได้มั่นคงกว่าคฤหัสถ์สวด

ภายหลังปรากฏว่า การเทศน์มหาชาติกลายเป็นเรื่องสนุกเฮฮาขบขัน เพราะผู้เทศน์นำเรื่องไม่เป็นสาระมาแทรกแซงคลุกเคล้า ยักย้ายทำนองโลดโผนไปต่างๆ ตามใจของตน บางทีก็ยกเอามหาชาติขึ้นนำตอนต้นเพียงเล็กน้อย ตอนปลายกลายเป็นเล่นแหล่ต่างๆ แสดงอาการตลกคะนองจนเสียสมณสา रूपไม่ควรแก่วิสัยของบรรพชิต เป็นเหตุให้วิญญูชนติเตียนตลอดจนชาวต่างประเทศก็ดูหมิ่น

อาศัยเหตุนี้ มหาเถรสมาคมพิจารณาแล้วลงมติเห็นพร้อมกันให้ประกาศว่า

๑. ห้ามเทศน์แหล่ต่าง ๆ นอกเรื่องมหาชาติที่สำราญหยาบโลดทำนองโลดโผนและทำตลกคะนองต่างๆ จนเสียสมณสา रूप

๒. ภิกษุสามเณรประพฤติฝ่าฝืนข้อห้ามนี้ในวัดใดในแขวงใด ให้เจ้าอาวาสวัดนั้นเสนอเรื่องให้เจ้าคณะแขวงนั้นบังคับให้สึกเสีย แล้วรายงานให้เจ้าคณะเหนือตนทราบ ถ้าภิกษุสามเณรรูปนั้นเป็นเปรียญหรือมีสมณศักดิ์ ให้เจ้าคณะแขวงแจ้งการกระทำพร้อมทั้งหลักฐานให้เจ้าอาวาสซึ่งผู้เทศน์นั้นสังกัดอยู่ทราบแล้วให้เจ้าอาวาสนั้นขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้สึกเสีย

๓. ถ้าเจ้าอาวาสหรือเจ้าคณะสนับสนุนยินยอมให้ภิกษุสามเณร
กระทำการฝ่าฝืนข้อห้ามนี้ให้เจ้าคณะผู้มีอำนาจเหนือถอดเสียจากตำแหน่ง
ถ้ามีสัญญาบัตรให้นำเรื่องขอเสนอพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ถอดเสีย
จากสมณศักดิ์ และให้ออกเสียจากวัดนั้น

๔. ให้เจ้าอาวาสเจ้าคณะเป็นผู้ควบคุม และปฏิบัติการใช้เป็นไป
ตามประกาศนี้ทุกประการ

ประกาศแต่วันที่ ๑๖ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๙

สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์

ประธานกรรมการมหาเถรสมาคม

บัญชาการคณะสงฆ์แทนพระองค์สมเด็จพระสังฆราชเจ้า

ประกาศ

เรื่อง วิกฤตสามเณรเซ็นนามแสดงภาวะไม่แน่นอน ว่าเป็นบรรพชิตหรือคฤหัสถ์^๔

เนื่องด้วยพระวินิจฉัยของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณ-
วโรรส และมติ ของมหาเถรสมาคมมีว่า วิกฤตเซ็นนามเป็นนาย.....
เป็นการแสดงภาวะที่ไม่แน่นอน ว่าถือเพศเป็นคฤหัสถ์หรือบรรพชิต ปรับโทษถึง
สึกมาแล้วทุกราย และคณะสงฆ์ได้ถือเป็นหลัก ในการพิจารณาและวินิจฉัย
ต่อมาๆ

ภายหลังมีวิกฤตบางรูปเซ็นนามเป็นนาย .....
เช่นนั้น แต่มีหมายเหตุ กำกับว่า เวลานั้นเป็นวิกฤต เกิดฟ้องร้องเป็นอธิกรณ์ขึ้น
เรื่องถึงมหาเถรสมาคม ๆ พิจารณาแล้วเห็นว่าแม้จะมี พระมหาสมณวินิจฉัย
และมติของมหาเถรสมาคมเป็นหลักอยู่แล้วก็จริง แต่เฉพาะเรื่องนี้จะปรับโทษ
ถึงเพียงนั้น ยังไม่ถนัดทีเดียว เพราะมีหมายเหตุกำกับแสดงว่ายังถือภาวะเป็น
วิกฤตอยู่ แม้ถึงอย่างนั้น ก็เชื่อว่าไม่ควรที่วิกฤตจะกระทำ ควรให้ประกาศห้าม
เสียด้วย ๆ

อาศัยเหตุนี้ จึงประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ตั้งแต่วันที่ประกาศนี้เป็นต้นไป
วิกฤตสามเณรเซ็นนามเป็นนาย.....อันแสดงภาวะ

^๔ ประกาศในแถลงการณ์คณะสงฆ์ เล่ม ๒๔ หน้า ๗๒๐ พ.ศ. ๒๔๗๙

ไม่แน่นอนอย่างนั้น ถึงจะมีหมายเหตุกำกับอยู่เวลานี้เป็นภิกษุหรือสามเณรอยู่
หรือไม่ก็ตาม ให้ถือว่ามิผิดตามพระมหาสมณวินิจัย และมติของมหาเถรสมาคม
ดังกล่าวแล้วนั้นทุกประการ ฯ

ประกาศแต่วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๓๙

สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์

ประธานกรรมการมหาเถรสมาคม

บัญชาการคณะสงฆ์แทนพระองค์สมเด็จพระสังฆราชเจ้า

ประกาศ

เรื่อง ห้ามมิขุสามเณรไปจดเลขสลากกินแบ่ง และซื้อหรือมีสลากกินแบ่งไว้เป็นของตัวเอง

หนังสือพิมพ์ลงรูปถ่ายมิขุกำลังนั่งจดเลขสลากกินแบ่งในสถานที่ออกสลาก และลงข้อความติเตียนว่า ไม่ชอบด้วยพระวินัย สำนักงานโฆษณาการ ตัดข่าวส่งกองสื่อข่าวกรมธรรมการ และเสนอคณะสงฆ์ มหาเถรสมาคมพิจารณา เห็นว่า มิขุสามเณรไปจดเลขสลากในสถานที่ชุมนุมชน ก็ดี ซื้อสลากกินแบ่ง ในสถานที่ต่าง ๆ ก็ดี มีไว้เป็นของตัวเองก็ดี ผิดพระธรรมวินัยบัญญัติและอาณัติ คณะสงฆ์ เพราะสลากกินแบ่งจัดเข้าในการพนันอย่างหนึ่ง ควรประกาศห้าม

เพราะฉะนั้น จึงประกาศห้ามมิขุสามเณรไม่ให้จดเลขสลากกินแบ่งใน สถานที่ชุมนุมชน และห้ามมิให้ซื้อสลากกินแบ่ง หรือมีสลากกินแบ่งไว้เป็น ส่วนตัว มิขุสามเณรรูปใดฝ่าฝืน ให้เจ้าคณะเจ้าอาวาสสั่งบังคับให้มิขุ สามเณรรูปนั้นสึกเสีย ถ้าเจ้าหน้าที่จับมาส่งพิจารณา ได้ความจริง จงบังคับให้ สึกเสีย

ประกาศตั้งแต่วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๘๐

สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์

ประธานกรรมการมหาเถรสมาคม

บัญชาการคณะสงฆ์

คู่มือพระวินยปฏิบัติกร ๘๗

ประกาศคณะสงฆ์
เรื่อง ห้ามภิกษุสามเณรเรียกเงินค่าเวทมนตร์
และห้ามทดลองของขลัง

ด้วยปรากฏว่า มีภิกษุบางรูปเห็นแก่อาภิส มุ่งลาภสักการะ ตั้งตนเป็นอาจารย์ปลุกเสกเลขยันต์ที่ศิโรษะบ้าง ที่หน้าผากบ้าง ตามเนื้อตามตัวบ้าง เพื่ออยู่คงต่อศัตราอาวุธ สอนเวทมนตร์เพื่อแคล้วคลาดศัตราอาวุธ โดยเรียกเงินจากผู้มาขอเรียนบ้าง มาขอให้ปลุกเสกบ้าง เป็นการผิดสมณวิสัยจัดเข้าในอาชีวิบัติ มีโทษทางพระวินัยเสื่อมความเชื่อความเลื่อมใสของพุทธศาสนิกชน

อนึ่ง เพื่อเรียกร้องความสนใจจากประชาชน ภิกษุผู้ตั้งตนเป็นอาจารย์ยังให้ทดลองของขลังความศักดิ์สิทธิ์ของเวทมนตร์ที่สอนให้และปลุกเสกให้ด้วยการยิง ฟันแทง ด้วยศัตราอาวุธซึ่งเป็นการเสี่ยงอันตราย ไม่ใช่ข้อปฏิบัติตนในทางพระพุทธศาสนา เพราะพระพุทธศาสนาที่ดำรงอยู่และเจริญแพร่หลายมามีใช้ด้วยการกระทำเช่นนี้ ตรงข้ามกลับเป็นที่ตำหนิของสาธุชน เพราะไม่ทนต่อการพิสูจน์ทั้งเป็นช่องทางให้พาลชนช่วยโฆษณาชวนให้คนหลงเชื่อเพื่อทุจริตโดยแอบอ้างยึดเอาเป็นอาชีพอันมิชอบ เป็นความเสื่อมเสียแก่คณะสงฆ์และพระศาสนา

ความจริงในเรื่องนี้ ทางคณะสงฆ์ก็ได้มีประกาศของสมเด็จพระสังฆราชเจ้าห้ามเป็นระเบียบอยู่แล้ว แม้เช่นนั้นก็ยังมิมีภิกษุบางรูปพยายามหลบเลี่ยงระเบียบนั้นฝ่าฝืนประพฤติกันอยู่

เพราะฉะนั้น เพื่ออำรงไว้ซึ่งพระธรรมวินัย จึงประกาศให้ภิกษุสามเณร ทราบทั่วกันว่า การเรียกค่าเวทมนตร์ก็ดี การทดลองของขลังก็ดี เป็นพฤติกรรมที่ไม่ชอบของภิกษุสามเณร นับเป็นความผิดตามประกาศห้ามไม่ให้ภิกษุเป็นหมอทำเสน่ห์ยาแฝด อาถรรพณ์ ของสมเด็จพระสังฆราชเจ้า ลงวันที่ ๒๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๖๗ ถ้าภิกษุสามเณรรูปใดประพฤติล่วงละเมิด เมื่อพิจารณาได้ความจริง ให้เจ้าอาวาสหรือเจ้าคณะในท้องที่ที่เกิดอธิกรณ์ลงโทษให้สึกเสียแล้ว รายงานตามลำดับจนถึงคณะสังฆมนตรี

ประกาศ ณ วันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๙๕

สมเด็จพระวันรัต

สังฆนายก

ประกาศคณะสงฆ์
เรื่อง ห้ามพระภิกษุสามเณรประกอบอาชีพเป็นหมอ
หรือแพทย์รักษาโรค

ด้วยในปัจจุบันนี้เราปรากฏว่า มีพระภิกษุสามเณรในพระพุทธศาสนา ประกอบอาชีพเป็นหมอหรือแพทย์รักษาโรคต่าง ๆ แก่คฤหัสถ์ชายหญิง โดยลักษณะเป็นแพทย์แผนโบราณบ้าง แพทย์แผนปัจจุบันบ้าง เช่น ตั้งสำนักงาน ตรวจและรักษาโรคต่าง ๆ ปรุรงยาออกจำหน่าย ฉีดยา ผ่าตัด เป็นต้น ทั้งนี้ ได้เคยมีพระภิกษุรักษาโรค และฉีดยาแก่คนไข้โดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ หรือขาดหลักวิชาการแพทย์ เป็นเหตุให้คนไข้มีอาการสลับจนเกิดเป็นคดีอาญามีตัวอย่างมาแล้ว

เรื่องนี้ คณะสังฆมนตรีได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การกระทำดังกล่าวนี้ เป็นการประกอบอาชีพอย่างคฤหัสถ์ ซึ่งบรรพชิตไม่สมควรกระทำ เพราะอาจ นำความเสื่อมเสียมาสู่พระศาสนา และเป็นการกระทำที่ผิดพระวินัย ผิดวิสัยของสมณะ นอกจากนี้ยังเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายทางราชอาณาจักรเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติการแพทย์ และพระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลป์ด้วย

เพราะฉะนั้น คณะสังฆมนตรีจึงลงมติให้ประกาศห้ามพระภิกษุสามเณร ประกอบอาชีพเป็นหมอหรือแพทย์รักษาโรคต่าง ๆ แก่คฤหัสถ์ชายหญิง โดยลักษณะดังกล่าวแล้ว

ถ้าพระภิกษุสามเณรรูปใดประพฤติฝ่าฝืนประกาศนี้ ให้เจ้าอาวาส
เจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะจังหวัดหรือเจ้าคณะตรวจการภาค แล้วแต่กรณีจัดการ
ลงทัณฑ์กรรมหรือปัพพาทนียกรรม จนถึงให้สึกเป็นที่สุดโดยสมควรแก่ความผิด

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

สมเด็จพระวันรัต

สังฆนายก

ประกาศคณะสงฆ์ เรื่อง ห้ามการแสวงหาลาภด้วยวิธีออกบัตรคล้ายธนบัตรรัฐบาล

ด้วยปรากฏว่า ได้มีการแสวงหาลาภด้วยวิธีออกบัตรคล้ายธนบัตรรัฐบาล ชนิดราคา ๑๐๐ บาท เรียกว่า ธนบัตรขวัญฤกษ์บ้าง ธนบัตรมหาลาภบ้าง คณะสังฆมนตรีพิจารณาแล้วเห็นว่าการทำเช่นนั้นสื่อเจตนาหลอกลวงประชาชนให้หลงเชื่อในทางที่ผิด จึงให้กรมการศาสนากระทรวงวัฒนธรรมขออารักขาไปยังกระทรวงมหาดไทย กับแจ้งให้กระทรวงการคลังทราบครั้งหนึ่งแล้ว และกระทรวงการคลังก็ขอให้กำชับวัดทั้งหลายให้งดเว้นการกระทำดังกล่าวแล้วนั้น โดยทั่วกัน

คณะสังฆมนตรีจึงพิจารณาอีกครั้งหนึ่งคงเห็นว่า การแสวงหาลาภด้วยวิธีเช่นนั้นสื่อเจตนาหลอกลวงประชาชนให้หลงเชื่อในทางที่ผิด ไม่ชอบด้วยพระวินัยพุทธบัญญัติมีโทษทั้งปณัตติวัชชะและโลกวัชชะ เป็นมิฉฉาชีพ เป็นการนำความเสื่อมเสียแก่วัดและคณะสงฆ์ตลอดถึงพระพุทธศาสนาไม่ชอบด้วยนโยบายของกระทรวงการคลัง อันผู้มีศีลเป็นที่รักไม่พึงทำเช่นนั้น จึงมีมติให้ห้ามพระภิกษุสามเณรและวัดทั้งหลายมิให้แสวงหาลาภด้วยวิธีออกบัตรคล้ายธนบัตรรัฐบาลทุกชนิด หรือบัตรอื่นในทำนองเดียวกัน

อาศัยมติคณะสังฆมนตรีนี้ จึงประกาศห้ามพระภิกษุสามเณรและวัดทั้งหลาย มิให้แสวงหาลาภด้วยวิธีออกบัตรคล้ายธนบัตรรัฐบาลทุกชนิด หรือบัตรอื่นในทำนองเดียวกัน

ถ้าพระภิกษุสามเณรฝ่าฝืนละเมิดประกาศนี้ ให้เจ้าอาวาส เจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะจังหวัด เจ้าคณะตรวจการภาค แล้วแต่กรณี จัดการสึกเสีย

ถ้าคฤหัสถ์ทำในนามของวัด ให้เจ้าอาวาสวัดนั้นขออารักขา
ถ้าคฤหัสถ์ทำในนามของวัดที่ไม่มีจริง ให้กรมการศาสนา กระทรวง
วัฒนธรรมจัดการตามกฎหมาย

ประกาศ ณ วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๙๘

สมเด็จพระวันรัต
สังฆนายก

ประกาศคณะสงฆ์
เรื่อง ห้ามพระภิกษุสามเณรแสดงตนเป็นอาจารย์
บอกเลขสลากกินแบ่งหรือสลากกินรวบ

ด้วยคณะสังฆมนตรีได้ประชุมปรึกษาว่า ในปัจจุบันนี้ปรากฏว่า มีพระภิกษุสามเณรบางรูปแสดงตนเป็นอาจารย์ขลัง บอกเลขสลากกินแบ่ง สลากกินรวบ หรือบอกใบ้หวยชนิดต่าง ๆ ให้แก่ประชาชนซึ่งเป็นเหตุให้ประชาชนหลงเชื่อ และหมกหมุ่นในการพนัน ไม่ประกอบอาชีพโดย ประพฤติผิดศีลธรรม กระทำผิดกฎหมายของบ้านเมือง การที่ภิกษุสามเณรประพฤติเช่นนั้นไม่ชอบด้วยพระธรรมวินัยผิดวิสัยของสมณะ

เพราะฉะนั้น คณะสังฆมนตรีจึงให้ประกาศห้ามพระภิกษุสามเณรแสดงตนเป็นอาจารย์ และบอกสลากกินแบ่ง หรือสลากกินรวบ หรือบอกใบ้หวยชนิดต่าง ๆ หากพระภิกษุรูปใดสามเณรรูปใด ประพฤติฝ่าฝืนประกาศนี้ ให้เจ้าอาวาส หรือเจ้าคณะท้องถิ่นตักกรรมหรือปัพพาทนียกรรม จนถึงให้สึกเป็นที่สุด

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๘

สมเด็จพระวันรัต

สังฆนายก

คู่มือพระวินยปฏิบัติกร ๙๔

ประกาศคณะสงฆ์ เรื่อง ห้ามบรรพชิตรับบุตรบุญธรรม

ด้วยกรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม นำเรื่องภิกษุขอจดทะเบียนรับบุตรบุญธรรมเสนอละสังฆมนตรีพิจารณา คณะสังฆมนตรีพิจารณาแล้วเห็นว่า บรรพชิตได้ยอมสละบุตร ภรรยาและทรัพย์สมบัติออกจากบ้านเรือนมาบวชในพระธรรมวินัยของพระพุทธเจ้า ดำรงสมณเพศที่ไม่มีบ้านเรือน ตั้งแต่วันบวชมาแล้ว จะต้องปฏิบัติตามอนาคาริกวินัยโดยตรง จึงมีเพศต่างจากฆราวาสตามสมณวิสัย ฆราวาสเป็นผู้ครองเรือน มีบุตรภรรยาได้ตามโลกียวิสัย พระพุทธเจ้าผู้อนาคาริกรัตน ทรงเว้นจากการรับข้าวเปลือก เนื้อดิบ สตรี กุมาร ทาสหญิง ทาสชาย ฯลฯ และบรรพชิตผู้บวชในพระธรรมวินัยนี้ มีชื่อว่าสมณศากยบุตร โดยพระพุทธบัญญัติ เมื่อพระพุทธเจ้าผู้เป็นสังฆบิดาไม่ทรงรับสตรี กุมาร ทาสหญิง ทาสชายเช่นนี้แล้ว บรรพชิตผู้เป็นสมณศากยบุตร จึงไม่พึงรับบุตรบุญธรรม ซึ่งเป็นการผิดสมณวิสัยและสมณเพศที่ดำรงอยู่ เพราะผู้บรรพชาอุปสมบท จะต้องศึกษาและปฏิบัติตามพระวินัยที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงบัญญัติไว้

คณะสังฆมนตรีจึงมีมติให้ห้ามบรรพชิตผู้บวชในพระธรรมวินัยนี้ มิให้จดทะเบียนรับบุตรบุญธรรม

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ เดือนธันวาคม ๒๔๙๖

สมเด็จพระวันรัต

สังฆนายก

คู่มือพระวินยาธิการ ๙๕

ประกาศคณะสงฆ์ เรื่อง เกี่ยวกับกล้องถ่ายรูป กล้องส่องทางไกล

ด้วยปรากฏว่า ได้มีพระภิกษุสามเณรบางรูป ถือหรือสะพายกล้องถ่ายรูป เทียบถ่ายรูปบุคคล และสถานที่ในที่ต่าง ๆ ส่องกล้องดูบุคคลเป็นต้นที่ไม่เป็นสมณสา रूप

คณะสังฆมนตรีได้พิจารณาเห็นว่า ความประพฤติเช่นนี้เป็นเหตุเสื่อมศรัทธาเลื่อมใส ของผู้พบเห็น แม้ผู้ไม่รู้พระวินัยได้พบเห็น ก็รู้ได้ด้วยความรู้สึกอย่างสามัญว่าไม่ควรแก่สมณะ

ในบัดนี้ ปรากฏว่า ได้มีชาวไทยและชาวต่างประเทศเป็นอันมากสนใจในพระพุทธศาสนา มักสังเกตพฤติการณ์ต่าง ๆ ในวัดตลอดถึงความประพฤติของพระภิกษุสามเณร จึงสมควรที่ทุก ๆ วัดและพระภิกษุสามเณรทุกรูปพึงสังวรไม่ให้เกิดมีพฤติการณ์และความประพฤติเป็นที่ครหา เสื่อมศรัทธาเลื่อมใส

เพราะฉะนั้น เพื่อป้องกันเหตุเสื่อมเสียดังกล่าว คณะสังฆมนตรีจึงมีมติให้ประกาศห้ามพระภิกษุ สามเณรถือนหรือสะพายกล้องถ่ายรูป เทียบไปในที่ต่าง ๆ ห้ามถ่ายรูปบุคคลหรือสถานที่ในที่ต่าง ๆ อย่างคฤหัสถ์ ห้ามส่องกล้องดูบุคคลเป็นต้น ที่ไม่เป็นสมณสา रूप

พระคณาธิการ หรือพระภิกษุสามเณรรูปใดประพฤติฝ่าฝืนละเมิดข้อห้ามตามประกาศนี้ ให้พระคณาธิการผู้มีอำนาจเหนือลงโทษฐานละเมิดจรรยาของพระคณาธิการ ถ้าเป็นพระภิกษุสามเณรในวัด ให้เจ้าอาวาสวัดนั้นลงโทษฐานละเมิดอำนาจเจ้าอาวาส

ขอให้เจ้าคณะทุกชั้น เจ้าอาวาส ตรวจตราดูแลวัด และพระภิกษุ
สามเณรในสังกัด ให้ปฏิบัติตามประกาศนี้โดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๒๘ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๐๓

สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า

สังฆนายก

ประกาศคณะสงฆ์ เรื่อง เกี่ยวกับวิทญ์และโทรทัศน^๙

ด้วยปรากฏว่า ได้มีการเปิดฟังเพลงวิทญ์ดั่งลั่น ดุละครดุมวย ทางโทรทัศนในวัดบางวัด ทั้งได้มีผู้พบเห็นพระภิกษุสามเณรยืนดูโทรทัศนปะปนกับคฤหัสถ์ตามหน้าบ้านหรือตามที่สาธารณะ เป็นที่ครหา ไม่น่าเลื่อมใส

คณะสังฆมนตรีได้พิจารณาเห็นว่า การเปิดวิทญ์ดั่งเกินสมควรโดยทั่วไป ดั่งที่ราชการ ได้ประกาศห้ามแล้ว เมื่อการเปิดเช่นนั้นมิในวัด ทั้งเปิดฟังในรายการภาคบันเทิง เช่น เพลงหรือละครยังไม่สมควร ทางคณะสงฆ์ได้เคยประกาศให้เจ้าอาวาสแนะนำตักเตือน พระภิกษุสามเณร และศิษย์วัดเกี่ยวกับการเปิดวิทญ์ฟังภายในวัด อย่าให้ผิดพระวินัย และ ก่อความรำคาญแก่ผู้อื่นมาครั้งหนึ่งแล้ว โทรทัศนก็เช่นเดียวกัน เมื่อเปิดดุละคร เต็นรำ และมวย เป็นต้น ซึ่งผิดพระวินัย ผิดวิสัยของสมณะเป็นการไม่สมควร เพราะเป็นข้าศึกหลักต่อกุศล เข้ากันกับสิ่งที่ไม่สมควร ขัดกันต่อสิ่งที่ควร ตามหลักใหญ่แห่งข้อสำหรับอ้านงุโลมในพระวินัย ไม่เหมาะสมแก่สถาบันของวัด ของสมณะผู้ประพฤติพระวินัย ทั้งเมื่อไปยืนดูตามหน้าบ้านหรือ ตามที่สาธารณะก็ยังไม่ควร แม้พระอรหันต์ผู้ได้ทิพยจักขุ พระบรมศาสดาก็ตรัสห้ามดูสิ่งที่มีไชวิสัย ของพระสาวก

เพราะฉะนั้น เพื่อป้องกันเหตุเสื่อมเสียดังกล่าว คณะสังฆมนตรีจึงมีมติให้ประกาศห้ามพระภิกษุ สามเณรดั่งต่อไปนี้

^๙ ประกาศในแถลงการณ์คณะสงฆ์ เล่ม ๔๘ ภาค ๑๒ หน้า ๘๙๔ ลงวันที่ ๒๕๖ ธันวาคม ๒๕๐๓

วิทย์

ห้ามเปิดวิทย์ดั่งเกินสมควรในวัด ห้ามเปิดฟังเพลง ดนตรี หรือละคร เป็นต้น ในภาคบันเทิง ซึ่งผิดพระวินัย ผิดวิสัยสมณะเว้นไว้แต่มีงานเกี่ยวกับคฤหัสถ์ในวัด แต่ก็ให้รู้จักพอดี ให้กำชับ กวดขันศิษย์ อุปัฏฐากหรือผู้อาศัย ให้ปฏิบัติตามประกาศนี้ ให้สังวรในการใช้วิทย์เครื่องเล็ก ห้ามถือ หรือใส่ยามเปิดฟังไปในถนนหลวงหรือในที่สาธารณะต่างๆ

โทรทัศน์

ห้ามเปิดโทรทัศน์ดูละคร เต็มรำ และมวย เป็นต้น ซึ่งผิดพระวินัย ผิดวิสัยสมณะ แม้เป็นเรื่องที่ควรดู ห้ามเปิดให้มีเสียงดังเกินควร เว้นไว้แต่มีงานเกี่ยวกับคฤหัสถ์ในวัด แต่ก็ให้รู้จักพอดี ให้กำชับศิษย์ อุปัฏฐากหรือผู้อาศัย ให้ปฏิบัติตามประกาศนี้เช่นเดียวกับวิทย์ ห้ามเที่ยวยื่นดูโทรทัศน์ ตามหน้าบ้าน หรือตามที่สาธารณะทั่วไป

พระคณาธิการหรือพระภิกษุสามเณรรูปใด ประพฤติฝ่าฝืนละเมิดข้อห้ามตามประกาศนี้ ให้พระคณาธิการผู้มีอำนาจเหนือลงโทษฐานละเมิดจรรยาพระคณาธิการ ถ้าเป็นพระภิกษุสามเณรในวัด ให้เจ้าอาวาสวัดนั้นลงโทษฐานละเมิดอำนาจเจ้าอาวาส

ขอให้เจ้าคณะทุกชั้น เจ้าอาวาส ตรวจตราดูแลวัดและพระภิกษุสามเณรในสังกัด ให้ปฏิบัติ ตามประกาศนี้โดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๒๘ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๐๓

สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า

สังฆนายก

คู่มือพระวินยปฏิบัติ ๙๙

ประกาศคณะสงฆ์
เรื่อง ห้ามพระภิกษุสามเณรพักแรมในสถานที่เป็นที่รังเกียจ
ทางพระวินัย^{๑๐}

ด้วยปรากฏว่า พุทธศาสนิกชนผู้เลื่อมใสในพระพุทธศาสนาได้ตำหนิติเตียนพระภิกษุสามเณรผู้พักแรมในโรงแรมซึ่งทางคณะสงฆ์ได้วางระเบียบห้ามไว้ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๘๖ หรือในสถานที่พักตากอากาศสาธารณะของคฤหัสถ์ชายหญิง เพราะสถานที่เช่นนั้นเป็นที่พักแรมของคฤหัสถ์ชายหญิง ไม่สมควรที่พระภิกษุสามเณรจะเข้าไปพักแรมร่วมสถานที่เดียวกัน อันเป็นที่น่ารังเกียจทางพระวินัยพุทธบัญญัติ คณะสังฆมนตรีจึงมีมติให้ประกาศเพิ่มเติมดังต่อไปนี้

๑. ห้ามพระภิกษุสามเณรมิให้เข้าไปพักแรมในโรงแรม ซึ่งเป็นที่พักแรมของคฤหัสถ์ชายหญิง หรือในสถานที่พักตากอากาศสาธารณะของคฤหัสถ์ชายหญิง

๒. ถ้าพระภิกษุสามเณรผู้เดินทาง จำเป็นต้องพักแรมในระหว่างทาง ก็ให้เข้าไปขออาศัยพักแรมในวัดใกล้เคียง หรือในสถานที่ซึ่งควรแก่สมณะที่จัดไว้สำหรับพระภิกษุสามเณรโดยเอกเทศ อันไม่เป็นที่รังเกียจทางพระวินัย

๓. พระภิกษุสามเณรผู้เดินทาง ต้องปฏิบัติให้สมควรแก่ความเป็นพระภิกษุสามเณรที่ดีตามทางพระวินัยให้สนใจเอื้อเฟื้อในคัมภีร์และอาคันตุกวัตรเมื่อเข้าไปขออาศัยพักแรมในวัดใด ๆ จงปฏิบัติให้ชอบด้วยกติกาวัดนั้น ๆ

^{๑๐} ประกาศในแถลงการณ์คณะสงฆ์ เล่ม ๔๖ ภาค ๑ หน้า ๓๕๓ พ.ศ. ๒๕๐๑

๔. ถ้าปรากฏว่า พระภิกษุสามเณรเข้าไปพักแรมในโรงแรมที่พักของ
คฤหัสถ์ชายหญิงก็ดี ในสถานที่ตากอากาศสาธารณะของคฤหัสถ์ชายหญิงก็ดี
ให้เจ้าอาวาสหรือเจ้าคณะท้องถิ่น ซึ่งอยู่ในเขตนั้น จัดการให้พระภิกษุสามเณร
ผู้ละเมิดประกาศนี้ออกไปจากสถานที่เช่นนั้น

ก. ถ้าพระภิกษุสามเณรนั้นไม่เชื่อฟัง ให้เจ้าอาวาสหรือเจ้าคณะ
ท้องถิ่นซึ่งอยู่ในเขตนั้นขออารักขาทางบ้านเมืองในฐานะล่งละเมิดประกาศ
คณะสงฆ์ และจัดการให้เป็นไปโดยชอบด้วยประกาศนี้

ข. ถ้าพระภิกษุสามเณรนั้นประพฤติเสียหายทางพระวินัยให้
เจ้าอาวาสหรือเจ้าคณะท้องถิ่นซึ่งอยู่ในเขตนั้น จัดการให้เป็นไปโดยชอบด้วย
พระวินัยพุทธบัญญัติและอาณัติคณะสงฆ์ แล้วรายงานให้เจ้าคณะเหนือทราบ

๕. ให้กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม ขอความร่วมมือกับกระทรวง-
มหาดไทยแจ้งประกาศคณะสงฆ์นี้ แก่เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองท้องถิ่น และ
ขอความร่วมมือกับผู้จัดการโรงแรม และผู้จัดการสถานที่พักตากอากาศสาธารณะ
เพื่อให้ประกาศคณะสงฆ์ได้ผลอัตรังไว้ซึ่งความเลื่อมใสของพุทธศาสนิกชนสืบ
ต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ ๓๑ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๐๑

สมเด็จพระวันรัต

สังฆนายก

ประกาศ

ห้ามไม่ให้พระภิกษุสามเณรเที่ยวสัจจขอเงินชาวบ้าน

มีภิกษุสามเณรบางรูปเที่ยวขอเงินชาวบ้าน เป็นที่น่าอับอายอดสูยยิ่งนัก เสียทั้งทางพระวินัย เสื่อมทั้งเกียรติคุณแห่งคณะสงฆ์ เป็นการไม่สมควรที่ภิกษุสามเณรจะประพฤติเช่นนั้น

มหาเถรสมาคมพิจารณาเห็นพร้อมกันให้ประกาศว่า ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป ห้ามไม่ให้ภิกษุสามเณรเที่ยวสัจจขอเงินตามชาวบ้าน ภิกษุสามเณรรูปใดฝ่าฝืนพบในที่ใด และถ้าวัดที่ภิกษุสามเณรรูปนั้นสำนักอยู่ใกล้ๆ ให้ส่งเจ้าหน้าที่นำส่งเจ้าอาวาสนั้น ถ้าวัดนั้นอยู่ไกล ให้นำส่งเจ้าคณะในท้องที่นั้น เมื่อพิจารณาได้ความจริงแล้วให้บังคับให้สึกเสีย ถ้าภิกษุสามเณรรูปนั้นมีหนังสือสุทธิตามระเบียบ ให้เจ้าอาวาสหรือเจ้าคณะนั้นทำรายงานบอกชื่อ ฉายา วัด อำเภอ จังหวัด เสนอเจ้าคณะตามลำดับ จนถึงประธานกรรมการมหาเถรสมาคม เพื่อจะได้ตำหนิเจ้าอาวาสที่ภิกษุสามเณรรูปนั้นสังกัดอยู่ ถ้าไม่มีหนังสือสุทธิ ให้ถือว่าเป็นคนจรจัด บังคับให้สึกเสียเช่นเดียวกัน แล้วทำรายงานเสนอเจ้าคณะเหนือตนเพื่อทราบไว้ด้วย

ให้เจ้าอาวาสและเจ้าคณะเป็นผู้รักษา และปฏิบัติการให้เป็นไปตามประกาศนี้ทุกประการ

ประกาศตั้งแต่วันที่ ๑๖ มกราคม ๒๔๗๙

สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์

บัญชาการคณะสงฆ์แทนพระองค์สมเด็จพระสังฆราชเจ้า

แถลงการณ์ ฯ เล่ม ๒๔ หน้า ๘๗๑

คู่มือพระวินยัติการ ๑๐๒

มติมหาเถรสมาคม

มติมหาเถรสมาคม

ครั้งที่ ๔/๒๕๔๕

สำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม

มติที่ ๘๐/๒๕๔๕

เรื่อง การสร้างพระพุทธรูป ปูนชนียวัตถุ และรูปปั้นต่าง ๆ ที่ใช้ประดับ
ตกแต่งสถานที่

ในการประชุมมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๔/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ เลขาธิการมหาเถรสมาคมเสนอว่า สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า กรรมการมหาเถรสมาคม ได้ปรารภว่ามีวัดบางแห่งได้สร้างพระพุทธรูป ปูนชนียวัตถุ และรูปปั้นประเภทต่าง ๆ ซึ่งเป็นรูปปั้นที่ไม่เหมาะสมกับจารีตประเพณี อันเป็นสาเหตุให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์ในหมู่พุทธศาสนิกชนโดยทั่วไป วัดต่าง ๆ จึงควรพิจารณาให้รอบคอบก่อนที่จะดำเนินการจัดสร้างลงไป เห็นสมควรเสนอมหาเถรสมาคมเพื่อโปรดพิจารณา

ที่ประชุมพิจารณาแล้วลงมติ ดังนี้

๑. จัดที่จะสร้างพระพุทธรูปปฏิมา ให้ปฏิบัติตามมติมหาเถรสมาคมครั้งที่ ๘/๒๕๔๑ เมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๔๑ ว่า พระพุทธเจ้าเป็นรัตนะที่เกษมสูงสุด บุรพาจารย์ที่สร้างพระพุทธรูปปฏิมา จึงพิจารณาด้วยความรอบคอบ ให้วัดทุกวัดปฏิบัติตามจารีตประเพณีดังกล่าวโดยเคร่งครัด

๒. วัดที่จะสร้างปูนชนียวัตถุ หรือรูปเคารพ ให้ปฏิบัติตามมติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๒๒/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๔๔ ว่า การสร้างปูนชนียวัตถุ

หรือรูปเคารพภายในวัด ต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับพระประธานภายใน
พระอุโบสถ หรืออุโบสถ ถ้าจะสร้างให้ใหญ่ ต้องรายงานเจ้าคณะผู้ปกครอง
ตามลำดับจนถึงเจ้าคณะใหญ่ เมื่อได้รับอนุมัติแล้วจึงจะดำเนินการสร้างได้

ส่วนวัดใดที่มีความประสงค์จะสร้างรูปเคารพ หรือรูปปั้นอื่นใด ควร
ยึดถือและปฏิบัติตามมติมหาเถรสมาคมทั้งสองข้อดังกล่าวโดยอนุโลม และให้
กรมการศาสนาแจ้งเจ้าคณะจังหวัดทุกจังหวัดเพื่อแจ้งให้วัดทุกวัดในเขตปกครอง
ทราบและถือปฏิบัติโดยทั่วกัน

(นายสุทธิวงศ์ ตันตยาพิศาลสุทธิ)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมการศาสนา

มติมหาเถรสมาคม
ครั้งที่ ๓๑/๒๕๔๕
สำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม

มติที่ ๕๑๒/๒๕๔๕
เรื่อง การบวชภิกษุณี

ในการประชุมมหาเถรสมาคมครั้งที่ ๓๑/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ เลขาธิการมหาเถรสมาคมเสนอว่า ในการประชุมคณะกรรมการความมั่นคงแห่งพระพุทธศาสนา ครั้งที่ ๘/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ ที่ประชุมซึ่งมี พระพรหมมุนี เป็นประธาน ได้พิจารณารับรองมติ เรื่องการบวชภิกษุณี ซึ่งได้ประชุมในครั้งที่ ๗/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๔๕ ไว้ดังนี้

๑. คณะสงฆ์ยึดถือพระธรรมวินัย ซึ่งเป็นพระพุทธบัญญัติว่าด้วยการให้การบรรพชาอุปสมบทหญิงเป็นภิกษุณี สิกขมานา และเป็นสามเณรี เป็นหลักปฏิบัติ

๒. เห็นควรปฏิบัติตามประกาศมหาเถรสมาคม ว่าด้วยเรื่องห้ามพระภิกษุสามเณรไม่ให้บวชหญิงเป็นบรรพชิต พ.ศ. ๒๔๗๑ ต่อไป ถึงแม้ว่าจะไม่ได้รับการอุปสมบทเป็นภิกษุณีก็สามารถสมათานศีล ๘ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อบรรลุคุณธรรมชั้นสูงได้ และที่ประชุมได้พิจารณาเอกสารว่าด้วยเรื่องเกี่ยวกับภิกษุณี ซึ่งรวบรวมและเรียบเรียงโดยคณะกรรมการความมั่นคงแห่งพระพุทธศาสนาพร้อมทั้งลงมติให้นำเสนอมหาเถรสมาคมเพื่อโปรดทราบ และ

ในโอกาสที่สมควร จะได้ขออนุมัติเพื่อจัดพิมพ์เป็นเอกสารเผยแพร่แก่สาธารณชน
ต่อไป

ที่ประชุมรับทราบ

(นายสุทธิวงศ์ ตันตยาพิศาลสุทธิ)

ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

มติมหาเถรสมาคม

ครั้งที่ ๙/๒๕๔๖

สำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม

มติที่ ๑๕๘/๒๕๔๖

เรื่อง กรณีลอบกลวงขายพระเครื่องให้แก่นักท่องเที่ยวต่างชาติภายในวัด

ในการประชุมมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๙/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๔๖ เลขาธิการมหาเถรสมาคมเสนอว่า นายวิชัย ชัยจิตวณิชกุล ประธานคณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมได้มีหนังสือที่ ๒๐๓๗/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๔๖ แจ้งว่า ในคราวประชุมคณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม สภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๖๗ วันพุธ ที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๔๖ ที่ประชุมได้พิจารณาเรื่อง กรณีการกระทำธุรกรรมลอบกลวงขายพระเครื่องให้แก่นักท่องเที่ยวต่างชาติภายในวัดซึ่งที่ประชุมได้พิจารณาแล้วเห็นว่ากรณีดังกล่าวได้สร้างความเสียหายให้แก่ประเทศชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักท่องเที่ยวต่างชาติ ซึ่งได้นำเงินตราต่างประเทศเข้ามาใช้จ่ายหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยเป็นจำนวนมากในแต่ละปี ช่วยสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนและประชาชน ส่งผลให้มีการจ้างแรงงานเพิ่มขึ้น และสร้างความเข้มแข็งให้แก่เศรษฐกิจในภาวะที่ประเทศไทยขาดดุลเงินตราต่างประเทศ การกระทำดังกล่าวข้างต้นจะสร้างความเสียหายให้แก่ประเทศชาติและกระทบต่อความรู้สึกของนักท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศไทยเป็นดินแดนแห่งพระพุทธศาสนา คนส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนา การทำธุรกรรมลอบกลวง

จะสร้างภาพลักษณ์ที่ไม่ดีอันจะก่อให้เกิดความเสียหายให้แก่พระพุทธศาสนา และคณะสงฆ์ไทยโดยส่วนรวมด้วย

ในการนี้ คณะกรรมการฯ ขอให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กราบนมัสการที่ประชุมมหาเถรสมาคม เพื่อโปรดพิจารณาหามาตรการและ แนวทางป้องกันเพื่อมิให้เกิดความเสื่อมเสียแก่ประเทศชาติ และศาสนาต่อไป และขอได้โปรดพิจารณาสั่งการให้พระสังฆาธิการทุกระดับชั้นนำไปดำเนินการ เป็นภาระธุระให้เข้มงวดมากยิ่งขึ้น

ที่ประชุมพิจารณาแล้วลงมติว่า เรื่องนี้เจ้าคณะพระสังฆาธิการกวดขัน กันอยู่แล้ว แต่เพื่อให้ทุกวัดได้ปฏิบัติเข้มงวดยิ่งขึ้น จึงให้สำนักงานพระพุทธ- ศาสนาแห่งชาติแจ้งเจ้าคณะจังหวัดทุกจังหวัดเพื่อแจ้งวัดในเขตปกครองกวดขัน มิให้บุคคลภายนอกวัดนำพระพุทธรูปหรือพระเครื่องมาจำหน่ายภายในวัด

อนึ่ง ให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติแจ้งคณะกรรมการฯ ให้ ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบตามกฎหมายดำเนินการเรื่องนี้ เพื่อช่วยปกป้องคุ้มครอง พระพุทธศาสนาตามรัฐธรรมนูญกำหนด

(นายสุทธิวงศ์ ตันตยาพิศาลสุทธิ)

เลขาธิการมหาเถรสมาคม

มติมหาเถรสมาคม

ครั้งที่ ๗/๒๕๔๗

สำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม

มติที่ ๙๑/๒๕๔๗

เรื่อง การโฆษณาพระพุทธรูป/พระเครื่องและวัตถุมงคลในสื่อหนังสือพิมพ์ สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อวิทยุโทรทัศน์

ในการประชุมมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๗/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๔๗ เลขาธิการมหาเถรสมาคมเสนอว่า ในคราวประชุมเรื่อง “การโฆษณาในสื่อหนังสือพิมพ์ สิ่งพิมพ์ และในสื่อวิทยุโทรทัศน์” ครั้งที่ ๑/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๔๗ ณ ห้องประชุม ๓๐๑ ตึกบัญชาการ ชั้น ๓ ทำเนียบรัฐบาล โดยมี นายวิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน ที่ประชุมได้ปรารถนาถึงการโฆษณาและการเรียไรที่อวดอ้างสรรพคุณเกินสภาพที่น่าจะเป็น การชวนเชื่อ และใช้สื่อเพื่อแสวงหาประโยชน์ส่วนตนมากกว่าจะเป็นประโยชน์ส่วนรวม ดังนี้

๑. การโฆษณาสรรพคุณพระบูชาและวัตถุมงคล โดยอ้างแหล่งที่มาของวัสดุที่นำมาสร้างพระบูชาและวัตถุมงคล จำนวนพระบูชาและวัตถุมงคลที่นำมาจำหน่ายหรือแลกเปลี่ยนหรือมอบเป็นของที่ระลึก โดยไม่รู้จักหมดตลอดถึงอ้างอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ต่าง ๆ อาจเข้าข่ายการโฆษณาชวนเชื่อซึ่งหมิ่นเหม่ต่อการอวดอุตริมนุสสรธรรม และเข้าลักษณะเบี่ยงเบนหลักพระสัทธรรม คือ ปริยัติ ปฏิบัติ และปฏิเวธ ได้

๒. การใช้สื่อต่าง ๆ ในการเรียไร โดยไม่คำนึงถึงหลักธรรมคำสั่งสอนที่แท้จริงของพระพุทธศาสนา มุ่งแต่ประโยชน์ส่วนตนหรือกลุ่มบุคคล มากกว่ามุ่งการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

๓. การนำเอาพระพุทธรูปหรือสัญลักษณ์ทางพระพุทธศาสนา มาวางบริเวณทางเท้าหรือข้างถนนที่คนเดินผ่านไป - มา ควรที่จะมีกฎหมายหรือกฎระเบียบห้าม และกำหนดให้มีการปฏิบัติที่ชัดเจน

ในการนี้ ที่ประชุมได้สรุปเป็นมติให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ดำเนินการ ดังนี้

๑. นำสาระการประชุมเสนอมหาเถรสมาคมเพื่อทราบ

๒. ขอให้มหาเถรสมาคมมีมาตรการป้องกันและลงโทษพระสังฆาธิการ ผู้ฝ่าฝืนคำสั่ง มติ หรือประกาศของมหาเถรสมาคม เรื่อง ควบคุมการเรียไร การอวดอ้างคุณวิเศษ การทำเสน่ห์ยาแฝด โดยให้ถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

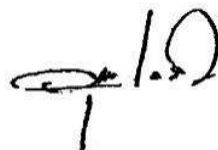
๓. หากผู้จัดทำพระบูชาหรือวัตถุมงคลเป็นคฤหัสถ์ ขอให้พระสังฆาธิการช่วยกันสอดส่องดูแล แจ้งเจ้าหน้าที่ฝ่ายบ้านเมืองดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

๔. ขอให้มีมาตรการควบคุมการเผยแพร่หรือโฆษณา การจัดสร้างพระบูชาหรือวัตถุมงคลทางสื่อหนังสือพิมพ์ สื่อสิ่งพิมพ์ หรือสื่อวิทยุโทรทัศน์

๕. กำหนดให้มีการควบคุมพระภิกษุที่จัดรายการธรรมะตามสถานีวิทยุต่าง ๆ อย่างใกล้ชิด เพื่อให้มีการเผยแพร่พุทธธรรมอย่างถูกต้องชัดเจน

ที่ประชุมพิจารณาแล้วลงมติว่า ให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ รวบรวมคำสั่งมหาเถรสมาคม มติมหาเถรสมาคม และประกาศของคณะสงฆ์ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว แจ้งเจ้าคณะจังหวัดทุกจังหวัด เพื่อแจ้งวัดในเขตปกครองทราบและปฏิบัติอย่างเคร่งครัดต่อไป

พลตำรวจโท

(อุดม เจริญ)

เลขาธิการมหาเถรสมาคม

คู่มือพระวินัยาธิการ ๑๑๑

มติมหาเถรสมาคม

ครั้งที่ ๙/๒๕๔๗

สำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม

มติที่ ๑๓๗/๒๕๔๗

เรื่อง พระภิกษุประพฤติตนไม่เหมาะสม

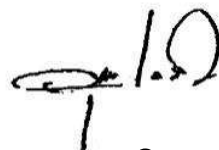
ในการประชุมมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๙/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๔๗ เลขาธิการมหาเถรสมาคมเสนอว่า เนื่องด้วยสถานีโทรทัศน์ สื่อมวลชน แห่งหนึ่งได้นำภาพการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตของพระภิกษุสามเณรที่ไม่ชอบด้วย สมณวิสัย รวมทั้งค้นคว้าสื่ออินเทอร์เน็ต เพื่อพิมพ์ภาพหรือดูภาพที่ไม่เหมาะสม นอกเหนือจากการค้นคว้าในทางวิชาการ สำหรับการลงข่าวของสื่อมวลชนใน ครั้งนี้ ได้ร่วมกับเจ้าคณะผู้ปกครองคณะสงฆ์ และเจ้าหน้าที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเข้าร่วมดำเนินการตรวจสอบพบว่า มีพระภิกษุรูปหนึ่งได้ใช้ สื่ออินเทอร์เน็ตไปในทางที่ไม่ถูกต้องตามพระธรรมวินัย จึงได้สมัครใจในการ ลาสิกขา

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเห็นว่า การใช้สื่ออินเทอร์เน็ตซึ่งเป็นเทคโนโลยีสมัยใหม่ หากใช้ประโยชน์ในทางวิชาการก็จะเป็นสิ่งที่เป็น ประโยชน์มหาศาล แต่หากนำไปใช้ในสิ่งที่ผิดกับหลักพระธรรมวินัย หรือไม่อยู่ใน สมณวิสัยของพระภิกษุสามเณร ก็จะเป็นเหตุให้เกิดเรื่องดังกล่าวขึ้น จึงเห็น ควรพิจารณาการใช้สื่อดังกล่าวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

ที่ประชุมพิจารณาแล้วลงมติให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติแจ้ง
เจ้าคณะใหญ่ทราบ เพื่อสั่งการให้เจ้าคณะพระสังฆาธิการในเขตปกครองสอดคล้อง
ดูแลพระภิกษุสามเณรในสังกัดให้มีความสำงวในการใช้อินเทอร์เน็ต

พลตำรวจโท

(อุดม เจริญ)

เลขาธิการมหาเถรสมาคม

มติมหาเถรสมาคม

ครั้งที่ ๑๗/๒๕๕๙

สำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม

มติที่ ๓๗๔/๒๕๕๙

เรื่อง พระภิกษุสามเณรเกี่ยวข้องกับการเมือง

เรียน ผู้อำนวยการสำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม

ในการประชุมมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๑๗/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๙ เลขาธิการมหาเถรสมาคมเสนอว่า พระธรรมกิตติเมธี กรรมการมหาเถรสมาคมและประธานคณะเลขาธิการคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช เสนอว่า ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ทางราชการได้จัดให้มีการเลือกตั้ง สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (สก.) และสมาชิกสภาเขต (สข.) สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด (สจ.) สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และสมาชิกวุฒิสภา (สว.) และในปลายปี ๒๕๕๙ นี้ จะมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สส.) ทั่วประเทศ เพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย อันเป็นกิจกรรมฝ่ายอาณาจักรที่จะต้องจัดดำเนินการให้เป็นไปตามการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งเป็นเรื่องของคฤหัสถ์ ผู้มีสิทธิตามกฎหมายเป็นผู้จัดดำเนินการ สำหรับพระภิกษุสามเณรไม่มีหน้าที่จะต้องไปใช้สิทธิ์เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง และไม่สมควรจะแสดงตนให้เป็นคุณและโทษแก่ผู้สมัครลงรับการเลือกตั้ง และพรรคการเมืองใด ๆ ทั้งสิ้น

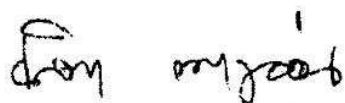
คู่มือพระวินัยพิธีการ ๑๑๔

เพื่อเป็นการเชิดชูสถาบันพระพุทธศาสนา และให้คณะสงฆ์ดำรงอยู่ใน
สถานะอันเป็นที่เคารพนับถือของประชาชนทุกหมู่เหล่า และเพื่อเป็นการป้องกัน
คำครหาในการที่พระภิกษุสามเณรจะแสดงตนหรือแสดงความคิดเห็นให้เป็น
ปฏิปักษ์ หรือสนับสนุนฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง จึงขอให้พระภิกษุสามเณรปฏิบัติตาม
คำสั่งของมหาเถรสมาคม เรื่อง ห้ามพระภิกษุสามเณรเกี่ยวข้องกับการเมือง
พ.ศ. ๒๕๓๘

ที่ประชุมพิจารณาแล้วลงมติเห็นชอบตามที่เสนอ และให้สำนักงาน
พระพุทธศาสนาแห่งชาติจัดทำสำเนาคำสั่งมหาเถรสมาคม เรื่อง ห้ามพระภิกษุ
สามเณรเกี่ยวข้องกับการเมือง พ.ศ. ๒๕๓๘ แจกเจ้าคณะใหญ่ เจ้าคณะภาค
รองเจ้าคณะภาค เพื่อทราบ และให้แจ้งเจ้าคณะจังหวัดทุกจังหวัดเพื่อแจ้งวัด
ทุกวัดในเขตปกครองให้ปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดมอบส่วนคุ้มครองพระพุทธศาสนาดำเนินการ
ต่อไป

(นายชวลิต แดงอ่อน)

แทนผู้อำนวยการส่วนงานมหาเถรสมาคม

มติมหาเถรสมาคม

ครั้งที่ ๒๓/๒๕๔๙

สำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม

มติที่ ๕๐๙/๒๕๔๙

เรื่อง การแสดงไม่เหมาะสมในวัดพระพุทธศาสนา

ในการประชุมมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๒๓/๒๕๔๙ เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๔๙ เลขาธิการมหาเถรสมาคมเสนอว่า หนังสือพิมพ์ คม ชัด ลึก ฉบับลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๔๙ ได้ลงข่าวกรณีที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ มีพระราชปรารภถึงเรื่องของการแต่งกายที่ไม่เหมาะสม โดยได้ทอดพระเนตรงานบุญบังไฟพญานาคที่จังหวัดหนองคาย ผ่านสถานีโทรทัศน์ที่ถ่ายทอดให้เห็นภาพหญิงสาวนุ่งน้อยห่มน้อย ต้นด้วยท่าทางที่ยั่วเย้าทางเพศเป็นอย่างยิ่ง โดยมีพระราชกระแสว่า ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางของพระพุทธศาสนาโลก มีชาวต่างประเทศที่มีจิตศรัทธามาบวชในประเทศไทยมากมาย พระพุทธศาสนาในประเทศไทยมีมากกว่า ๘๐๐ ปี แล้วหล่อหลอมให้คนไทยมีความสุข อ่อนโยน มีเมตตากรุณา วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาจึงเป็นวันที่พุทธศาสนิกชนควรน้อมรำลึกถึงพระคุณของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วยความเคารพ การจัดการแสดงใด ๆ ในวันเหล่านี้ จึงควรพิจารณาด้วยจิตสำนึกของความเป็นพุทธศาสนิกชนที่จะต้องรู้จักกาลเทศะ ตลอดจนคำนึงถึงชื่อเสียงของประเทศไทยด้วย

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ในฐานะสำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม ขอนมัสการว่า การจัดแสดงที่ไม่เหมาะสม หากเป็นการจัดในวัดเจ้าอาวาสวัดมีอำนาจในการอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ดำเนินการ แต่เนื่องจาก

การจัดแสดงดังกล่าวอยู่นอกวัด เจ้าอาวาสวัดก็ไม่สามารถดำเนินการได้ แต่ก็มีหลายวัดที่เจ้าอาวาสไม่ได้รับความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนในการห้ามไม่ให้มีการแสดงหรือการแข่งขัน ตลอดถึงการจำหน่ายของมีนเมาในวัดได้ ฉะนั้น หากจะให้เกิดผลในทางปฏิบัติ จึงขอให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปให้ความช่วยเหลือเจ้าอาวาสในการจัดงานเพื่อเป็นงานบุญล้วน ๆ และได้เคยนำเรื่องเกี่ยวกับการจัดงานในวัดเสนอมหาเถรสมาคม เพื่อพิจารณาให้ทุกวัดที่จัดงานที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาและวัฒนธรรมไทย ได้ตระหนักถึงการแสดงที่ไม่เหมาะสม เช่น การแสดงที่สื่อไปในทางลามกอนาจาร การจัดให้มีของมีนเมาในวัด การเล่นเกมพนันในวัด เป็นต้น โดยให้ทุกวัดปฏิบัติตามระเบียบมหาเถรสมาคม ว่าด้วยการจัดงานวัด พ.ศ. ๒๕๓๗ ข้อ ๗ อย่างเคร่งครัด ซึ่งมหาเถรสมาคมได้เห็นชอบให้มีหนังสือนําสการเจ้าคณะจังหวัดเพื่อกำชับวัดในเขตปกครองให้ปฏิบัติตามระเบียบมหาเถรสมาคมดังกล่าวอย่างเคร่งครัดด้วยแล้ว ตามหนังสือ ที่ พศ ๐๐๐๖/๕๑๘๘ ลงวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๔๗ ดังแนบถวายในที่ประชุม

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเห็นควรนำเสนอมหาเถรสมาคมเพื่อโปรดพิจารณา

ที่ประชุมพิจารณาแล้วลงมติให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติดำเนินการดังนี้

๑. แจ้งเจ้าคณะใหญ่ เจ้าคณะภาค รองเจ้าคณะภาค ทราบ แจ้งเจ้าคณะจังหวัดทุกจังหวัดทราบเพื่อแจ้งวัดทุกวัดในเขตปกครองให้ปฏิบัติตามระเบียบมหาเถรสมาคม ว่าด้วยการจัดงานวัด พ.ศ. ๒๕๓๗ อย่างเคร่งครัด พร้อมทั้งแจ้งเจ้าคณะพระสังฆาธิการเจ้าสังกัดกำกับดูแลการจัดงานวัดให้เป็นไปตามระเบียบมหาเถรสมาคมต่อไป

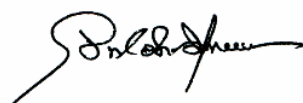
๒. รายงานผู้ที่ได้รับมอบหมายและมอบอำนาจให้สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรีทราบ เกี่ยวกับระเบียบมหาเถรสมาคม ว่าด้วยการจัดงานวัด

พ.ศ. ๒๕๓๗ เพื่อแจ้งราชเลขานุการในพระองค์สมเด็จพระบรมราชินีนาถ
เพื่อนำความขึ้นทูลสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงแทบบ

๓. แจ้งสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดทุกจังหวัด เพื่อประสานกับ
เจ้าคณะพระสังฆาธิการในการถวายคำแนะนำในการจัดงานภายในวัดแก่วัด
ต่าง ๆ ให้เป็นไปตามระเบียบมหาเถรสมาคมและให้ดำเนินการได้ทันที
โดยไม่ต้องรอรับรองรายงานการประชุม

(นางจุฬารัตน์ บุญยากร)

รองผู้อำนวยการ รักษาราชการแทน

ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

มติมหาเถรสมาคม

ครั้งที่ ๑๗/๒๕๕๖

สำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม

มติที่ ๓๔๙/๒๕๕๖

เรื่อง พระภิกษุสามเณรประพฤติตนไม่เหมาะสมกับสมณสาธูบ

ในการประชุมมหาเถรสมาคมครั้งที่ ๑๗/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๖ เลขาธิการมหาเถรสมาคมเสนอว่า ปัจจุบันได้เกิดกระแสข่าวทาง สื่อมวลชน คือ หนังสือพิมพ์ เว็บไซต์ เฟซบุ๊ก และสื่อประเภทอื่น ๆ ซึ่งเสนอ ข่าวเกี่ยวกับพระภิกษุบางรูปประพฤติตนไม่เหมาะสมแก่สมณภาวะ รวมทั้งเข้าไปในสถานที่ที่เป็นอโคจร เช่น ห้างสรรพสินค้า สวนสนุก และสถานที่ที่ไม่ เหมาะสมต่าง ๆ มีการนำภาพถ่ายไม่เหมาะสมออกเผยแพร่ทางเว็บไซต์ เฟซบุ๊ก และสื่ออื่น ๆ อันส่อไปในลักษณะไม่สำรวมอินทรีย์ตามสมณสาธูบ และเป็นที วิพากษ์วิจารณ์ของสื่อมวลชนและพุทธศาสนิกชนโดยทั่วไป ส่งผลกระทบต่อ ด้านลบต่อพระพุทธศาสนาในภาพรวม ทั้งที่เจ้าคณะผู้ปกครองสงฆ์ได้กำชับให้ พระภิกษุสามเณรในเขตปกครองปฏิบัติตามประกาศคณะสงฆ์และมติมหาเถร- สมาคมที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัดอยู่แล้ว แต่ก็ยังมีภาพข่าวในลักษณะดังกล่าว อย่างต่อเนื่อง

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติพิจารณาแล้วเห็นควรนำเสนอ ที่ประชุมมหาเถรสมาคมเพื่อโปรดพิจารณา

ที่ประชุมพิจารณาแล้วลงมติให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติแจ้ง เจ้าคณะจังหวัดทั้ง ๒ ฝ่าย ให้กวดขัน สอดส่อง ดูแล พระภิกษุสามเณรในเขต

ปกครองให้ปฏิบัติตนตามหลักพระธรรมวินัย กฎ ระเบียบ ประกาศ มติ หรือ คำสั่งมหาเถรสมาคม ที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด แจ้งเจ้าคณะใหญ่ เจ้าคณะภาค รองเจ้าคณะภาค ทราบ เพื่อโปรดตรวจสอบการดำเนินการของจังหวัดต่าง ๆ รวมทั้งแจ้งวัดไทยในต่างประเทศ เพื่อถือปฏิบัติต่อไป และให้ดำเนินการได้ทันที โดยไม่ต้องรอรับรองรายงานการประชุม

(นายพนรัตน์ เบญจวัฒนานันท์)

เลขาธิการมหาเถรสมาคม

มติมหาเถรสมาคม

ครั้งที่ ๑๓/๒๕๖๑

สำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม

มติที่ ๓๑๖/๒๕๖๑

เรื่อง เสนอแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎ ระเบียบ
พระวินยาศึกษา

ในการประชุมมหาเถรสมาคมครั้งที่ ๑๓/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๑ เลขาธิการมหาเถรสมาคมเสนอว่า พระพรหมมุนี กรรมการมหาเถรสมาคม ได้ปรารภว่า ปัจจุบันพระวินยาศึกษา คือ พระภิกษุที่ได้รับการแต่งตั้งจากเจ้าคณะจังหวัด หรือเจ้าคณะผู้ปกครองให้เป็นผู้ช่วยเหลือสนับสนุนการปกครองของเจ้าอาวาส และเจ้าคณะผู้ปกครองทุกระดับชั้น ช่วยตรวจตราดูแล ชี้แจง และแนะนำพระภิกษุสามเณรให้ประพฤติปฏิบัติชอบตามพระธรรมวินัย กฎ กฎหมาย กฎมหาเถรสมาคม ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง มติ ประกาศ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช และคำสั่งผู้บังคับบัญชาเหนือตน เพื่อการปกป้องคุ้มครอง และจรรโลงพระพุทธศาสนาให้มีความมั่นคงและยั่งยืนสืบไป

เพื่อให้งานด้านการปกครองของมหาเถรสมาคมเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงเสนอแต่งตั้งกรรมการ ประกอบด้วย

๑. พระพรหมมุนี	วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม	ที่ปรึกษา
๒. พระพรหมบัณฑิต	วัดประยุรวงศาวาส	ที่ปรึกษา
๓. พระพรหมโมลี	วัดปากน้ำ	ประธานกรรมการ
๔. ผู้แทนมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย		กรรมการ
๕. ผู้แทนมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย		กรรมการ

๖. รองผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กรรมการ
(ที่ได้รับมอบหมาย)
  ๗. ผู้อำนวยการสำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม กรรมการและเลขานุการ
  ๘. ผู้อำนวยการกลุ่มคุ้มครองพระพุทธศาสนา กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
  ๙. ผู้แทนกลุ่มนิติการ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
- โดยมีหน้าที่พิจารณายกร่างกฎ ระเบียบ พระวินยัติการ แล้วนำเสนอ
คณะกรรมการร่างกฎ พิจารณาต่อไป

ที่ประชุมพิจารณาแล้วมีมติเห็นชอบตามที่เสนอ

พันตำรวจโท

(พงศ์พร พรหมณ์เสนห์)

ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
เลขาธิการมหาเถรสมาคม

มติมหาเถรสมาคม

ครั้งที่ ๙/๒๕๖๒

สำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม

มติที่ ๑๘๗/๒๕๖๒

เรื่อง ร่างระเบียบมหาเถรสมาคม ว่าด้วยพระวินยาธิการ พ.ศ. ....

ในการประชุมมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๙/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๒ เลขาธิการมหาเถรสมาคมเสนอว่า พระพรหมโมลี กรรมการมหาเถรสมาคม ประธานกรรมการพิจารณาร่างกฎ ระเบียบฯ ได้มีมติที่ พิเศษ/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๒ แจ้งว่า ตามมติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๑๓/๒๕๖๑ มติที่ ๓๑๖/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๑ เห็นชอบ เรื่อง เสนอแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎ ระเบียบพระวินยาธิการ จำนวน ๙ รูป/คน นั้น

ในการนี้ ได้แต่งตั้งคณะทำงานชุดหนึ่งประกอบด้วย พระเถระนักวิชาการ และพระเถระผู้เคยปฏิบัติงานในลักษณะเช่นนี้มาก่อนแล้ว ร่วมกันพิจารณาหาแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ของพระวินยาธิการและข้อขัดข้องอันเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน รวมทั้งสายการบังคับบัญชาซึ่งอิงรูปแบบของการปกครองคณะสงฆ์ และเมื่อการยกร่างระเบียบฯ ดังกล่าว ได้จัดทำสำเร็จแล้วได้นำเสนอคณะกรรมการฯ เพื่อการพิจารณา แก้ไขปรับปรุง เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๒ เวลา ๑๓.๓๐ น. ณ ห้องประชุม ชั้น ๓ อาคาร ๒ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

บัดนี้ การร่างระเบียบมหาเถรสมาคม ว่าด้วยพระวินยาธิการ พ.ศ. ... ได้ผ่านการพิจารณา แก้ไข ปรับปรุง จากคณะกรรมการฯ เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบถวายในที่ประชุม พร้อมกับมีบัญชา
ให้นำเสนอมหาเถรสมาคมเพื่อโปรดพิจารณา

ที่ประชุมพิจารณารวดเดียว ๓ วาระ โดย

วาระที่ ๑ รับหลักการ

วาระที่ ๒ พิจารณาตามระเบียบฯ ที่เสนอ

วาระที่ ๓ เห็นชอบตามระเบียบฯ ที่เสนอ และให้ดำเนินการ
ประกาศใช้ต่อไป

พันตำรวจโท

พ.

(พงศ์พร พราหมณ์เสน่ห์)

ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

เลขาธิการมหาเถรสมาคม

บันทึกถ้อยคำ
คณะสงฆ์จังหวัด.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ..... ที่.....
กระผม..... ฉายา..... นามสกุล..... อายุ..... พรรษา.....
เชื้อชาติ..... สัญชาติ..... อุปสมบทเมื่อวันที่..... เดือน..... พ.ศ..... วัด.....
ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต..... จังหวัด.....
นามพระอุปัชฌาย์..... วัด..... ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต..... จังหวัด..... สังกัดวัด.....
ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต..... จังหวัด.....
หนังสือสุทธิเลขที่..... เลขที่ประจำตัวประชาชน.....
ขอให้ถ้อยคำต่อ..... ด้วยความสัตย์จริงว่า.....
.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้ถูกสอบสวน
(.....)

/ต่อหน้า๒....

บรรณานุกรม

*****

หนังสือคู่มือศูนย์ปฏิบัติการพระวินยาธิการ คณะสงฆ์กรุงเทพมหานคร

พ.ศ. ๒๕๔๙ พระธรรมสุธี เจ้าคณะกรุงเทพมหานคร

พระรัตนเมธี เจ้าอาวาสวัดแก้วฟ้าจุฬามณี

หนังสือคู่มือศูนย์ปฏิบัติการพระวินยาธิการ คณะสงฆ์กรุงเทพมหานคร

พ.ศ. ๒๕๕๔ พระธรรมสุธี เจ้าคณะกรุงเทพมหานคร

พระรัตนเมธี เจ้าอาวาสวัดแก้วฟ้าจุฬามณี

หนังสือคู่มือพระสังฆาธิการ เรื่องการปกครองคณะสงฆ์

สำนักงานเลขาธิการมหาเถรสมาคม กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ

โรงพิมพ์การศาสนา พ.ศ. ๒๕๔๔

หนังสือคู่มือพระสังฆาธิการ สำนักงานเลขาธิการมหาเถรสมาคม

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๔

โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

๓๑๔-๓๑๖ ถนนบำรุงเมือง เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กทม. ๑๐๑๐๐

โทร. ๐ ๒๒๒๓ ๓๓๕๑, ๐ ๒๒๒๓ ๕๕๔๘ โทรสาร ๐ ๒๖๒๑ ๒๙๑๐

นายอินทพร จันเอี่ยม ผู้ตรวจราชการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

รักษาการแทนผู้จัดการโรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ผู้พิมพ์/โฆษณา ๒๕๖๒